

*FD. 111*  
CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI

150/21

V2

STRICT SECRET



40067

D 016561, Vol. 21

# BULETIN INTERN PENTRU APARATUL SECURITĂȚII STATULUI

Nr. 1 (5) 1969

D 16561/21

STRICT  
SECRET

■  
Exemplar nr. 2420

PENTRU PATRIA NOASTRĂ,  
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA!

# BULETIN INTERN

## PENTRU APARATUL SECURITĂȚII STATULUI

### S U M A R

<b>General-maior CONSTANTIN STOICA</b> Obiectul și sarcina probațunii în procesul penal . . . . .	3
* * *	
Este asigurat secretul documentelor? . . . . .	17
<b>General-maior NEAGU COSMA</b> Finalizarea acțiunilor de contraspionaj... . . . . .	25
<b>Colonel DUMITRU BORȘAN</b> Unele probleme de actualitate privind urmărirea legionarilor activi . . . . .	31
<b>Maior COSTICĂ MOHOREA, maior ION LEOTICĂ, maior ALEXANDRU LUCACI</b> Metode folosite de către serviciile de spionaj străine pentru descoperirea informaților aparatului de securitate. Concluziile ce se desprind pentru munca de contraspionaj . . . . .	35
<b>Locotenent-colonel ARISTOTEL STAMATOIU</b> Procedee folosite în contactarea și atragerea la colaborare a cetățenilor străini . . . . .	43
<b>Maior CONSTANTIN MAGDALIN</b> Din munca de contrainformații în transporturile feroviare . . . . .	49
<b>Locotenent-colonel ION NARDIN</b> Prevenirea rămînerii în străinătate a unor cetățeni români — sarcină importantă a organelor de securitate . . . . .	55

1 (5)  
1969

<b>Maior IOAN RİPEANU</b>	
Particularități în obținerea materialului scris de la rețeaua din mediul rural	62
* * *	
Trieri-dispecerat străini	
Un sistem de muncă nou, de largă perspectivă, bazat pe criterii științifice	66
<b>Locotenent-major V. MIHAILĂ</b>	
<b>Maior IOAN COSTICĂ</b>	
Profiluri	72
<b>Locotenent-colonel E. JELEDINTAN</b>	
Aspecte rezultate din desfășurarea unor aplicații și exerciții tactice	75
<b>Locotenent-colonel GH. ZAGONEANU</b>	
Activitatea grupei de recunoaștere în acțiunea de dislocare a unei unități informative	83
<b>Colonel N. MULEȘIU</b>	
Documentarea și observarea de către filaj cu ajutorul mijloacelor tehnice de fotografie, filmare și observare a activității elementelor urmărite	87
<b>Maior IROFIM BLEAHU</b>	
Prescripția stinge acțiunea penală și constituie temei legal pentru incetarea urmăririi informative speciale	98
<b>Maior ION ANGHELESCU</b>	
Folosirea capcanelor criminalistice în activitatea ofițerilor de securitate	102
* * *	
Scrisori către redacție	110
* * *	
Organele de spionaj și contraspionaj ale Turciei	112
* * *	
Contingentul lui Pazvante	117
* * *	
Index legislativ	123
* * *	
De vorbă cu cititorii	128

## COLEGIUL DE REDACȚIE

General-maior CONSTANTIN STOICA — **președinte**, general-maior NICOLAE STAN — **vicepreședinte**, general-maior ALEXANDRU DUMITRĂȘCU, colonel OVIDIU DIACONESCU, colonel MIOC ANCULIA, colonel EMILIAN GEORGESCU, locotenent-colonel CONSTANTIN IANCU, locotenent-colonel CONSTANTIN MAZILU, locotenent-colonel ION GEAGLĂ, locotenent-colonel VIADIMIR BİRİŞ, căpitan MIHAI DIMA — **redactor șef**.

# OBIECTUL ȘI SARCINA PROBAȚIUNII IN PROCESUL PENAL

---

General-maior CONSTANTIN STOICA  
Vicepreședinte al C. S. S.

---

## 1. Înțelegerea obiectului probațiunii în lumina legislației procesual-penale

După cum se cunoaște, una dintre cele mai importante probleme din dreptul probator este aceea a stabilirii faptelor care trebuie dovedite pentru a putea fi soluționată o cauză. În practica judiciară s-a incetătenit regula potrivit căreia sunt admise ca probe, acele circumstanțe care au o semnificație în cauză, deci, care au legătură cu faptele ce formează obiectul cercetării judiciare. Conform art. 62 din Codul de procedură penală, în vederea aflării adevărului, organul de urmărire penală și instanța sunt obligate să lămurească cauza sub toate aspectele pe bază de probe. În acest scop urmează să se stabilească : a. faptele și imprejurările care pot duce la confirmarea, cît și cele care pot duce la înlăturarea invinuirii ; b. circumstanțele atenuante și agravante ; c. mobilul infracțiunii ; d. forma vinovăției ; e. identitatea, starea civilă și starea materială a părților ; f. imprejurările care au determinat și înlesnit săvîrșirea infracțiunii ; g. urmările infracțiunii. Deçi, cu alte cuvinte, urmează a se stabili existența tuturor elementelor care constituie infracțiunea, toate imprejurările care acuză sau apără pe inвинuit, precum și consecințele infracțiunii nu numai cu privire la quantumul daunelor, ci și cu privire la

calificarea faptei<sup>1</sup>, circumstanțele care atenuează sau care agravează vinovăția învinuitului, toate datele referitoare la părți, cu deosebire cele care ajută la cunoașterea persoanei inculpatului<sup>2</sup>, cit și imprejurările care au favorizat comiterea infracțiunii, pentru a lua măsuri de îndreptare<sup>3</sup>.

Potrivit Codului de procedură penală, probele nu au o valoare dinainte stabilită. Aprecierea fiecărei probe se face de organul de urmărire penală și de instanța de judecată, potrivit convingerii lor intime, formată în urma examinării tuturor probelor administrate și conducindu-se după conștiința lor juridică socialistă<sup>4</sup>.

In obiectul probațiunii pot intra și faptele auxiliare, în măsura în care ajută la aprecierea probelor administrate în cauză. Se poate cita în acest sens acea faptă care, neprivind nemijlocit infracțiunea, mobilul ei, forma vinovăției etc., este totuși concludentă pentru a dovedi că o anumită mărturie are sau nu caracter mininos. Si faptele similare, adică faptele asemănătoare acelora care formează obiectul probațiunii într-o cauză, prezintă o anumită importanță în cadrul probațiunii. Deși nu se află într-un raport de cauzalitate cu fapta principală și nu sint, în general, probe concludente, ele constituie o circumstanță agravantă sau atenuantă, care va avea un rol de seamă în alegerea și dozarea pedepsei.

## 2. Prezumțiile legale, faptele notorii și faptele negative

Regula cunoscută este că în fiecare cauză se urmărește stabilirea tuturor imprejurărilor care au importanță pentru justă soluționare a cauzei. Însă, potrivit legii, unele imprejurări nu mai trebuie stabilite. În această categorie intră faptele la care există anumite prezumții legale, care dispensează de orice dovadă pe acela în favoarea căruia este făcută. Această prezumție poate fi absolută, neadmițând nici o probă contrară, sau relativă care poate fi combătută prin proba contrară. Prima este obligatorie în orice imprejurare, pe cără vreme a doua este obligatorie numai pînă la proba contrară.

<sup>1)</sup> De pildă, în cazul lovirilor sau în cazul infracțiunilor prin care s-a adus o pagubă avutului obștesc, stabilirea consecințelor are un rol important în determinarea sau chiar în calificarea faptei.

<sup>2)</sup> În acest sens interesează atitudinea inculpatului față de infracțiunea săvîrșită, gradul său de cultură, viața sa de familie etc. pentru a alege și doza corectă pedeapsă.

<sup>3)</sup> De pildă, săvîrșirea unei delapidări a fost înlesnită de neefectuarea controalelor sau de controale superficiale.

<sup>4)</sup> Vezi art. 63, al. 2, Codul de procedură penală.

O altă categorie de fapte, care nu mai trebuie dovedite, sunt cele notorii. Acest caracter al lor scutește părțile, precum și organele de cercetare, anchetă și judecată să le mai dovedească.

Faptele negative — după cum se cunoaște — sunt extrem de greu de dovedit; această dovdă poate fi însă înlocuită cu dovedirea unui fapt pozitiv. Dar, principal nu sunt piedici în dovedirea faptelor negative. S. Kahane mai deosebește alte două categorii de fapte: a. auxiliare și b. similare. Faptele auxiliare sunt socotite acelea care ajută la aprecierea probelor administrative în cauză. În acest sens, se dă spre exemplificare acele fapte care dovedesc că o anumită mărturie este mincinoasă<sup>1</sup>.

Faptele similare sunt asemănătoare celor care formulează obiectul probațiunii într-o cauză, fără a se afla însă cu acea faptă într-un raport de cauzalitate. Iată de ce faptele similare nu pot constitui o probă de sine stătătoare, nefiind de regulă probe concludente și deci, neputind constitui obiectul probațiunii. Ele însă pot constitui o circumstanță agravantă sau atenuantă, ajutând la dozarea pedepsei<sup>2</sup>.

### **3. Implicații teoretice și practice în realizarea cerințelor și exigențelor obiectului probațiunii**

Obiectul probațiunii în procesul penal prezintă o deosebită importanță teoretică și practică. Teoretic, trebuie admis că, în materialitatea sa, obiectul este deosebit de complex<sup>3</sup>, conținând elemente comune care apar în diversitatea fenomenelor infracționale. Practica judiciară a demonstrat fără echivoc, că, în fiecare caz, pe lîngă elementele comune, obiectul probațiunii prezintă caracteristici care determină individualitatea și existența specifică a fiecărui caz. De aici rezultă concluzia că obiectul probațiunii trebuie examinat în mod diferențiat în fiecare speță, deoarece el are un caracter concret rezultat din imprejurarea că nici un caz nu se poate suprapune complet altuia, oricite elemente comune ar avea. Tocmai de aceea în practica judiciară apar numeroase probleme de rezolvat, care obligă la o analiză atentă și complexă a faptelor și a imprejurărilor săvîrșirii lor. Art. 179<sup>1</sup> din Codul de procedură penală anterior, obliga organele de urmărire penală să efectueze urmărirea în aşa fel incit cauza să fie lămurită sub toate aspectele. În alin. 2 al sus-menționatului text, legiuitorul determină în mod concret acele aspecte cu o valoare

<sup>1)</sup> Vezi S. Kahane, **Dreptul procesual penal**, Editura didactică și pedagogică, București, 1963, p. 134.

<sup>2)</sup> **Ibidem.**

<sup>3)</sup> Vezi S. Kahane, **Dreptul procesual penal**, Editura didactică și pedagogică, București, 1963, p. 133.

deosebită în elucidarea cazului, în individualitatea sa. Noul Cod de procedură penală stabilește aceleasi elemente în art. 3, enunțindu-le însă în termeni mai generali, care nu au caracter limitativ și care asigură în fond stabilirea a ceea ce este esențial în desfășurarea întregului proces penal și anume: aflarea adevărului cu privire la faptele și imprejurările cauzei, precum și cu privire la persoana făptuitorului. Aceasta obligă în mod imperios la verificarea temeinică a imprejurărilor care pot duce la confirmarea sau înlăturarea invinuirii, la stabilirea circumstanțelor atenuante sau agravante, mobilul infracțiunii, forma vinovătiei, identitatea, starea civilă și starea materială a părților, imprejurărilor care au determinat și înlesnit săvîrsirea infracțiunii și urmările ei. Aceste aspecte ale obiectului probației sunt comune tuturor cauzelor penale — indiferent de importanța lor — dar se manifestă într-o diversitate de forme, cerindu-se să fie individualizate în fiecare speță concretă.

De pildă, obiectul probației în cazul infracțiunii de trădare prin transmitere de secrete de stat<sup>1</sup> presupune o activitate deosebită de complexă datorită atât modului de concepere și realizare a infracțiunii, cit și a implicațiilor și consecințelor ei pentru securitatea statului. În principal trebuie stabilit cu certitudine, fără posibilitate de echivoc, că sub aspectul laturii obiective s-a efectuat transmiterea unor secrete de stat unei puteri sau organizații străine ori agenților acestora, ori că s-au procurat documente sau date care constituie secrete de stat, în scopul transmiterii lor celor enunțați mai sus. Textul mai incriminează și detinerea de asemenea documente de către cei care nu au calitatea să le cunoască, cu condiția expresă ca această detinere să se facă în scopul transmiterii lor unei puteri sau organizații străine ori agenților acestora. Autor al unei asemenea fapte nu poate fi decât cetățeanul român sau o persoană fără cetățenie domiciliată pe teritoriul statului român.

Pentru a arăta care anume fapte trebuie dovedite în această infracțiune, dăm spre exemplificare următoarea speță: La domiciliul numitului O.R. s-au găsit ascunse, într-un fund dublu al șifonierului, datele caracteristice ale unui produs din industria de apărare, precum și o sinteză a rezultatelor producției pe anul în curs. Evident, asemenea date prezintă secret de stat de importanță deosebită și intrarea lor în posesia unei puteri străine ar fi de natură să aducă grave prejudicii securității statului. Simplul fapt al detinerii unor documente care conțin date de asemenea importantă nu este suficient însă să contură infracțiunea de trădare prin transmitere de secrete. Latura obiectivă, în mod obligatoriu, potrivit cerințelor textului, trebuie întregită, în această situație, și cu dovedirea laturii subiective. Sunt situații în care chiar în cadrul art. 157, Cod penal, latura subiectivă se realizează și se

1) Vezi art. 157, Codul penal al Republicii Socialiste România.

documentează fără echivoc prin consumarea laturii obiective. De exemplu, în cazul în care inculpatul transmite secretele de stat unei puțeri sau organizații străine ori agenților acestora, este suficient să demonstreze că cetățeanul român sau persoana fără cetățenie domiciliată pe teritoriul statului român a transmis aceste documente celor de mai sus.

În exemplul dat, în cadrul procesului penal trebuie stabilite imprejurările în care O.R. a ajuns în posesia documentelor respective, ce l-a determinat să le dețină, ce intenționa să facă cu ele, motivul pentru care le deținea ascunse, condițiile care au înlesnit săvârșirea acestui fapt, precum și urmările faptei.

Adincind cercetările, s-a stabilit că O.R. este fiul fugarului legionar O.I., condamnat la moarte, în anul 1948, pentru trădare de patrie și că acesta — aflindu-se acum în slujba unui serviciu de spionaj — i-a cerut lui O.R. să transmită aceste date prin V.N., reprezentantul unei firme comerciale a unui stat capitalist, venit în Republica Socialistă România pentru tratative comerciale. Din verificările efectuate, s-a stabilit că V.N. a intrat în țară prin punctul de frontieră Curtici și că a efectuat tratative comerciale la un minister cu caracter economic. O.R. făcând parte din comisia de tratative. Cunoscind antecedentele lui O.R., acesta a fost pus în supraveghere, stabilindu-se că s-a întîlnit în mai multe rînduri, în mod neoficial, cu V.N. la diferite localuri. Interceptindu-se discuțiile dintre ei — prin înregistrarea pe bandă de magnetofon — s-a stabilit că V.N. i-a cerut în mod expres lui O.R. să procure aceste date, întrucât este sarcina tatălui său, urmând ca la proxima venire în țară să îl le predea. Tot cu această ocazie, O.R. a făcut aprecieri cu caracter dușmanos la adresa politicii statului român, afirmando că nutrește aceleasi sentimente cu tatăl său.

Cercetările au mai stabilit faptul că O.R. și fată de persoanele din anturajul său a avut manifestări dușmanoase, iar fată de I.V. a afirmat că dacă lui îi reușește o „combinăție” la care s-a angajat, se va dovedi un demn urmaș al tatălui său. Această afirmație a făcut-o la domiciliul lui I.V. în timp ce făceau înregistrarea pe bandă de magnetofon a concertului Saritei Montiel. Prin audierea șoferilor de la Getax, care i-au transportat la diferite localuri, a ospătarilor, care i-au servit la masă și pe baza fotografiilor efectuate de organele de cercetare, s-a stabilit, fără echivoc, că O.R. s-a întîlnit cu cetățeanul străin V.N., iar discuțiile înregistrate pe bandă de magnetofon au învederat faptele pe care le puneau la cale. Cercetările au mai stabilit în plus și faptul că după întîlnirile cu V.N., O.R. a căutat să cultive prietenia lui A.B., dactilografa de la biroul documente secrete, căreia într-un timp scurt a reușit în modabil să-i cîștige increderea — promițându-i că se va căsători cu ea — indoctrinind-o din punct de vedere legionar. Prin A.B. a intrat în posesia documentelor găsite la domiciliul său. Inițial, în anchetă O.R. a negat faptele, declarind

că aceste documente aparțin lui B.C., care a locuit cu el în cameră circa 6 luni de zile și care s-a mutat în alt oraș, dar mai are niște lucruri în camera lor comună. Pus în fața probelor, O.R. a recunoscut în amănunțime faptele.

Speța examinată pune în lumină complexitatea obiectului probaționii, multitudinea și diversitatea mijloacelor de probă, care concură la rezolvarea cazului. Însăși latura obiectivă care, potrivit textului — formal părea realizată, prin deținerea la domiciliu a documentelor cu caracter strict secret — s-a cerut a fi complet dovedită printr-o serie de activități, care au pus în evidență, fără nici un dubiu, toate acțiunile criminale ale inculpatului pentru a intra în posesia acestor documente. Mai mult, s-a efectuat și o expertiză grafologică, care a stabilit că documentele găsite la O.R. au fost dactilografiate la mașina la care lucra A.B. și că ele reprezintă copia fidelă a materialelor originale care se aflau la biroul de documente secrete.

În multe situații, practica a confirmat că latura subiectivă se poate deduce din modul în care s-au stabilit elementele laturii obiective. A accepta și a absolutiza acest punct de vedere este foarte periculos, pentru că nu intotdeauna realizarea laturii obiective este în măsură să reflecte cu certitudine latura subiectivă. În cazul citat, simpla deținere la domiciliu a datelor secrete nu era de natură să demonstreze și faptul că această deținere s-a făcut în scopul transmiterii lor, unei puteri sau organizații străine ori agenților acestora. Pentru aceasta, obiectul probaționij, în cazul în speță, obligă la stabilirea legăturii criminale cu agentul unei puteri sau al unei organizații străine, la dovedirea prin mijloace de probă a intrelergerii survenite în acest scop, lucru care s-a și realizat. Este evident, că realizarea cerințelor stabilirii complete a elementelor laturii obiective a contribuit la dovedirea pînă la evidență a intenției transmiterii datelor respective. Dar numai aceasta nu era suficient pentru dovedirea totală a vinovăției.

Este de precizat și faptul că obiectul probaționii, conform art. 3 Cod de procedură penală, obligă organele judiciare să ia asemenea măsuri care să ducă și la stabilirea persoanei făptuitorului. În speța dată, încă de la început O.R. a tăgăduit faptul că documentele găsite ii aparțin, folosindu-se de imprejurarea că un timp a domiciliat cu el și B.C., care — în perioada respectivă — a lucrat la aceeași întreprindere. Cercetările efectuate în cauză, au stabilit că B.C. nu a manifestat niciodată o curiozitate suspectă pentru documente secrete, nu a avut dreptul să studieze asemenea documente și nici nu le-a solicitat vreodată de la persoanele care aveau acces la ele. În plus, s-a mai stabilit cu certitudine că B.C. s-a mutat la o altă întreprindere din țară, înainte ca O.R. să fi fost contactat de V.N. S-a mai stabilit și faptul că B.C. nu a participat niciodată la tratative economice cu delegațiile străine și nici nu a întreținut relații cu cetătenii străini,

lucru pe care O.R. l-a făcut fără a informa conducerea întreprinderii, conform H.C.M. nr. 957/1967. Aceasta învederează și faptul că intilnirile sale neoficiale au fost de natură infracțională, lucru recunoscut ulterior de inculpat.

Practica a demonstrat că în obiectul probațiunii o problemă deosebit de controversată este cu privire la elementele laturii subiective, care sunt în măsură a demonstra natura și forma infracțiunii, precum și consecințele ei. Dacă uneori latura obiectivă — din modul în care ea rezultă din săvîrsirea infracțiunii — degejă și poziția subiectivă de pe care a acționat infractorul, în cele mai frecvente cazuri aceasta nu este posibilă. De pildă, izbirea unei persoane de mai multe ori de un perete, care a dus la închetarea ei din viață, nu poate demonstra intenția criminală, deoarece mijloacele folosite nu sunt propice pentru ajungerea la acest rezultat. În cazul în spătă — la prima vedere — se conturează infracțiunea prevăzută și pedepsită de art. 183, Cod penal — lovitură cauzatoare de moarte. În principal se impunea stabilirea cauzelor morții, deoarece, aşa cum s-a arătat mai sus, condițiile în care s-a produs decesul nu evidențiau un raport de cauzalitate între metodele folosite de agresor și efectul mortal produs. Expertiza medico-legală a stabilit că moartea victimei a fost violentă și s-a datorat unei sincope cardiaice pe fondul unei arteroscleroze. Acesta poate fi rezultatul unor violențe — de natură celor enunțate mai sus — săvîrsite împotriva victimei. Rezultatul expertizei impunea a se stabili în mod obligatoriu dacă agresorul a cunoscut și a contat pe intervenția acelei cauze preexistente, care s-a alăturat activității sale. Acest lucru era deosebit de important, întrucât era singurul în măsură a confirma dacă ne aflăm în prezenta unei infracțiuni preterintenționale sau omor fără voie. Cercetările în cauză au relevat că autorul faptei locuia în apartamentul vecin cu victimă, cunoștea că suferă de arteroscleroză și că nu poate face nici un efort, chiar supărările cauzându-i grave tulburări. S-a mai stabilit și faptul că victimă nici nu putea cobori scările de la etaj în curte, fiind ajutată de colocatari, lucru făcut chiar de agresor. În plus, s-a mai stabilit că A.N. (inculpatul), a propus victimei și chiar a făcut demersuri, pentru a-i asigura acesteia întreținerea pe timpul vieții, în schimbul locuinței al cărei proprietar era. Victimă nu a acceptat aceasta, deoarece A.N. era un temperament violent, maltratindu-și în repetate rînduri familia.

A.N., cunoscind starea sănătății victimei și urmărind realizarea scopurilor la care ne-am referit, prin acțiunea sa — chiar aparent inofensivă — a prevăzut că ea va duce la moartea victimăi, procedind astfel cu intenția de a ucide. Iată deci cătă importantă are stabilirea completă a tuturor imprejurărilor în care se produce o faptă și a mobilului săvîrșirii ei.

Din spătă dată, rezultă importanța obiectului probațiunii și sub aspectul consecințelor: penale, procesual-penale, acțiune civilă

etc. Astfel, în cazul în care A.N. nu ar fi avut cunoștință despre starea sănătății victimei, activitatea sa putea să constituie infracțiunea de lovitură cauzatoare de moarte sau omor fără voie, ceea ce, pe plan procesual, ar fi avut alte consecințe juridice.

Obiectul probației prezintă o importanță deosebită pentru deschiderea acțiunii penale și formularea pretențiilor civile rezultate ca urmare a săvîrșirii infracțiunii. Dacă fapta nu este riguros stabilită în intinderea și consecințele ei, se pot da calificări juridice necorespunzătoare, cu grave implicații pentru părți sub aspect procesual. De pildă, în cazul infracțiunilor de lovire, pentru unele, acțiunea penală se deschide la plingerea părții vătămate, iar pentru altele din oficiu. Nu-i este indiferent părții dacă pentru fapta săvîrșită victimă nu a înțeles să-o acționeze în judecată și pe baza unei calificări greșite — din oficiu — împotriva ei s-a luat o asemenea măsură. De aici rezultă sarcina pentru organele judiciare să manifeste o răspundere deosebită în lămurirea faptei sub toate aspectele, pentru că — potrivit Codului de procedură penală<sup>1</sup> — procesul penal se desfășoară pe baza dispozițiilor legii. Rezolvarea cu competență a acestor probleme, asigură și repararea corespunzătoare a despăgubirilor civile, care — pe baza legii — trebuie să acopere integral paguba produsă prin fapta penală. Aceasta prezintă o deosebită importanță etică și socială, deoarece pune stăvila unor tendințe meschine ale unora de a beneficia în mod nejust de pe urma unor situații tragice. Asemenea tendințe au rezultat, mai ales, în cazul omorului fără voie, cu care prilej unele persoane au încercat prin toate mijloacele, ignorarea culpei comune sau exagerarea valorii pagubelor suferite. Numai prin stabilirea completă și corectă a vinovăției într-un caz penal, a tuturor persoanelor care au participat într-o formă sau alta la producerea faptei, va fi posibilă repararea completă a pagubei suferite și determinarea gradului de contribuție a fiecărui la acoperirea ei.

Mai mult, stabilirea completă a obiectului concret al probației are consecințe și pe planul determinării instanței competente să judece cauza. Acești aspecte sunt relevanță deosebită în cazul delimitării faptelor care trebuie judecate de instanțele ordinare și de cele speciale. Potrivit noului Cod penal, infracțiunea de sabotaj, de pildă, are latura obiectivă reglementată de art. 248, alin. 2 și se realizează numai dacă „fapta este de natură să aducă în orice mod atingere securității statului”<sup>2</sup>. În această situație este evident că obiectul probației va avea un rol hotăritor în delimitarea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor obștești de infracțiunea de sabotaj și, prin consecință, sub aspectul competenței vine în concurs o instanță ordinară cu una specială. O contribuție simi-

<sup>1</sup>) Vezi art. 2, al. 1. Codul de procedură penală al Republicii Socialiste România.

<sup>2</sup>) Art. 164. Codul penal al Republicii Socialiste România.

lară își aduce obiectul probațiunii și în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 219, 223, 224, 229 ș.a. Cod penal, pentru care competența judecătorilor și tribunalelor județene este determinată de gravitatea faptelor. Acest sistem juridic de reglementare a competenței, obligă, sensibil mai mult ca în trecut, să se determine că mai concret toate imprejurările și condițiile în care s-a săvîrșit infracțiunea și, în mod cu totul special, gravitatea ei prin consecințele și implicațiile în viața social-economică a țării.

Evident, aspectele examineate sint numai cîteva din numeroasele implicații teoretice și practice în realizarea cerințelor și exigențelor obiectului probațiunii în procesul nostru penal.

#### **4. Obligația acuzatorului de a dovedi vinovăția învinuitului**

Prin sarcina probațiunii se înțelege căruia dintre participanții în procesul penal îi revine obligația de a dovedi faptele care constituie obiectul probațiunii, adică acele fapte care trebuie dovedite pentru a putea fi soluționată cauza penală. Această cerință se realizează în virtutea principiului contradictoriatăii, adică a despărțirii funcției acuzării de funcția soluționării cauzei. Noul cod reglementează, potrivit principiilor dreptului socialist, sarcina probațiunii și prezumția de nevinovăție.

În ce privește deosebirile între dispozițiile art. 62—68 din noul cod față de Codul de procedură penală anterior, sint de semnalat următoarele : Art. 62 din noul cod prevede obligația pentru organele judiciare de a lămuri cauza, sub toate aspectele, pe bază de probe, în vederea aflării adevărului. Această dispoziție este un corolar al principiului aflării adevărului consacrat în art. 3 și al principiului rolului activ al organelor judiciare consacrat în art. 4. În codul anterior, o dispoziție asemănătoare se găsea numai pentru faza de urmărire penală<sup>1</sup>. Textul codului nou extinde dispoziția și la faza judecății, precizind că prin probă se înțelege „orice element de fapt care servește la constatarea existenței sau inexistenței unei infracțiuni, la identificarea persoanei care a săvîrșit-o și la cunoașterea imprejurărilor necesare pentru justă soluționare a cauzei“<sup>2</sup>. În Codul de procedură penală anterior, nu exista o asemenea dispoziție dar ea a fost necesară pentru a se putea face deosebirea între probe și mijloace de probă. Noul Cod de procedură penală extinde la toate organele judiciare dispoziția cu privire la aprecierea probelor și adaugă că, în aprecierea acestora, organele judiciare

<sup>1</sup>) Art. 17<sup>91</sup> Codul de procedură penală anterior.

<sup>2</sup>) Art. 63, Noul Cod de procedură penală.

se conduce după conștiința lor juridică socialistă<sup>1</sup>. De asemenea, se prevede că „sarcina administrării probelor în procesul penal revine organului de urmărire penală și instanței de judecată”<sup>2</sup>, spre deosebire de vechiul cod, care avea reglementări incomplete în această privință<sup>3</sup>.

După cum se cunoaște, acuzator este procurorul, iar în acțiunile penale directe, partea vătămată. Inculpatul are dreptul să se apere și să fie apărut de un apărător. Acuzatorul acuză, dar nu hotărăște. Instanța hotărăște, dar nu acuză. Sarcina de a dovedi vinovăția învinuitului revine acuzatorului. Obligația acuzatorului de a dovedi vinovăția învinuitului nu poate fi înlocuită cu obligația învinuitului de a-și dovedi nevinovăția<sup>4</sup>. Instanța, procurorul, organul de cercetare penală, nu au dreptul să treacă sarcina probației asupra învinuitului.

În cursul procesului, sarcina probației trebuie să realizeze cerința de a prezenta dovezile necesare de vinovăție, deoarece atâtă vreme cît acuzarea nu prezintă dovezi de vinovăție, nu poate constitui o dovedă a vinovăției învinuitului faptul că acesta nu prezintă probă că este nevinovat (proba de descărcare). Atâtă vreme cît nu se produc dovezile în acuzare, învinuitul se poate menține în atitudinea de negare, fără a fi obligat să-și sprijine tăgada prin dovezi.

Probele pot fi descoperite și culese prin activitatea pe care o desfășoară organele de urmărire penală în faza de urmărire penală. Însă ele mai pot fi aflate și după ce procesul penal a venit în fața instanțelor de judecată, fie datorită activității desfășurate de acuzare și apărare, fie investigațiilor făcute din oficiu de judecători, pe baza rolului lor activ.

Codul de procedură penală stabilește modul de administrare a celor mai frecvente și mai firești probe care se pot produce în materie de judecată penală. Astfel, sunt statonice reguli cu privire la mijloacele de adunare a probelor materiale și anume: cercetări locale, percheziții, confiscări, verificări, expertize etc. De asemenea, legea prescrie reguli cu privire la adunarea probelor orale: luarea interogatoriilor, audierea de martori, confruntări, servirea de interpreți etc. De asemenea, se stabilesc anumite reguli de formă, indicind forța lor probantă și procedura inscrierii în fals contra unor atari probe.

Din moment ce legea de procedură penală asigură acuzării și apărării libertatea administrării probelor și din moment ce aceeași lege lasă judecătorilor libertatea de a aprecia după intima lor

<sup>1)</sup> Alin. 2, art. 63. **Noul Cod de procedură penală**.

<sup>2)</sup> Art. 65, *ibidem*.

<sup>3)</sup> Vezi art. 131, alin. 3, combinat cu art. 298, alin. 3, **Codul de procedură penală anterior**.

<sup>4)</sup> Vezi S. Kahane, **Dreptul procesual penal**, p. 135.

convingere probele administrate, desigur că nu mai poate fi vorba de a se stabili vreun criteriu general și abstract după care să se poată preciza cind o învinuire este dovedită și cind nu. De aceea, în practică se spune că procurorul sau alt organ de urmărire, după ce a adunat probele, este chemat ca prin ordonanță să se pronunțe dacă există indicii de vinovăție, iar nu proba vinovăției. Indiciile sint — aşa cum arătam în prima parte — o categorie de probe, deci cind spui că există indicii înseamnă că există probe. Procurorul este obligat să procedeze la trimiterea în judecată numai dacă are certitudinea vinovăției, cu alte cuvinte activitatea sa trebuie să se prelungească pînă atunci cind va dovedi certitudinea vinovăției. Astfel, procurorul este dator să adune toate probele necesare pentru a dovedi existența materială a faptului imputat, existența juridică a infracțiunii în toate elementele sale, vinovăția învinuitului și capacitatea sa de a fi subiect de drept penal. Procurorul are totă libertatea de a îngădui să i se aducă și probe în descărcare. Mai mult, el are dreptul de a recurge la acele mijloace de investigație pe care le va crede mai conforme cu trebuințele cauzei, pentru dezvăluirea imprejurărilor săvîrșirii faptei. Toate aceste norme presupun pricere, tact și probitate din partea fiecărei persoane, a tuturor organelor de urmărire.

Sarcina probației care revine organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată — în virtutea rolului lor activ — presupune o mare răspundere politică și socială. Dificultatea realizării ei, în special în materia infracțiunilor îndreptate împotriva securității statului, constă în subtilitatea și abilitatea infractorilor, mijloacelor și formelor la care recurg în realizarea infracțiunii. În general, practica a dovedit că adesea faptele de asemenea natură se comit fără a lăsa urme materiale, care să fie evidențiate prin alte mijloace de probă decât relatările făptașilor. Persoanele care participă la comiterea acestor fapte acționează în scopul stergerii urmelor, derutării organelor judiciare, prin folosirea unor alibiuri pregătite cu multă minuțiozitate și scrupulozitate.

Nepuțința descifrării în amănuntele a tuturor imprejurărilor și condițiilor în care s-a conceput și realizat infracțiunea, precum și lipsa unor mijloace tehnico-științifice și folosirea cu nepricere a celor existente, au dus la concluzia eronată — cu grave implicații politice și sociale — potrivit căreia, fapte de asemenea natură nu lasă urme și singurul mijloc de probă este recunoașterea învinuitului. Aceasta a dus la ierarhizarea probelor și la acceptarea în

practica judiciară a mărturisirii ca regină a tuturor probelor. Concepția aceasta s-a dovedit nefastă în viața juridică sub aspectul consecințelor și a dezorientării celor care aveau sarcini, potrivit legii, să lupte pentru prevenirea, descoperirea și lichidarea unor acțiuni atât de grave.

Oameni nevinovați au fost, ca urmare, declarați vinovați și invers. Sunt numeroase exemple care s-ar putea da în susținerea acestei concluzii. Vom examina numai două. Prin sentința nr. 1541 din 21 septembrie 1949 a Tribunalului militar Cluj au fost condamnați, printre alții și inculpații Ignă Cornel, Abrudan Dumitru, Antonescu Nicoiae, Suciu Zaharia, Meszaros Vasile, Pop Ionel, Coza Aurel și Stănescu Eduard la cîte un an inchisoare corecțională, primii cinci inculpați pentru infracțiunea p.p. de art. 209, pct. 2, lit. d, e, f, C. pen., iar ultimii trei pentru infracțiunea p.p. de art. 209, pct. 2 lit. a, b, c, e, f din C. pen., cu aplicarea art. 3 C. pen., pentru aceștia din urmă. Hotărîrea s-a „intemeiat“ pe „recunoașterile“ celor implicați în cauză, răminind chiar definitivă prin respingerea recursurilor declarate de inculpați pe același „temei“.

Prin concluziile de învinuire și sentința instanței de fond, s-au reținut în sarcina inculpaților următoarele fapte: În anul 1945 a fost inițiată organizația subversivă „Mișcarea națională de rezistență“, denumită în actele dosarului M.N.R. Organizația subversivă și-a desfășurat activitatea în special pe teritoriul județului Cluj pînă în anul 1948, iar inițiatorii și organizatorii principali ai acestei organizații au fost condamnați prin aceeași sentință, pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 3 C. penal. Scopul organizației era de a interveni în favoarea armatelor statelor imperialiste, în momentul cînd acestea vor declanșa războiul pe care ei îl scontau că va fi declarat țării noastre, pentru schimbarea ordinii sociale.

În sarcina inculpaților menționați mai sus, în majoritate studenți la Universitatea din Cluj, s-a reținut faptul că au luat cunoștință de existența acestei organizații, nu au denunțat-o autorităților, ci dimpotrivă s-au afiliat la această organizație subversivă, în sensul că au comentat favorabil activitatea acesteia și au promis că vor da ajutor recrutînd alți adeptați.

Reexaminîndu-se hotărîrile pronunțate în cauză, s-a constatat că acestea sint neintemeiate și nelegale, deoarece la dosar nu există probe că inculpații au săvîrșit faptele reținute în sarcina lor. Astfel, instanța de judecată i-a condamnat pe inculpații menționați mai sus numai pe baza „recunoașterilor“ lor, fără a se administra deci suficiente probe de vinovătie. Declarațiile inculpaților și ale

coinculpăților nu au însă valoarea probantă atribuită de instanță, deoarece se contrazic între ele și totodată nu se coroborează cu alte probe. Rezultă astfel că inculpații Antonescu Nicolae și Suciu Zaharia nu au recunoscut faptele nici în cursul urmăririi penale și nici în fața instanței, iar inculpații Igna Cornel, Abrudan Dumitru, Meszaros Vasile, Popa Cornel, Pop Virgil, Coza Aurel, Pop Ionel și Stănescu Eduard au recunoscut faptele numai în cursul urmăririi penale — în fața anchetatorului penal de securitate — și nu le-au mai recunoscut în fața instanței.

In această situație, în mod greșit au reținut instanțele de judecată că răspunsurile inculpaților la interogatoriile luate constituie probe de vinovătie, deoarece nu există nici un indiciu că recunoașterile lor de la anchetă reprezintă adevărul, deoarece ele nu se coroborau cu alte imprejurări de natură să facă convingerea că exprimă adevărul. În ce privește declarațiile coinculpăților, referitoare la activitatea celor de mai sus, de asemenea, sunt contradictorii, în sensul că în cursul urmăririi penale au afirmat că aceștia au cunoscut prin intermediul lor activitatea organizației și au întreprins acțiuni de afiliere, iar în fața instanței și-au retractat în totalitate declarațiile de la anchetă.

Din ansamblul probelor administrate în cauză, rezultă că inculpații de mai sus au fost informați de unii coinculpăți despre existența organizației subversive M.N.R., dar au avut o atitudine pasivă în sensul că nu au întreprins nici o acțiune în favoarea organizației și nici nu au denunțat-o autorităților. Simpla omisiune de a denunța autorităților organizația subversivă nu constituie însă o activitate de afiliere sau ajutorare a organizației, în sensul prevederilor art. 209, pct. II din Codul penal (text vechi).

Pentru aceste motive s-a introdus recurs în supraveghere în favoarea inculpaților menționați mai sus, care prin Decizia nr. 103 din 1 octombrie 1968 a Tribunalului Suprem — Colegiul militar — a fost admis și în baza art. 4, alin. 1, pct. 4, Cod procedură penală, inculpații au fost achitați de orice penalitate.

Tot pe baza unor „recunoașteri”, Tribunalul militar Cluj, prin sentința nr. 409 din 3 octombrie 1959, a condamnat pe Pamfil Eduard Camil, Vintilă Ioan, Corcodel Florea, Dumbrăveanu Constantin, Brăguța Silvia și Vonica Cornel la diverse pedepse.

Socotindu-se că probele administrate nu sint suficiente și nici conclucente pentru menținerea pedepselor, Procurorul General a introdus recurs în supravegere, admis de Tribunalul Suprem — Colegiul militar, care a casat în parte sentința nr. 409 din 3 octombrie 1959 a Tribunalului militar Cluj și în înregime decizia nr. 1433 din 17 noiembrie 1959 a Tribunalului militar al regiunii a III-a militară și a achitat de orice penalitate pentru infracțiunea prevăzută de art. 209, pct. 2, lit. a, C. pen. pe inculpatul Pamfil Eduard

Camil în baza art. 4, partea I-a, pct. 3, C. pr. pen., pe inculpații Balint Octavian Alexandru, Vintilă Ioan, Corcodel Horea și Dumbrăveanu Constantin în baza art. 4, alin. 1, pct. 1 și 4, C. pr. pen. pe inculpații Spineanu Vasile și Brăguța Silvia în baza art. 4, alin. 1, pct. 3 și 4 C. pr. pen. și pe inculpatul Vonica Cornel, în baza art. 4, partea I-a pct. 4, C. pr. pen., iar pe inculpata Felmerer Brigitte, pentru infracțiunea prevăzută de art. 325 lit. c, C. pen. în baza art. 4, alin. 1, pct. 4, C. pr. pen. menținind celelalte dispoziții ale sentinței atacate.

Numai o înțelegere simplistă a lucrurilor, o examinare superficială a faptelor și accentul pus pe determinarea cantitativă a existenței lor a facilitat promovarea unei asemenea concepții greșite. Or, nu se poate tăgădui faptul că o activitate umană cu scop lucrativ să nu lase nici un fel de urme, oricite măsuri de precauție s-ar fi luat în acest sens. A pune stăvila aflării adevărului prin ridicarea neputinței la rang de principiu înseamnă a submina autoritatea actului de justiție, creîndu-se posibilitatea comiterii unor erori judiciare sau nedescoperirii celor vinovați.

Am făcut aceste cîteva considerațuni în ideea de a demonstra că sarcina probaționii nu rezidă numai în faptul de a determina organele de urmărire care au sarcina pe baza legii să o realizeze, ci, în primul rînd, în scopul de a învedera necesitatea înțelegerii rolului ei în aflarea adevărului. Aceasta este și trebuie să fie trăsătura fundamentală în infăptuirea sarcinii probaționii. Si numai în acest context ea se poate realiza în toată semnificația, contribuind efectiv la infăptuirea actului de dreptate socială. Ignorarea acestui principiu, a obligațiilor profesionale de mare răspundere în fața societății, a dus la situația funestă de a declara vinovați și a condamna oameni, care — așa cum s-a dovedit — nu au avut nici o vină, fiind necesară reabilitarea lor ulterioară.

Tocmai de aceea, nou Cod de procedură penală stabilește ca o obligație organelor judiciare — în scopul aflării adevărului — să lămurească cauza sub toate aspectele, pe bază de probe. Numai în această lumină trebuie înțeles rolul acuzatorului în realizarea sarcinii probaționii.

---

N.R. Autorul nu și-a propus ca să trateze în acest articol probleme cu privire la : „Invinuitul și locul său în probaționarea faptelor penale” ; „Rolul activ al instanței în realizarea sarcinii probaționii”.

# ESTE ASIGURAT SECRETUL DOCUMENTELOR ?

---

RAID PRIN CÎTEVA INSPECTORATE JUDEȚENE DE SECURITATE

---

Apărarea secretului de stat constituie o problemă de maximă importanță, căreia în ultima vreme i s-a acordat un interes crescind.

Ordinele date în acest sens de către Consiliul Securității Statului, deși au fost clare, au trebuit repetate. Și nu puține au fost ședințele în care s-a discutat problema vigilanței și conspirativității. Totuși, am făcut oare totul pentru a da un regim cu adevărat strict secret documentelor pe care le redactăm și le manipulăm zi de zi?

Iată o întrebare pe care ne-am pus-o și căreia am căutat să-i dăm răspuns întreprinzind un raid prin cîteva inspectorate de securitate județene, unde am discutat cu mai mulți ofițeri.

Trebuie spus, de la început, că rezultatele în final ni s-au părut

pozitive, în sensul că o preocupare vădită pentru această problemă am întilnit pretutindeni. Dar... Există intotdeauna un „dar“, care...

Să urmărim însă desfășurarea raidului nostru. Prima unitate la care ne-am oprit a fost Inspectoratul Brașov, unde ne-am adresat întrebările intintă tovarășului căpitan Ionel Obaci, șeful compartimentului secretețariat.

— „Problema redactării și manipulării documentelor secrete — ne-a spus tovarășul căpitan Ionel Obaci — a constituit pentru noi o preocupare deosebită, concretizată recent în realizarea unei registraturi generale. Acest sistem a fost aplicat prima dată de Inspectoratul Timiș și am luat cunoștință de el cu ocazia unei ședințe de instrucțaj organizată de eșalonul superior. În

urma analizării la nivelul conduce-  
rii inspectoratului nostru, s-a hotăr-  
it să-l adoptăm. L-am aplicat și con-  
sider personal că asigură conspira-  
tivitatea documentelor care formează  
corespondența zilnică, în mai  
mare măsură decât vechiul sistem.  
Practic au fost scoase din circuitul  
manipulării corespondenței, secreta-  
rele de compartiment (circa zece per-  
soane). Documentele se înregistrează  
doar la secretariat, de unde sunt pre-  
luate de către șefii de compartimen-  
te. Am apreciat că atât timp cît se-  
preconizează ca ofițerii să-și dactilogra-  
fie singuri notele și adresele,  
este natural să luăm această mă-  
sură".

— „Dar șefii de compartimente  
nu sunt încărcați în acest fel, cu o  
muncă în plus?"

— „Ba da. Acesta este într-adevăr un dezavantaj".

Tovarășul locotenent-colonel Io-  
han Lisacovschi, șef al Serviciului  
II, ne-a confirmat bănuiala. Cerîndu-  
i părerea asupra sistemului apli-  
cat, ne-a relatat următoarele :

— „Este adevărat. Ncua fermă  
de muncă îngustează sfera celor  
care au acces la documente. Acest  
lucru este indiscretabil. Dar, prin apli-  
carea acestui sistem, munca secre-  
tarei a fost preluată de mine. Să  
eram destul de ocupat și înainte.  
Fiecare lucrare trebuie luată pe ba-  
ză de semnătură și repartizată, apoi  
trebuie să comunic secretariatului cui  
am repartizat-o. Cind avem lucrări  
din oficiu, trebuie să cer număr  
pentru fiecare lucrare de la secre-  
tariat etc. În mare parte, această  
conspirare mi se pare inutilă. Este  
adevărat că ofițerii au reușit să-și  
dactilografeze adrese și unele ma-  
teriale, că dactilografele bat adresele  
cu linie în loc de nume ș.a.m.d.  
Dar lucrările cele mai importante

(sintezele pentru București sau pen-  
tru organul județean de partid și  
planurile) sunt bătute tot de dactilografe. Pentru că scrise la mașină de  
către ofițeri, lucrările ar fi neas-  
pectuoase, cu greșeli. În plus ar ră-  
pi foarte mult timp".

— „Cum vedeti atunci rezolva-  
rea acestei situații ?"

— „Cred, în primul rînd, că nu  
tot ce formează corespondența zilni-  
că are un caracter atât de secret în-  
cit să nu trebuiască văzut de secre-  
tarele-dactilografe. Problema ar tre-  
bui privită diferențiat. La noi dife-  
rențiere există, dar invers de cum  
ar trebui. Tocmai lucrările de an-  
samblu și foarte importante sunt cu-  
noscute de dactilografe, iar cu cele  
laice ne creăm dificultăți noi".

Tovarășul maior Constantin Oprea,  
șef de birou în cadrul Serviciului I,  
al aceluiași inspectorat, ne-a întărit  
cele spuse de tovarășul locotenent-  
colonel Lisacovschi :

— „Eu am fost impotriva siste-  
mului de la început. Și aceasta pen-  
tru că îngreunează foarte mult mun-  
ca șefilor de compartimente, care pierd zilnic o parte din timp, mai  
mare decât s-ar crede, cu manipula-  
tul hirtiilor. Am preluat o muncă  
pe care înainte o făcea — mai bi-  
ne — o secretară-dactilografă".

— „Posedați și dumneavoastră, ca  
șef de birou, o condiție în care tre-  
ceți cui repartizați lucrările ?"

— „Sigur că da. Cum să dau lu-  
crările fără semnătură ?"

— „În ce privește sistemul apli-  
cat la inspectoratul dumneavoastră,  
ce soluție intrevedeți ?"

— „Într-adevăr cred că anumite  
hirtii nu ar trebui văzute de secre-  
tare. Dar numai acelea de o impor-  
tanță deosebită. Ar trebui făcută o  
ierarhizare a importanței documen-

telor pe țară, în baza unui ordin care să fie aplicat întocmai de toate unitățile".

Şeful biroului „C", tovarăşul Nicolae Teleanu, ne-a relatat :

— „Registratura generală poate să fie bună pentru celelalte compartimente de muncă. La „C" avem însă de înregistrat — în cazul inspectorului nostru — cam 800 lucrări pe lună. Acestea trebuie să le înregistrez eu. Credeți-mă că, față de volumul de muncă pe care-l avem, este o sarcină care-mi răpește foarte mult timp. Mie, cind ni s-a comunicat în şedință că ni se ia secretaria, nici nu mi-a venit să cred".

— „Dar, în acest fel, se exclude de la minuirea documentelor o persoană."

— „Într-adevăr. Însă am scos o persoană care cunoștea tot ce avem aici. A lucrat zece ani în acest compartiment. Fiind foarte expeditivă, nu pierdea atât timp cit pierd eu și ținea lucrările la zi. Peste cinci ani va fi foarte greu de găsit, pe baza registrului de la secretariat, o lucrare, dacă nu i se știe numărul. După vechiul sistem se putea găsi. Noi am răspuns, de exemplu, unor inspectorate care ne-au solicitat date despre adrese din 1959.

— „Ce soluții propuneți ?"

— „Să se reînființeze funcția de secretară. Pentru „C", la inspectoratul nostru, este necesar. Si dați-mi voie să vă spun că există alte deficiențe în manipularea documentelor. Dosarele personale și de acțiuni nu poartă în foarte multe cazuri acel C.P. (confidențial-personal). Din acest motiv ele sunt deschise la secretariat. De ce ? De ce trebuie să știe secretariatul numele real al informatorilor și al celor lucați ? Evident, în această problemă este ne-

cesar să se ia o măsură pe țară, prin care să se ordone reintroducerea obligatorie a C.P.-ului. Apare însă și aici o dificultate : la secretariat se înregistrează numele conspirativ. Or noi — dat fiind că se schimbă periodic numele informatorilor — lucrăm numai cu nume reale. Este o nouă problemă care merită analizată, pentru a se putea urmări în viitor o lucrare".

— Așa stând lucrurile, trebuie să mărturisim că impresia noastră despre registratura unică nu era prea bună cind am plecat de la Brașov. Iată însă că la Inspectoratul de securitate al județului Covasna, lucrurile au apărut într-o altă lumină.

La această unitate ofițerii nu numai că își dactilograiază majoritatea materialelor, dar le și pun în plicuri, pe care le prezintă personal la secretariat, pentru a le da număr. Nici unul dintre ofițerii cu care am discutat nu a vorbit despre întâmpinarea unor dificultăți în urma aplicării noului sistem.

Tovarăşul locotenent-major Ilie Cornea ne-a spus că problema corespondenței îi răpește ceva timp ; tovarăşul locotenent-major Paul Petre a ridicat, de asemenea, problema unei diferențieri a documentelor, în funcție de valoarea secretului conținut, subliniind faptul că lucrările ample și foarte importante sunt bătute tot de dactilografe. Aceste aspecte nu ne-au fost prezentate însă ca o greutate : toți tovarășii cu care am discutat la Covasna ne-au relatat că s-au obișnuit deja cu acest sistem și-l consideră bun.

Ne-am adresat tovarășului locotenent-major Eugen Crișan care deține — ca și tovarăşul căpitan Obaciu — de puțin timp doar, funcția

de șef al compartimentului secretariat.

— „Dezavantaje nu pot fi — ne-a explicat foarte detăsat tovarășul Crișan. Deocamdată noi avem un volum mai mic de corespondență. Pentru viitor am prevăzut în schemă încă un om, un înregistrator, care să se ocupe de această problemă“.

— „Spuneți-ne însă de ce ați exclus din reteaua registraturii generale Biroul „C“?“

— „E un volum foarte mare de muncă acolo în materie de corespondență. Nu se poate“.

Ne-am gindit că în această privință șeful Biroului „C“ de la Brașov i-ar da deplină dreptate și am ajuns la concluzia că, pentru inspectoratele nou înființate, sistemul este, în orice caz mult mai eficient decât pentru inspectoratele care au fost direcții regionale de securitate.

Iată însă că la Inspectoratul Prahova pe care l-am vizitat în continuare, au apărut noi aspecte care ne-au infirmat și această concluzie.

La Inspectoratul Prahova nu s-a introdus sistemul registraturii generale. Dar practic se lucrează foarte mult în maniera acestui sistem.

Tovarășul maior Constantin Ionescu, șef al Biroului 2, din Serviciul 1, ne relata:

— „Noi am desființat postul de secretar al serviciului. După ce sunt văzute și semnate de șefi, lucrările revin la ofițerii care le-au întocmit. Aceștia le închid în plicuri și le duc la secretariat. Căutăm acum să acoperim și munca dactilografulor, majoritatea tovarășilor din colectivul nostru dactilografiindu-și singuri lucrările. Si unii chiar foarte bine. Alte lucrări le lăsăm scrise de mînă, chiar dacă este vorba de ra-

poarte cu propunerile de recrutare. Interesează, în fond, conținutul“.

La întrebările noastre, tovarășul maior Ioan Niculescu, șef al Biroului „C“ de la Inspectoratul de securitate al județului Prahova, ne-a răspuns :

— „Vechiul sistem, pe care noi încă îl folosim, a corespuns pe deplin atunci cind aveam în subordine opt raioane. Corespondența era amplă. Acum nu e de mirare că oamenii încep să se lipsească de munca secretarilor de compartiment. La noi însă, la „C“, nu cred că acest lucru ar fi binevenit. În mai puțin de două luni am avut de înregistrat și de răspuns la 750 lucrări. Anul trecut am avut de dat 9.000 de avize. Ce să facem? Să le scriem cu mâna? Dacă le scriu ofițerii la mașină pierd mult timp. De altfel, excluderea completă a dactilografulor nu mi se pare convenabilă, sub aspectul timpului, nici pentru celelalte sectoare. Există rapoarte ample care se cer urgent de către eșalonul superior sau de către comitetul județean de partid. Un ofițer le-ar transcrie într-o zi de muncă: o dactilografă în două ore. Mai apare și o altă deficiență. Șefii de compartimente sunt reținuți mereu cu tot felul de ședințe, acțiuni etc. Nu pot repartiza corespondența uneori două zile. Dacă mai trebuie trimisă și la Sinaia, de pildă, iar acolo se întâmplă să fie plecat în ziua aceea ofițerul, trece trei-patru zile, care pentru o lucrare cu termen „urgent“ inseamnă foarte mult“.

— „Am văzut că la inspectoratul dumneavoastră, în celelalte compartimente de muncă, s-au confectionat lădițe, în care fiecare ofițer, în caz de dislocare, își introduce documen-

tele cele mai importante pe care le ia cu el".

— „Ei, asta e o problemă care pe mine mă frâmintă foarte mult. Am aici cinci camere pline cu arhivă. Nu mai sintem pe timpul lui Napoleon ca să ni se anunțe, cu două săptămâni înainte, că trebuie să impachezăm documentele sau să le distrugem. Mi-ar trebui un tren ca să mă disperez. Avem aici dosare de informatori, dosare de acțiuni. Sute de kilograme de hîrtie. Eu, cînd am venit în securitate — lucrez în probleme de evidență de 20 de ani — nu am găsit de la vechiul aparat nici un fel de dosare de informatori. Am găsit doar borderouri : „Se achită suma de... pentru informatorul Y.K.13“. Atît. Cred că avem prea multe hîrtii, unele absolut inutile“.

Ne-am adresat tovarășului locotenent-colonel Aurel Stancu, șef al secției a III-a, din cadrul aceluiași inspectorat :

— „Avetă multe hîrtii de dactilografiat ?“

— „Dactilografierea materialelor cu care lucrăm în prezent o fac ofițerii, care au invățat destul de bine mașina de scris. Pentru lucrările mai mari apelăm totuși la dactilografe, folosind însă nume conspirative și lăsind uneori pasaje întregi spre a fi completate de mină“.

— „Planurile de muncă și rapoartele poartă intotdeauna pe verso numărul exemplarelelor, numele celui care le-a redactat și dactilografiat?“

— „În cele mai multe cazuri da. Mai se scapă, e adevarat, uitindu-se uneori să se treacă aceste mențiuni. Se mai întimplă cîteodată și la adresele curente. Pentru că pînă acum instruisem secretarele și abia le obișnuisem cu acest stil. Acum trebuie să instruim și ofițerii“.

Tovarășului căpitan Tudor Savu, șef birou în același compartiment de muncă, i-am adresat o întrebare apropiată ca sens .

— „În cîte exemplare redactați planul de măsuri ?“

— „Planurile de măsuri se fac de către fiecare cîșter pentru sine ; sunt redactate într-un singur exemplar. Pe baza lor se întocmește planul serviciului“.

La Covasna întîlnisem însă o situație care merită să o consemnăm. Ne adresasem tovarășului maior Kelemen Iuliu, locuitor al șefului secției a III-a.

— „În cîte exemplare a fost redactat acest plan de muncă?“

— „În trei exemplare“.

— „De unde știți? Nu se specifică nicăieri în cîte exemplare a fost multiplicat“.

— „Păi sunt toate aici. Toate trei“.

— „Dar aici vedem numai copile. Originalul ?“

— „Ei, atunci în patru. Originalul trebuie să fie la tovarășul inspector șef“.

— „De unde știți că în patru ? Spuneați că în trei...“

— „?... În patru!“

Situația este însă — din nefericire — departe de a fi singulară. Planuri de măsuri, sinteze și rapoarte pe care nu se specifică numărul exemplarelelor dactilografiate, cui au fost date, cine le-a întocmit și multiplicat, am mai întîlnit la Brașov, la Constanța și la Tulcea.

Tovarășul locotenent-colonel Deceanu Tudor, de la Inspectoratul de securitate al județului Constanța, de pildă, avea într-un biblioraft mai multe planuri de măsuri și alte materiale. Cele mai multe erau deficitive sub aspectul arătat mai sus. Fiind întrebat, tovarășul locotenent-

colonel Deceanu ne-a spus că nu a insistat asupra respectării regulilor de redactare, deoarece a apreciat că aceste reguli trebuie aplicate doar materialelor care săt expediate din cadrul inspectoratului.

Situatii similare am găsit și la Tulcea. Astfel, referatul privind modul cum a fost organizată urmărirea persoanelor cuprinse în baza de lucru a Serviciului I, semnat de tovarășul maior Ioan Costică, inspector șef adjunct, nu avea nici o mențiune privind numărul de înregistrare, numărul exemplarelor, cine l-a redactat și multiplicat. Nici pe referatul privind folosirea fondului informativ, redactat în opt exemplare, nu se specifica cui au fost repartizate aceste exemplare.

În mai multe rânduri am întrebat pe diversi tovarăși:

— „Ce credeți că este mai important? Un plan de măsuri (raport, sinteză) unde se concentrează o serie de date de ansamblu, sarcini concrete, rezultate și metode ale muncii de securitate — sau o adresă prin care comunicăți că Z nu apare cunoscut în problema dumneavoastră?”

— „Evident, planul și rapoartele” — ni s-a răspuns.

Totuși, în cele mai dese cazuri, se acordă mai multă grija acestor mențiuni cînd este vorba de adrese simple, decît cînd este vorba de lucrări ample.

Din discuțiile purtate a reieșit că în diverse ședințe profesionale și de partid problema aceasta a vigilenței și a conspirativității a stat în centrul atenției. Am întîlnit planuri și rapoarte pe care tovarășii inspectori șefi adăugaseră, cu mina lor, la sfîrșit: „Întocmit în . . . ex. Redactat . . . Dactilo. . . .” Dar rubricile

rămăseseră necompletate în continuare.

O situație generală deficitară am constatat și în manipularea unor instrucțiuni și ordine sau planuri de acțiuni pe țară (care au fost trimise de Cancelarie sau de direcțiile centrale). Planurile de măsuri în acțiunile: „Cocorii”, „Gemina”, „Ontario”, expunerile tovarășului președinte al C.S.S. și alte materiale importante au fost date șefilor de compartimente fără nici o semnatură. La Constanța, „Documentarul privind situația informativ-operativă în problema legionară” a fost, de pildă, găsit la șeful Serviciului I, deși, din evidențele secretariatului rezulta că ar fi fost dat tovarășului inspector șef. Credem că, numai folosindu-se asemenea practici, la Brașov, Ordinul 400 nu poate fi găsit, deși s-au întreprins nenumărate cercetări.

Spre sfîrșitul raidului nostru nemădresat tovarășului căpitan Constantin Iorga, ofițer însărcinat cu problemele de secretariat la Inspectoratul Prahova :

— „Nu există o claritate deplină nici la dumneavoastră în ce privește înregistrarea și semnarea documentelor pe care le minuți”.

— „Este adevărat — a acceptat tovarășul căpitan Iorga. Dar să știți că nici din partea Cancelariei nu ni s-au dat indicații precise, care să pună ordine în această problemă. Si cred că aşa ceva ar fi necesar.”

— „Această problemă a mai fost ridicată și de alți tovarăși cu care am stat de vorbă”.

— „Este firesc, pentru că ne lovim de această greutate. Nu mai vorbesc de faptul că ni s-au trimis mereu instrucțiuni și ordine, iar cele vechi nu au fost abrogate toate. Cu

cele abrogate — avem foarte multe — nu știm iarăși ce să facem..."

Iată aşadar că se desprinde în final o concluzie: necesitatea analizării acestei probleme la nivel superior, pentru crearea unei unități de vedere, a unei reglementări precise, pe bază de ordin, a regimului de minuire a documentelor.

Nu suntem de părerea unor tovarăși care au cerut să li se stabilească prin ordin, care document este secret și care este strict secret. Și, în cadrul acestei ultime categorii, „care document este mai strict secret decât altul”.

Caracterul documentului întocmit este stabilit, în primul rînd, de ofițerul care-l redacteză, el fiind în măsură să-și dea seama de acest lucru.

În cursul raidului a reieșit însă că fiecare unitate aplică alte proce-  
de, alte criterii, că vigilența minu-  
rii documentelor și regimul lor este

diferit în probleme diferite. Acest lucru nu ar trebui să persiste.

În ce privește crearea unei registraturi generale, tovarășul locotenent-colonel Victor Burlacu, inspector șef al Inspectoratului de securitate al județului Constanța, consideră că problema aceasta trebuie analizată în continuare pentru a se găsi răspuns la multitudinea de aspecte pe care le ridică. Am văzut însă că la Inspectoratul Covasna — și credem și la Timiș — acest sistem dă rezultate bune.

Dacă sistemul aplicat prima dată de Inspectoratul Timiș se va extinde sau nu, este o problemă pe care viitorul o va rezolva pe baza practică. Ea se include în contextul actual al preocupărilor noastre, dar rămâne posibilă de unele îmbunătățiri necesare. Credem că această chestiune preocupă și va preocupa. Soluția nu poate veni decât pe baza unei analize temeinice a realităților și particularităților fiecărei direcții ori inspectorat în parte.



*Problemele ridicate cu prilejul acestui raid au fost expuse șefului Cancelariei U.S.S., tovarășul colonel Ioan Lințu, de la care am primit următorul răspuns:*

Concluzia la care se ajunge cînd discutăm despre asigurarea documentelor ce conțin date secrete, este aceea că redactarea, evidența și minuirea acestor documente în unitățile de securitate constituie o sarcină de mare răspundere ce trebuie să preocupe toate cadrele.

Conducerea Consiliului Securității Statului a atras atenția asupra acestei probleme la mai multe convocații și a ordonat să se respecte cu rigurozitate regulile de redactare și de minuire și să se organizeze o evidență strictă a documentelor ce conțin date secrete.

Ca urmare a măsurilor luate de unități s-a constatat o îmbunătățire pe linia muncii cu documentele secrete, însă, în ceea ce pri-

vește redactarea, evidența și minuirea documentelor întocmite pentru nevoile interne ale unităților (referate, sinteze, planuri etc.), au continuat să se manifeste unele deficiențe. Din ordinul tovarășului președinte al Consiliului Securității Statului, Ion Stănescu, aceste aspecte au fost prelucrate de șeful Cancelariei C.S.S. în convocările ce s-au ținut cu șefii de secretariate, cu care ocazie s-a discutat și modul concret de organizare a muncii.

În cadrul acestor discuții, șeful secretariatului Inspectoratului de securitate al județului Timiș a raportat că din analiza făcută de conducerea inspectoratului, ca urmare a ordinului dat de tovarășul președinte cu ocazia unei deplasări la Timișoara, a rezultat că înregistrarea lucrărilor numai la secretariatul inspectoratului corespunde mai bine organizării actuale a unității și astfel s-a trecut la aplicarea acestui sistem.

În timpul convocării s-a precizat că sistemul registraturii unice a fost și este folosit și de către alte unități, însă aplicarea lui impune o analiză temeinică, avindu-se în vedere volumul de muncă din cadrul fiecărui inspectorat și posibilitățile secretariatelor pentru cuprinderea tuturor sarcinilor ce le implică un astfel de mod de înregistrare.

Din controalele organizate de către Cancelarie s-a constatat că și alte inspectorate au trecut la aplicarea acestui sistem, în unele locuri dind rezultate foarte bune, cum este cazul Inspectoratului de securitate al județului Satu Mare. Acolo însă, unde s-a aplicat mecanic această măsură există o serie de greutăți cum sint cele relatate de unii dintre ofițerii care au răspuns la acest raid. Apreciam greșit procedeul ca ofițerii cu munci de răspundere (șefi de compartimente) să predea subalternilor lucrările pe bază de condiță și semnatură.

Predarea documentelor trebuie să se facă respectându-se regulile de minuire și de evidență de către lucrătorii de secretariat, direct destinatorilor menționați pe plicuri sau indicați prin ordinele rezolutive ale șefilor respectivi.

Indiferent de modul cum se lucrează, registratură unică sau registratură pe sectoare, este obligatorie respectarea regulilor de redactare, de evidență și de minuire a documentelor secrete și este pozitiv faptul că raidul organizat a atras atenția asupra înlăturării deficiențelor ce continuă să existe pe această linie, care sint încălcări ale regulilor stabilite și a ordinelor conducerii C.S.S.

Aspectele rezultate cu ocazia raidului privind organizarea activității pe linia documentelor secrete în unitățile de securitate, vor fi analizate de către Cancelaria C.S.S. pentru a li se găsi o rezolvare concretă cu ocazia elaborării noilor instrucțiuni privind redactarea, evidența și minuirea documentelor secrete.

# **FINALIZAREA ACȚIUNILOR DE CONTRASPIONAJ**

**General-maior NEAGU COSMA**

Acțiunea informativă, ca formă specială de lucru prin care se urmărește o persoană (sau un grup) despre care se dețin date certe, verificate, că desfășoară activitate de spionaj sau trădare, are ca sarcină prevenirea, documentarea și lichidarea activității celor urmăriți.

Finalizarea acțiunilor de contraspionaj reprezintă un scop și un moment extrem de important, deoarece atât tărăganarea cit și terminarea lor prematură sînt dăunătoare din punct de vedere operativ, putînd duce la încălcarea legalității sociale.

Sarcină de mare actualitate, finalizarea acțiunilor informative pe linie de contraspionaj presupune documentarea operativă, probarea științifică în formele procesuale prevăzute de lege, că persoana (persoanele) urmărită desfășoară activitate de spionaj sau de trădare de patrie.

Finalizarea constituie de fapt incununarea întregii noastre activități, fiind în ultimă instanță expresia inginozității și activității creatoare a ofițerului de contraspionaj.

Asemenea omului de știință, ofițerul de contraspionaj trebuie să pornească cu toată hotărîrea și competența, utilizînd mijloacele de investigație cele mai adecvate la verificarea riguroasă a materialelor inițiale, a ipotezelor și a variantelor ce și le-a stabilit în raport de caracterul și amplitudinea acțiunii, tinzînd cu toată perseverența spre stabilirea adevărului obiectiv. Fără un asemenea deznodămînt, munca noastră ar fi lipsită de conținut.

De aceea, fiecare ofițer trebuie să ajungă acolo încît toate acțiunile pe care le lucrează să fie finalizate cu anumite rezultate, în raport cu activitatea desfășurată de persoana urmărită și de situația ei : arestarea

și trimiterea în judecată pentru a fi trasă la răspundere penală, expulzarea, declararea „persona non grata”, recrutarea, avertizarea sau luarerea altor măsuri.

Se înțelege că tot finalizare pozitivă este și atunci cind am demonstrat și documentat în mod convingător că persoana urmărită nu se face vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni de competență organelor de securitate, ceea ce deosebită că materialele inițiale nu erau fondate.

Este bine cunoscut faptul că o acțiune începută trebuie să fie și terminată, însă nu oricind și oricum. Finalizarea constituie unul din momentele cele mai importante ale desfășurării acțiunii, trebuie să fie realizată la momentul oportun și prin măsuri corespunzătoare.

Cind și cum să fie finalizată fiecare acțiune, sunt probleme ce se rezolvă pe baza situației reale din acțiunea respectivă, în conformitate cu prevederile legii penale, cu interesele apărării securității statului nostru.

Modalitatea concretă de finalizare a unei acțiuni informative nu trebuie privită ca o acțiune ruptă de ansamblul măsurilor întreprinse și de rezultatele obținute în desfășurarea ei și nici ca o măsură izolată de contextul activității desfășurate împotriva serviciului de spionaj respectiv (pentru contracararea acțiunilor lui ostile), de perspectiva acestei lupte.

Intreaga problematică a urmăririi informative a spionului sau trădătorului de patrie, a finalizării acțiunii duse asupra sa, a procesului de

stringere, verificare și coroborare a datelor și probelor, trebuie privită dialectic, în dinamica evoluției și înlănțuirii lor, care trebuie în mod logic și necesar să ducă la dezvaluirea și documentarea convingătoare a intențiilor reale și a faptelelor obiective, culabile, sau să demonstreze contrariul și să justifice luarea măsurilor ce se impun. Prin felul cum este lucrată și finalizată fiecare acțiune pe linie de contraspionaj trebuie să se impiedice scurgerea de informații către dușman; adică să se desfășoare acea muncă preventivă metodică și laborioasă de păzire a secretului de stat, prin luarea celor mai adecvate măsuri, în conformitate cu legea, care să nu-i permită dușmanului să intre în posesia informațiilor ce le caută. Aceasta este problema esențială, scopul final al întregii munci de contraspionaj pe care o desfășurăm, inclusiv al acțiunilor informative.

Un mijloc eficace de apărare a secretului este prevenirea persoanelor care se află în atenția unor servicii de spionaj despre intenția acestora de a acționa asupra lor. În acest caz, dacă vom acționa cu un minut mai devreme decât dușmanul, vom reuși să transformăm o eventuală sursă a unui serviciu de informații străin într-un instrument al nostru, cu care să acționăm noi apoi asupra dușmanului în sensul dictat de interesele statului.

O cale de finalizare, demonstrată de munca practică și în concordanță cu ordinele în vigoare, o constituie și recrutarea persoanei care a făcut obiectul urmăririi informative.

Citeva acțiuni duse asupra unor cetăteni străini, veniți în țara noastră sub diverse acoperiri, care au avut un asemenea deznodămînt, demonstrează posibilitatea și utilitatea deosebită pentru munca de contraspionaj a acestui gen de finalizare.

Iată în această privință un exemplu concluziv. Un lucrător din unitatea noastră, în urmă cu circa trei ani, a pornit acțiunea informativă asupra străinului „Cringulescu” despre care cunoșteam că este ofițer și că avea atribuții contrainformativе în cadrul obiectivului unde lucra. Prin utilizarea cu pricinere a rețelei informative și a altor mijloace informative, „Cringulescu” a fost studiat sistematic și intens în prima parte a șederii sale în R. S. România.

Într-o perioadă, cind candidatul nu dispunea de bani, ofițerul a intrat în contact cu el. Exploatând situația în care se afla străinul, unele nemulțumiri și frâmintări ale acestuia, ofițerul, în mod treptat, cu prudență și precauția necesară, l-a determinat să furnizeze informații valoroase pentru statul nostru.

În decursul colaborării, între ofițer și informator s-au stabilit raporturi de încredere, ceea ce a contribuit la apropierea și determinarea lui „Cringulescu” să lucreze fructuos.

În timpul contactelor, s-a exercitat asupra informatorului o înriuire pozitivă, demonstrându-i-se pe bază de fapte și cifre, justătea politiciei noastre interne și externe.

Insistăm asupra acestui gen de finalizare, întrucât recrutarea cu

succes a unui cadru sau agent al unui serviciu de spionaj aduce incomparabil mai multe folosuri statului nostru decât expulzarea sau declararea lui „persona non grata”. Prin urmare, în procesul urmăririi informative este necesar să se studieze cu toată atenția posibilitățile de a recrutta persoana respectivă și să se inițieze măsurile necesare în această direcție. Față de această problemă trebuie să se manifeste preocupare de la început și pe tot parcursul urmăririi informative.

Să nu uităm că cele mai bune posibilități de a acționa cu eficiență pentru recrutarea de informatori din rîndul cetătenilor străini le avem cînd ei se află la noi în țară. Dacă în această privință munca noastră nu s-a ridicat la nivelul cerințelor, aceasta se datorează nu atît invulnerabilității străinilor respectivi, cît lipsei de operativitate și eficiență a măsurilor luate.

Dezinformarea dușmanului este o altă cale eficientă de apărare a secretelor noastre, care corespunde pe deplin cerințelor stringente ale muncii de contraspionaj și prin care se poate încheia o acțiune informativă.

În activitatea de contraspionaj problema dezinformării dușmanului prezintă o importanță deosebită și îmbracă multe aspecte. Spațiul restrîns al unui articol nu permite să fie abordată în toată complexitatea ei și de aceea vor fi subliniate doar cîteva aspecte.

Sunt situații cînd în procesul urmăririi informative reușim să descoperim intențiile și acțiunile ostile ale unor cadre și agenți ai servi-

ciilor de spionaj străine, care lucrează sub acoperire diplomatică, și avem posibilități eficiente de a contracara aceste acțiuni prin dezinformare și alte măsuri de natură să-i impiedice să-și realizeze planurile. De asemenea, sunt anumite imprejurări favorabile sau pot fi create asemenea imprejurări pentru a organiza demascarea lor în văderea expulzării sau declarării „persona non grata” însă, astfel de măsuri pot să afecteze, într-o măsură mai mare sau mai mică, relațiile statului nostru cu statul căruia aparțin cei în cauză.

Practica a dovedit că în astfel de cazuri ne este mai convenabil să continuăm munca de contracarare a intențiilor și acțiunilor ostile. Un agent dușman descoperit și ale cărui acțiuni pot fi contracarate, nu mai prezintă pericol deosebit și, în plus, poate fi folosit în orb ca instrument de dezinformare sau pentru realizarea altor interese ale muncii noastre.

A organiza demascarea lui atât timp cât interesele securității statului nostru nu reclamă luarea unei astfel de măsuri, duce la neajunsuri și pentru munca informativă de viitor. Orice serviciu de spionaj, cind îi este demascat un cadru sau un agent, analizează cauzele probabile ale căderii lui, toate imprejurările în care el a acționat și îl înlocuiește cu un altul, pe cit posibil mai capabil, care va acționa cu metode și mijloace mai perfecționate și ale cărui acțiuni cu greu

pot fi descoperite și contracarate.

Acțiunile de dezinformare și celelalte măsuri de contracarare întreprinse trebuie să fie judicios stabilite, să reziste tuturor verificărilor întreprinse de serviciul de spionaj respectiv.

Transformarea acțiunii pozitive pentru spion într-o acțiune negativă prin furnizarea unor date ireale, dar care lui să i se pară veridice, creându-i astfel impresia că activitatea sa este eficientă și nu mai are nevoie să-și creeze noi surse de informare sau canale pentru primirea informațiilor, necesită folosirea intensă a tuturor posibilităților noastre interne de care dispunem.

În același timp, un rol hotăritor și are ingeniozitatea ofițerilor operațivi și a șefilor profesionali pentru a concepe și face să ajungă în posesia dușmanului asemenea informații pe care acesta să le considere autentice. Chiar în cazurile în care știm că unele servicii de informații sunt deja în posesia unor date reale privind diverse sectoare din țara noastră, trebuie să ne propunem, prin canalele aflate în legătură cu dușmanul, derutarea sa, determinîndu-l să pună la îndoială informațiile autentice pe care le detine și astfel să-și reconsideră viziunea și eventual planurile pe care și le-a alcătuit atunci cind a intrat în posesia informațiilor respective.

Pentru a finaliza o acțiune informativă trebuie mai întii ca materialele din ea să fie bine verificate și documentate, ca urmare a metodelor

folosite de noi în desfășurarea ei.

Să ne obișnuim să acordăm importanță atât faptelor și imprejurărilor importante cît și detaliilor. De multe ori detaliile coroborate și analizate cu perspicacitate dezleagă enigma.

Neacordind încă de la început atenția cuvenită materialului de bază sau unor fapte care intervin în procesul urmăririi informative, ne trezim angajați într-o acțiune care se va întinde în timp și spațiu, va impune luarea a numeroase măsuri, ca apoi, la o analiză mai temeinică, să constatăm că de fapt acțiunea nu are o bază reală și că s-au cheltuit forțe în zadar. Așa s-a întîmplat în cazul soției unui diplomat, semnalată de filaj că are intîlniri organizate cu un cetățean român. Legătura dintre ei s-a consolidat și s-a apreciat că la mijloc este o acțiune de spionaj. S-a declanșat o acțiune în care s-au depus multe eforturi și care a costat bani. Când soția diplomatului urma să plece din țară, au fost reanalizate materialele cu mai multă atenție. S-a constatat că nu este vorba de spionaj, ci de o legătură amoroasă. Inițiatorii și conducătorii acțiunii nu s-au orientat în raport de desfășurarea situației operative, de particularitatea cazului și au pierdut din vedere faptul că putea rezulta o finalizare prin recrutarea soției diplomatului care, după concluziile de acum, probabil, ar fi reușit.

De aceea este imperios necesar ca datele pe care le avem să le privim critic, cu mult discernăminte, să le apreciem obiectiv, iar concluziile ce

le tragem și măsurile ce le întreprindem să reflecte situația de fapt. Trebuie să avem capacitatea și tăria de a susține și a argumenta necesitatea adaptării rapide și a luării măsurilor care derivă din situația operativă creată pe parcursul desfășurării acțiuni informative. Să nu fim robii planurilor sau ai scopurilor inițiale ce ni le-am propus dacă practica ne ridică alte aspecte care trebuie luate în considerație.

Uneori finalizarea unei acțiuni este ingreunată de faptul că măsurile luate nu reflectă cerințele acestiei. De exemplu, o sesizare ne dezvăluie că asupra unui cetățean român, care a fost în Occident, a actionat un serviciu de spionaj. Se propun pentru elucidarea cazului tot felul de verificări, dar nu acelea care sunt mai operative. De aceea, acțiunea se tărăgănează, iar cind ne plăcăsim de alergat fără temei, o închidem.

Se impune deci că toți cei care lucrăm pe linie de contraspionaj să acordăm mai multă atenție metodelor pe care le folosim, întrucât deosebit acțiunea dușmanului se petrece într-o anumită parte, pe un anumit teren, iar măsurile noastre sunt în altă parte, pe un alt cimp, unde de fapt nu se află inamicul. Să ne situăm deci pe același teren pe care lucrează dușmanul, cu tendința de a-l devansa, de a-i fi superiori.

În finalizarea acțiunilor, rolul hotăritor il are ofițerul care conduce lucrarea, fiindcă el este cel mai competent în cunoașterea dinamicii

activității infracționale a urmăritului, a formelor și metodelor de activitate utilizate, a tuturor faptelor și imprejurărilor cauzei. Ofițerul este cel mai în măsură să cunoască momentele operative favorabile aplicării unei măsuri sau alteia.

In raport de acestea, el va trebui să propună momentul cel mai potrivit pentru prinderea în flagrant delict, arestarea, expulzarea sau lăsarea altor măsuri determinante de situația operativă. Fără a înlătura ofițerul care a inițiat și conduce lucrarea, în cazurile mai dificile, mai complicate, ce reclamă gîndirea și acțiunea mai multor ofițeri, este necesar să fie concentrate forțele cele mai capabile, cu experiență, care să asigure finalizarea acțiunilor.

Practica a demonstrat că prin antrenarea unui colectiv de ofițeri în rezolvarea unei acțiuni mai importante, rezultatele au fost pozitive. Astfel de acțiuni însă, trebuie să se desfășoare sub îndrumarea nemijlocită și permanentă a șefilor. Deși este dificil a proba activitatea de trădare de patrie și spionaj, mai ales a spioniilor ce culeg informații prin observare directă, Codul de procedură penală ne oferă o gamă largă de mijloace pentru documentarea și probarea infracțiunilor de spionaj și trădare de patrie.

In spiritul dispozițiilor Codului de procedură penală, pentru a veni și mai mult în sprijinul ofițerilor de contraspionaj, tocmai pentru biruirea unor dificultăți în documen-

tarea și probarea unor asemenea fapte ilicite — care se duc tot mai subtil și rafinat, prin mijloace tehnice perfecționate, de către elemente cu pregătire adecvată și experiență în culegerea și transmiterea de informații — conducerea Consiliului Securității Statului a subliniat în repetitive rînduri necesitatea folosirii de la caz la caz și cu multă atenție a fotografiilor și filmelor în care sunt surprinse anumite momente ale activității infracționale, a înregistrărilor pe bandă a con vorbirilor, a trimiterilor poștale cu conținut dușmanos interceptate și reținute cu aprobarea prealabilă a Procuraturii, precum și a mărturiilor unor informatori și chiar ale ofițerilor care au luat cunoștință, în mod nemijlocit, de anumite momente ale activității infracționale. În acest mod, se dă ofițerilor o largă posibilitate de documentare a activității dușmanoase și în primul rînd, a celei de spionaj.

Conducerea cu competență și finalizarea pozitivă a fiecărei acțiuni este una din sarcinile cele mai delicate, care solicită cunoștințele și experiența ofițerului de contraspionaj, dar care-i dă și foarte multe satisfacții. Finalizarea cu rezultate operative a unei acțiuni reprezintă încununarea de succes a unei munci asidue, perseverente, pline de abnegație, este expresia înaltei calificări a ofițerului, a măiestriei și inteligenței sale.

# UNELE PROBLEME DE ACTUALITATE PRIVIND URMĂRIREA LEGIONARILOR ACTIVI

Colonel DUMITRU BORŞAN

Analiza atentă a persoanelor care formează în prezent baza de lucru a organelor de securitate, evidențiază ponderea, în cadrul acesteia, a elementului legionar. De aceea asupra legionarilor trebuie concentrat un însemnat potențial de luptă și de mijloace de care dispune aparatul nostru de securitate.

În legătură cu această categorie de elemente dușmănoase, se impune încă de la început o precizare: pe legionarii reținuți în baza de lucru nu îi urmărim pentru simplul motiv că au făcut parte din organizația legionară, ci pentru că se mențin la vechile lor concepții, manifestă speranța în posibilitatea revenirii organizației legionare în viața politică a țării.

În afara de legionarii potențial periculoși, noi urmărim și mulți legionari semnalati cu preocupări

prezente îndreptate împotriva regimului nostru.

Să ne oprim asupra cîtorva probleme care caracterizează această categorie de elemente dușmănoase.

Este cunoscut faptul că, din anul 1964, toți legionarii activi se află în libertate, situație pe care — cu excepția perioadei scurte de guvernare — ei nu au mai avut-o niciodată.

De asemenea, legionarii posedă o indelungată experiență în activitatea clandestină și au demonstrat că, în raport de condițiile social-politice existente la un moment dat, ei își pot adapta cu ușurință formele și metodele de activitate.

Datorită experienței lor clandestine cit și a faptului că majoritatea întrețin legături, se poate aprecia că, dintre elementele dușmănoase, legionarii sunt singurii care ar putea dispune de posibilitatea reorganizării

rapide în eventualitatea unor evenimente deosebite, care le-ar putea stimula încrederea în reușita unei acțiuni organizate.

Alături de aceste considerente punem și faptul că legionarii sunt produsul celei mai reacționare ideologii, posedă încă și cadre relativ tinere, au mulți conducători dintre care unii pregătiți în școli speciale de spionaj, diversiune, acte de teroare. La menținerea unei psihoze legionare, contribuie și existența emigației legionare, suficient de numeroasă și de activă.

Acestea sunt doar cîteva dintre caracteristicile legionarilor, care-i deosebesc fundamental de celelalte categorii de elemente dușmanoase. Făcînd această remarcă este necesar însă să precizăm că nu înțelegem să ne abatem atenția de la celelalte categorii de persoane, care formează baza noastră de lucru, ei dimpotrivă, să subliniem necesitatea supravegherii permanente a acestora, dar în mod deosebit a legionarilor.

Convocarea de bilanț organizată la Consiliul Securității Statului și analiza făcută cu această ocazie muncii desfășurate în anul 1968, a scos în evidență faptul că printr-o organizare mai justă a muncii de urmărire a legionarilor, prin coordonarea principalelor măsuri luate împotriva acestora pe baza unui plan unic, cit și prin angajarea întregului aparat informativ-operativ în lupta cu acest periculos dușman al orînduirii noastre sociale, s-au obținut unele informații pe baza cărora s-au putut întreprinde măsuri de prevenire a unor acțiuni ostile și s-au desprins unele concluzii privind formele și metodele lor de activitate. Totodată s-au putut trage învățăminte cu privire la modul de soluționare a

problemelor pe care le ridică activitatea prezentă a legionarilor și a mijloacelor de care ne folosim în urmărirea activă a acestora.

Formele și metodele pe care legionarii le folosesc în prezent în activitatea lor dușmănoasă atestă faptul că aceștia continuă să acționeze împotriva regimului nostru. În acest scop își continuă activitatea de refacere a vechilor legături, difuzează unele teorii diversioniste și își intensifică preocupările de redactare a unor lucrări cu conținut legionar, poezii, memorii etc.

Informațiile obținute în anul 1968 pun în evidență și unele acțiuni clasice de indoctrinare legionară precum și unele activități concrete îndreptate împotriva economiei naționale.

Prin activitatea de indoctrinare pe care legionarii o duc — ca posibilitate de acțiune prezentă împotriva orînduirii noastre — urmăresc transmiterea concepțiilor lor unor persoane, fără antecedente politice, din anturaj și chiar copiilor lor.

Atât în trecut cât și în prezent, această formă de activitate s-a dovedit a fi foarte periculoasă, avînd în vedere argumentele de care se folosesc aceștia și prin care, în unele situații, au reușit să-și atingă scopul. Este necesar să menționăm că o astfel de preocupare intră și în vederile emigației legionare.

Împotriva legionarilor care desfășoară activitate pe această linie, trebuie luate măsuri pentru a nu-i lăsa să-și atingă scopul. Nouă ne stau la îndemînă o serie de mijloace și metode, pe care le putem folosi cu eficiență. Rezultate bune vor da de pildă, avertizările pregătite în mod temeinic, avertizări care vor fi făcute atât celor care desfășoară acest gen de activitate cât și celor asupra că-

rora se exercită influență negativă.

O altă metodă prin care putem acționa asupra unor legionari cu astfel de preocupări, cind acestea nu au căpătat forme acute, este chemarea periodică la organul de securitate. Aceste ocazii trebuie folosite pentru demascarea lor ca legionari fanatici, lăsându-li-se de înțeles că sunt urmăriți de către securitate, că li se cunoaște activitatea pe care încearcă să o desfășoare.

De asemenea, mai pot fi luate o serie de măsuri combinative, care să duce în ultimă instanță la compromiterea legionarilor. În unele inspectorate de securitate județene aceste măsuri au dat rezultate bune, reușindu-se ca unii legionari să fie izolați și să nu li se mai acorde credit atât de ceilalți legionari cît și de cetățenii cinstiți din anturajul lor.

In legătură cu acțiunile legionarilor îndreptate împotriva economiei noastre naționale, se poate spune că existența acestui gen de activitate a ieșit mai mult în evidență în cursul anului 1968, prin cazurile descoperite de aparatul de securitate. Un cimp larg de acțiune îl prezintă, în acest sens, marile șantiere de construcții din țara noastră, unde sunt angajați mulți legionari, în unele situații avind rolul de conducători (șefi de șantier, loturi, echipe etc.). La unele construcții pe care ei le realizează nu respectă proiectul, folosesc materiale necorespunzătoare, execută lucrări cu vicii ascunse, ale căror efecte apar după terminarea construcției, cind cauzele pot fi sesizate mai greu.

In afara de aceasta, șantierele de construcții, indiferent de destinația acestora, oferă legionarilor posibilitatea sustragerii de la urmărirea atentă și continuă din partea aparatului de securitate.

De cele mai multe ori, unii legionari nici nu termină lucrul pe un șantier și se transferă pe altul, iar unitatea de securitate de pe raza căreia a plecat, îi anunță prezența pe raza altrei unități cu foarte multă întârziere. Acest fapt îngreunează urmărirea lor.

Se impune deci, cu necesitate, ca legionarii care lucrează pe șantierele de construcții din țară să fie urmăriți informativ în mod activ, atât la locul de muncă cît și la domiciliu, cu informatori capabili, care se bucură de încrederea lor, iar orice semnalare privind intențiile sau acțiunile lor de sabotaj să fie verificate cu maximum de urgență.

Trebuie să se aibă în vedere că elementele legionare cele mai pretabile de a întreprinde acțiuni sunt acelea care au deținut grade și funcții în organizație și, în special, acelea care au făcut parte din diferite comandanamente.

Legionarii din această categorie sunt, de regulă, intelectuali și au o vastă experiență în activitatea subversivă. Aceștora li se alătură legionarii fanatici care, la punerea lor în libertate din detenție, în 1964, au declarat în scris că „au fost, sunt și vor răvine legionari”.

Aparatul de securitate trebuie să ia cele mai urgente măsuri de lucrare a acestei categorii de legionari pe două și mai multe linii informative. Aceeași atenție trebuie acordată și legionarilor care au făcut școli de spionaj, diversiune și sabotaj în Germania și Austria și care au venit în țară după 23 August 1944.

Pentru realizarea acestui deziderat este necesar ca aparatul de securitate să folosească o rețea de informatori bine conspirată, sinceră, cu mari posibilități de pătrundere în

clandestinitatea legionară și permanent verificată.

Datele obținute atât în străinătate cit și în țară, atestă că legionarii care au rămas credincioși idealurilor lor, caută să descopere rețeaua noastră informativă față de care să afișeze o poziție de „loialitate”, încercând astfel să ne dezinformeze și totodată să se sustragă urmăririi. În afară de aceasta, trebuie menționat faptul că mai avem în rețea unii informatori desconspirați, nesinceri și chiar dubli. Pentru a fundamenta cele de mai sus ne vom folosi de unele concluzii desprinse din acțiunea „Cibinul”, după arestarea și anchetarea fostului legionar șef de județ „Nicoară Iulian”. Acesta, fiind recrutat ca informator încă din anul 1954, timp de zece ani, a reușit să desfășoare activitate legionară sub obloduirea organelor de securitate. În toată această perioadă a furnizat informații de mică importanță, fără valoare operativă, prin care, de cele mai multe ori, ne dezinforma. După anul 1964, a intrat în contact cu o serie de căpetenii legionare pe care a încercat să le atragă la activitate, în parte reușindu-i aceasta. Totodată au apărut și suspiciuni de nesinceritate, fapt ce a făcut ca din 1965 să fie luat în lucru în mod activ. În același timp, s-a menținut legătura cu el, pentru a nu trezi bănuieri lui și legăturilor noi pe care și le crease. Pentru urmărirea sa, au fost folosiți trei informatori, care făceau parte din anturajul lui. Dar nici acești informatori nu au furnizat informații care să ateste că „Nicoară Iulian” desfășoară activitate legionară. Folosind în toată această perioadă tehnica operativă și, în anumite perioade, filajul, s-a reușit identificarea le-

găturilor lui legionare cit și o parte a activității pe care o desfășurau. Existind informații verificate că la domiciliul său are ascuns aur, s-a acționat prin organele de miliție care, în urma perchezițiilor efectuate, au descoperit și ridicat o însemnată cantitate de aur, făcind totodată posibilă arestarea lui în mod legendat. Ancheta efectuată a dezvăluit că toți cei trei informatori folosiți în această acțiune au fost nesinceri cu organele noastre. Astfel, cu unul dintre informatori, „Nicoară Iulian” a transportat de la domiciliul său și a ingropat în zidul unei biserici, pe care o construia, o mare cantitate de documente legionare. Pe un alt informator l-a determinat să recunoască că lucrează cu securitatea, ajungind să scrie notele informative împreună. Cel de al treilea informator, deși purta cu „Nicoară Iulian” discuții referitoare la organizația legionară și cunoștea legăturile lui legionare, nici semnală totdeauna că pe unul care nu are preocupări de natură legionară.

Toate aceste aspecte negative au fost posibile datorită faptului că nu s-au luat măsuri permanente și eficiente de verificare a informatorilor recrutați din rîndul legionarilor. O atenție deosebită trebuie însă acordată acestor informatori care sunt trimiși în centrele emigrației legionare cu sarcini contrainformativе, pentru că nu cumva, sub masca colaborării cu organele de securitate, unii dintre ei să devină curieri ai organizației legionare, care să ducă căpeteniilor din străinătate informații și totodată să aducă instrucțiuni pentru legionarii din țară.

# METODE FOLOSITE DE CATE SERVICIILE DE SPIONAJ STRAINE PENTRU DESCOPERI- REA INFORMATORILOR APARATULUI DE SECURITATE



## CONCLUZIILE CE SE DESPRIND PENTRU MUNCA DE CONTRASPIONAJ

In contextul acțiunilor întreprinse împotriva țării noastre, serviciile de spionaj străine continuă să acorde o importanță deosebită descoperirii mijloacelor și metodelor folosite de aparatul securității statului pentru prevenirea și curmarea activității lor ostile.

Unele cadre și agenți, care acționează pe teritoriul țării noastre, pentru a descoperi în rîndul cetățenilor autohtoni cu care vin în contact pe acei care colaborează cu aparatul de securitate, caută să și-i apropie, să le cîștige increderea și să-i determine să le destăinuie înșarcinările pe care le-au primit. În acest scop le fac anumite cadouri, le rezolvă unele interese personale, pozează în oameni cinstiți care doresc, chipurile, să contribuie la stătornicirea unor relații sincere de prietenie între statul pe care-l re-

rezintă și țara noastră etc. Acțiunea de apropiere are un caracter organizat și se desfășoară treptat, îndeosebi asupra acelor persoane care continuă să fie în contact cu ei, în virtutea unor probleme de serviciu sau de altă natură.

Au fost și cazuri cînd unele cadre de spionaj au afirmat față de unii informatori cu care au venit în contact că au date precise din care rezultă că ei sunt oamenii securității, cerindu-le chiar să recunoască acest lucru. În cursul unor astfel de discuții, urmăreau reacția informatorului, mimica feței și analizau cu atenție răspunsurile date. Astfel, în cazurile cînd au avut de-a face cu informatori cu orientare mai slabă, fără prezență de spirit necesară, insuficient de instruiți, cadrele respective au putut afla că ei lucrează pentru securitate sau au obținut

anumite indicii în sensul respectiv, trecind ulterior la luarea măsurilor care se impuneau.

La descoperirea informatorilor aparatului de securitate, cadrele și agenții serviciilor de spionaj străine ajung uneori și ca urmare a măsurilor pe care le iau pentru îngădirea posibilității de a culege informații, pe care o au persoanele din rîndul cetățenilor români, care lucrează în cadrul reprezentanțelor diplomatice, comerciale, oficiilor consulare, agenților de transporturi aeriene etc. (Le limitează accesul acestora numai la anumite încăperi: nu le dau voie să rămână la birou după orele de program; nu le permit accesul la problemele mai importante privind reprezentanța; sunt „împiedicați” să observe persoanele care viziteză pe străini la serviciu sau domiciliu etc.). Procedindu-se astfel se urmărește păstrarea secretului precum și determinarea celor interesați de a acționa și eventual de a se demasca.

In alte situații, unele cadre și agenți ai serviciilor de spionaj pun la dispoziția cetățenilor români care lucrează în cadrul reprezentanțelor străine, sub motive verosimile, diferite documente în aparență importante sau „uită” astfel de materiale în anumite locuri unde aceștia au acces. Paralel, întreprind măsuri pentru a le verifica acestora reacțiile, (dacă manifestă un interes deosebit față de anumite materiale, dacă sustrag, copiază sau fotografiază unele documente, dacă încearcă să consulte lucrările „uită”, dacă în timpul programului dău telefoane sau se deplasează pentru a lua legătura cu anumite persoane etc.), iar pe această bază să tragă concluzii dacă sint sau nu „oamenii securității”. In acest scop, fac observări din încăperi alăturate, revin inop-

nat în birourile respective, verifică dacă semnele și poziția lucrărilor „uită” sint sau nu intacte, urmăresc deplasările imediate pe care cei vizitați le fac, controlează servietele, poșetele, hainele, sertarele birourilor acestora etc. Controlul secret asupra obiectelor personalului român este făcut și cu scopul de a descoperi aparate de înregistrare a con vorbirilor cu care, eventual, sint dotați acei care ar lucra pentru securitate.

Trebuie subliniat și faptul că în unele reprezentanțe străine pot exista și aparate video și audio instalate în anumite încăperi, cu scopul de a urmări persoanele care prezintă interes.

In suita procedeeelor folosite pentru descoperirea informatorilor aparatului de securitate, se înscrie și inițierea unor discuții defăimătoare la adresa politicii statului nostru. Scopul acestor discuții este de a stabili dacă interlocutorii exprimă prompt păreri proprii sau dacă nu cumva poziția pe care o adoptă le-a fost indicată de altcineva. Acest fapt apare evident în cazurile cînd informatorii — cu toate că sint capabili să exprime și să susțină un anumit punct de vedere — ezită să se angreneze momentan în discuții, creind astfel suspiciuni. Confirmarea acestora poate avea loc însă ulterior, cînd spionul, abordind aceleasi probleme, constată că interlocutorul are anumite păreri pe care le și argumentează.

Pentru a obține indicii dacă una sau alta dintre persoanele din anumitorul lor, au sau nu legături cu aparatul de securitate, unele cadre de spionaj au făcut și încercări de atragere a acestora la anumite acțiuni care lezau interesele R. S. România. Este vorba de solicitarea pe care le-au adresat-o de a scrie

diferite materiale cu caracter de faimător la adresa țării noastre, de a-i ajuta să scoată ilegal din România anumite valori, acte de proprietate și de a vinde anumite produse aduse clandestin în țară.

În afara de încercările la care s-au făcut referiri, cadrele și agenții serviciilor de spionaj străine mai folosesc pentru depistarea informatorilor infiltrati în anturajul lor, procedeul „solicitării de informații“. De asemenea, fiind în compania mai multor persoane — printre care și unii cetăteni români — lasă să se desprindă din ceea ce spun că i-ar interesa aspecte secrete din diverse domenii de activitate. Acționind în acest mod, ei scontează că unii dintre eventualii informatori vor manifesta interes deosebit pentru problema respectivă, se vor angaja, fără să dispună însă de posibilități, să procure informațiile cerute, vor rezolu problema discutată cu altă ocazie, comunicind chiar unele „date secrete“ etc., oferindu-le astfel indicii că lucrează pentru securitate.

La aplicarea acestui procedeu pot concura, concomitent, pe baza unei înțelegeri prealabile, chiar mai multe cadre de spionaj. Următorul caz poate fi edificator în acest sens.

Un cadru de spionaj, după ce s-a intors din vizita pe care a făcut-o unui prieten care funcționa la o altă reprezentanță străină din București, a inițiat cu secretara lui, care era informatoare, o discuție despre unele probleme profesionale. Aducind vorba despre faptul că a fost la prietenul respectiv, a afirmat că îi pare rău că, la întrebările pe care acesta îi le-a pus, nu i-a putut relata nimic despre locurile precise unde sunt dislocate întreprinderile de extractie și de prelucrare a metalelor rare. De asemenea, a între-

bat-o dacă știe sau poate afla ulterior ceva în legătură cu această problemă, pentru a-l putea ajuta pe cel interesat. Informatoarea — conform instructajului făcut pentru astfel de situații — a spus că nu cunoaște nici un fel de date în legătură cu cele întrebate și că îi pare rău că nu le poate fi de folos nici în continuare, întrucât nu are nici măcar tangență cu un asemenea sector de activitate. După aceasta, cadrul de spionaj a schimbat subiectul discuției, amintindu-i secretarei despre unele lucrări pe care trebuia să le rezolve pentru a doua zi. Înindu-se seama de faptul că spionul cunoștea de mult și destul de bine pe informatoare — inclusiv faptul că n-a avut și nu are contingentă cu aspecte de genul celor ce-l „interesau“ pe prietenul lui — s-a putut emite părerea că a fost o cursă întinsă acesteia. Sustinem aceasta pornind și de la cunoașterea faptului că persoana care „se interesa“ de ceea ce s-a arătat, nu a vorbit altor cetăteni din anturajul său despre o astfel de problemă. Mergindu-se mai departe cu analiza, se poate anticipa că în acest caz s-ar putea să fie vorba de o înțelegere intervenită între cei doi străini, menită să ducă la descoperirea măsurilor luate de aparatul de securitate pentru urmărirea lor, înțelegere fundamentată pe următorul raționament: aducind în discuție asemenea aspecte, secretara — asupra căreia existau poate și anumite bănuieri — se va da într-un fel sau altul de gol. Dacă nu, răminind în așteptare, s-ar putea că aparatul de securitate — în cazul că va intra în posesia unei astfel de informații — să încece, eventual mai devreme sau mai tîrziu, să „plaseze“ celui interesat vreo po-

sibilitate care „să-l ajute” în obținerea informațiilor pe care le cauță, ajungindu-se în cele din urmă la descoperirea precisă a informatorilor folosiți și la începerea unor „jocuri operative”. Având în vedere toate acestea, informatoarea trebuia să se mențină pe linia aceleiași comportări, totodată dovedindu-se și o deosebită atenție în exploatarea informațiilor ce se obțineau în legătură cu cel care „manifesta” interes pentru întreprinderile de extracție și de prelucrare a metalelor rare.

Pentru verificarea cetățenilor români din anturajul lor, unele cadre și agenți ai serviciilor de spionaj străine inițiază discuții cu anumite persoane care pot da relații în legătură cu aceștia. Astfel de discuții sunt purtate cu unele elemente care vizitează reprezentanțele străine din R.S. România, cu acei pe care îi contactează cu ocazia receptiilor, cu persoanele apropiate sau chiar cu rudele cetățenilor români din anturajul lor etc. Recurg în acest scop și la folosirea unor cetăteni străini care vin temporar în România, pentru ca, prin discuțiile purtate cu persoanele supuse verificării sau cu unele din anturajul celor în cauză, să stabilească aspecte care prezintă interes pe linia cunoașterii lor.

Serviciile de spionaj străine, prin cadrele și agenții lor, desfășoară o activitate susținută și în vederea depistării informatorilor aparatului de securitate care sunt trimiși cu sarcini în exterior.

ACTIONILE PE CARE LE ÎNTRERIND ÎN ACEST SCOP SE DESFĂȘOARĂ DUPĂ UN PLAN COMPLEX, EXISTIND POSIBILITATEA

DE A FOLOSI NESTINGERIT, PE TOATĂ PERIOADA CÎT SE AFLĂ AColo PERSOANELE RESPECTIVE, ÎNTREGUL ANGRENAJ CONTRA-INFORMATIV PE CARE IL AU LA ÎNDEMINĂ.

Serviciile de spionaj recurg deoseori la exploatarea sentimentelor naționaliste, a concepțiilor religioase ale persoanelor vizate, la presiuni psihice și la diferite acțiuni provocatoare. În cazul persoanelor care se stabilesc definitiv în străinătate se procedează la interogarea lor amănunțită și la verificarea temeinică a declarațiilor făcute.

Uneori la cei supuși verificării au fost trimise diferite persoane pentru a le oferi documente „interesante” pentru statul român. De asemenea, pentru a verifica dacă manifestă interes deosebit față de anumiți emigranți români — cunoscuți ca fiind agenți ai spionajului străin — unor cetăteni care s-au deplasat în străinătate li s-a propus că să meargă — fără să aibă încuiere organelor de stat române — în alte țări, unde se aflau persoanele respective, pentru a le întâlni și a discuta cu ele.

Trebuie spus că pentru deschiderea informatorilor aparatului de securitate din rîndul cetățenilor români care merg temporar sau definitiv în străinătate, serviciile de spionaj folosesc și anumite persoane pe care le trimit în România cu scopul de a întreprinde verificări.

Din cele expuse rezultă că serviciile de spionaj străine duc o activitate sistematică pentru depistarea informatorilor aparatului de securitate dirijați împotriva lor. Însis-

tență pe care o depun în această direcție este determinată și de psihoză ce le-a fost creată de către organele de propagandă ale statelor străine, potrivit căreia în orice cetățean român trebuie să vadă un informator al securității.

Faptul că uneori cadrele și agenții serviciilor de spionaj străine ajung la depistarea informatorilor aparatului de securitate se datorează nu atât abilității cu care acționează acestia, ci, în primul rînd, greșelilor săvîrșite de către unii ofițeri de securitate: folosirea unor informatori insuficient verificați, puși pe căptuială etc., care chiar de la primele contacte sau tatonări făcute de spioni pe lingă care au fost dirijați, au trădat colaborarea sau au „oferit” suficiente indicii că lucrează cu securitatea; nepregătirea temeinică a primului contact sau a motivării apariției informatorului în cercul persoanelor din străinătate care prezintau interes pentru aparatul de securitate etc. Legendele de intrare în contact n-au fost întotdeauna suficient de verosimile. Spre deosebire de unii cetățeni români cărora nu li s-a aprobat plecarea în străinătate, cu toate că aveau motive temeinice (rude de gradul I, efectuarea de tratamente medicale etc.), unor informatori trimiși cu sarcini în exterior li s-a acordat foarte ușor această posibilitate, deși motivele în baza cărora au plecat nu erau așa de intemeiate, nereclamînd nici urgență. Mai mult decît atât, pentru justificarea intrării în contact cu anumiți emigranți ostili, unor astfel de informatori li s-a dat sarcina de

a se interesa de cei în cauză și a le duce diverse comisioane de la rudele din țară, această practică devenind un şablon. Bineînțeles că analizarea atentă și continuă de către serviciile de spionaj a unor astfel de procedee a putut duce la depistarea unor informatori și la cunoașterea scopurilor urmărîte prin trimiterea lor în exterior.

Cadrele și agenții serviciilor de spionaj străine au mai putut ajunge la suspectarea unor informatori ai aparatului de securitate și ca urmare a faptului că aceștia au fost dirijați pe lingă prea mulți cetățeni străini. O asemenea comportare venea evident în contradicție cu atitudinea altor cetățeni români care manifestau rețineri de a intra în contact cu străinii.

O altă greșală constă în aceea că unii informatori primesc sarcina ca — în discuțiile pe care le poartă cu cadrele sau agenții serviciilor de spionaj străine — să afle anumite date care atestă clar pentru un om inițiat că este vorba de interesul aparatului de securitate.

Faptul că serviciile de spionaj străine, care acționează împotriva țării noastre, pun un accent deosebit pe descoperirea informatorilor aparatului de securitate folosiți împotriva lor și că în unele situații au reușit totuși să-și atingă scopul urmărit face necesară ridicarea calitativă continuă a muncii de dirijare, educare și verificare a rețelei informative utilizată în probleme de contraspionaj.

O importanță deosebită prezintă alegerea riguroasă a informatorilor

care urmează să fie dirijați pe lîngă cadrele și agenții serviciilor de spionaj străine. Acest lucru presupune, pe lîngă altele, ca informatorul, care urmează a fi utilizat, să prezinte în mod cert interes pentru elementele urmărite. Ne referim, în special, la acest aspect deoarece este cunoscut că orice spion, pentru îndeplinirea misiunilor sale, urmărește să găsească și să atragă persoane care îl pot ajuta. Cunoșindu-se precis problemele de care se interesează, elementele ce le vizează etc., și plasându-i „persoana dorită“, se poate asigura determinarea spionului de a face totul pentru atragerea și folosirea acesteia. Faptul că inițiativa „îi aparține“ nu numai că șărează din anumite puncte de vedere munca ce trebuie dusă pentru infiltrarea informatorului dar și concură la asigurarea căt mai deplină a conspirativității acestuia.

Un alt aspect căruia trebuie să îl se acorde o mare atenție se referă la folosirea judicioasă a informatorilor care își pot aduce contribuția în probleme de contraspionaj. În acest sens trebuie stabilit concret, pentru fiecare dintre ei, pe lîngă care dintre străinii urmăriți informativ pot da într-adevăr răndament. Se știe că nu este indicat ca un informator, oricât ar fi de bun, să devină „universal“. Aceasta, pentru faptul că în astfel de cazuri asupra unui informator se concentrează simultan, independent sau în conlucrare, atenția mai multor spioni, ceea ce face ca pericolul descoperirii lui să fie mult mai mare. Serviciile de spionaj au o evidență cen-

tralizată asupra cetățenilor români care au intrat în contact cu cadrele și agenții lor, putind ca în baza analizării frecvenței, numărului legăturilor făcute și comportării avute de cei în cauză să desprindă concluzii că sunt informatori ai aparatului de securitate.

Pentru cunoașterea comentariilor pe care cetățenii străini le fac în legătură cu anumite evenimente mai deosebite, care s-au petrecut în țara lor sau în alte state, trebuie să se recurgă numai la acei informatori care pot aborda în mod justificat discuții de acest gen. În această sferă pot intra acei informatori care se bucură de incredere, care au mai purtat astfel de discuții, care au pregătitrea și capacitatea necesară să întrețină asemenea conversații.

Un rol deosebit în conspirarea deplină a informatorilor, pe întreaga perioadă a folosirii lor pe lîngă cadrele și agenții serviciilor de spionaj străine, îl are modul în care sunt pregătiți și instruiți. Din acest punct de vedere este necesar ca informatorii să fie puși în temă cu ceea ce se cunoaște despre trăsăturile de caracter și temperamentul celor pe lîngă care vor fi dirijați, gradul de susceptibilitate și de pregătire al acestora — și în special cu procedeele concrete pe care obișnuiesc să le folosească sau pe care eventual le-ar putea utiliza pentru verificarea persoanelor din anturajul lor.

De asemenea, informatorii trebuie să fie foarte bine instruiți pentru că, în toate cazurile, comportarea pe care o au, sfera problemelor pe care

le abordează, întlnirile pe care le realizează cu cei urmăriți etc., să nu depășească sub nici un motiv cadrul normalului. El trebuie să știe în permanență cînd și unde este indicat să ia contact cu cadrele sau agenții pe lîngă care sunt dirijați, ce probleme să abordeze în discuții, în ce imprejurări și cum anume. Totul să fie plauzibil, să nu rezulte nici cel mai mic indiciu de insis-tență.

Informatorii trebuie instruiți și formați în aşa fel încit să acționeze în toate situațiile ce se ivesc cu răbdare și tact. În tot ceea ce fac, în contactul cu elementele pe lîngă care sunt folosiți, să nu fie inoportuni, să nu dea naștere la anumite interpretații, care ar duce la suspectarea și chiar la îndepărțarea lor. Un informator, de exemplu, care se află deja în relații apropiate cu un diplomat spion, întlnindu-l pe acesta în holul unui hotel, unde era fluctuație mare, s-a gîndit că, pentru a și-l aprobia mai mult, să-i ofere cadou o carte interesantă, pe care o avea întimplător la el (informatorul promise pînă atunci de la diplomat mai multe cărți de specialitate pe care i le solicitase). În momentul cînd a vrut să-i înmineze cartea, diplomatul l-a refuzat, i-a cerut în mod categoric să intrerupă relațiile prietenești și a plecat fără să-i spună motivele. Ulterior, diplomatul a evitat orice contact cu informatorul. Prin măsurile care s-au luat s-a stabilit că diplomatul a procedat aşa întrucît, fiind și ex-

trem de susceptibil, a considerat că momentul predării cărții, în care cu siguranță erau și însemnări compromițătoare, va fi folosit pentru a se acționa asupra lui.

Pentru asigurarea conspirării informatorilor, foarte important este și faptul ca ei să nu se abată de la normele și regulile de comportare ce li s-au stabilit de către cadrele și agenții pe lîngă care sunt dirijați. Cele mai mici scăpări în această direcție pot crea suspiciuni, duc la intensificarea măsurilor de verificare și, în ultimă instanță, aduc prejudicii muncii.

Un rol foarte important în conspirarea informatorilor îl are instruirea lor din timp în legătură cu atitudinea pe care trebuie să-o adopte în eventualele situații mai delicate, care pot surveni în procesul folosirii lor (cînd sunt întrebați direct dacă au sau nu legătură cu securitatea; cînd li se „pun“ la dispoziție „documente secrete“; cînd li se cere să intreprindă acțiuni care lezează interesele țării; cînd li se solicită date secrete din diverse domenii de activitate etc.).

Dintre situațiile eventuale care se pot ivi, cea mai dificilă, din punct de vedere al ciștigării increderei și conspirării informatorilor, pare a fi aceea în care acestora li se solicită informații. Pentru a nu crea suspiciuni, informatorii trebuie ca, în astfel de momente, să știe precis ce pot spune și ce nu și dacă este bine să se ofere să procure datele solicitate sau să spună că nu au astfel de po-

sibilități. În scopul stabilirii unei comportări corespunzătoare pentru asemenea situații este însă neapărat necesar ca ofițerul să știe permanent ce date concrete cunoaște sau poate afla informatorul în virtutea funcției și a relațiilor pe care le are, care dintre ele pot fi comunicate, în cazul cind i se solicită, și care nu.

Totodată trebuie să aibă în vedere, pe cât posibil, ce date aflat cadrul de spionaj din domeniile ce-l interesează și în ce măsură cunoaște posibilitățile de care dispune informatorul pentru „a-l ajuta” în activitatea sa.

Pentru ca informatorii să adopte o atitudine căt mai bună în situațiile cind li se solicită informații secrete și să fie capabili și de inițiativă justă, nu este suficient să li se stabilească numai cadrul comportării lor, ci să fie obișnuiți să analizeze temeinic împrejurările concrete în care li se pune această problemă. În astfel de ocazii, informatorii trebuie să aibă în vedere dacă datele cerute de spion sunt sau nu importante, dacă intră în sfera atribuțiilor sale și dacă nu cumva le poate procura prin consultarea unor surse oficiale. În cazul că datele sunt importante trebuie să țină seama dacă spionul i-a mai cerut sau nu asemenea informații și în ce măsură stadiul relațiilor dintre ei justifică acest lucru. Informatorul trebuie să mai aibă în vedere modul în care procedează spionul pentru solicitarea informațiilor, respectiv dacă i le cere direct sau numai lasă să se înțeleagă că

l-ar interesa un aspect sau altul, dacă motivarea pe care o aduce este sau nu plauzibilă etc. Corelind toate aceste aspecte și respectând linia de conduită stabilită pentru situațiile cind i se solicită informații, informatorul poate discerne dacă aceasta s-a intipat ca urmare a increderei de care se bucură sau nu cumva este vorba de o încercare de a-l verifica. Pe această bază el va fi în măsură să adopte atitudinea cea mai adecvată.

La asigurarea conspirativității informatorilor și prevenirea măsurilor pe care le iau cadrele și agenții serviciilor de spionaj străine pentru influențarea și atragerea acestora de partea lor, o deosebită importanță o prezintă munca de educare și de verificare. Aceasta trebuie să se desfășoare continuu și susținut, să vizze stabilirea mijloacelor folosite de spioni pentru depistarea informatorilor noștri, a rezultatelor pe care au reușit să le obțină în sensul respectiv și felul cum acționează în continuare. De asemenea, o deosebită importanță, pe linia celor arătate, o are exploatarea cu mare atenție a tuturor materialelor furnizate de informatori sau care rezultă din verificarea lor; neluindu-se măsuri judicioase de exploatare a informațiilor, se poate ajunge în ultimă instanță și la desconspirarea unora dintre informatorii care le-au furnizat.

**Maior COSTICĂ MOHOREA  
Maior ION LEOTICĂ  
Maior ALEXANDRU LUCACI**

# Procedee folosite în contactarea și atragerea la colaborare a cetățenilor străini



Practica muncii organelor de securitate a demonstrat că atragerea la colaborare a cetățenilor străini este una dintre cele mai importante sarcini ce ne stau în față, dar în același timp și una dintre cele mai dificile.

Importanța recrutării informatorilor din rindul cetățenilor străini decurge din posibilitatea rezolvării, cu ajutorul acestora, a unor sarcini majore ale muncii de securitate, cum ar fi obținerea de date privind activitatea, direcțiile, metodele și mijloacele serviciilor de spionaj ce acționează împotriva țării noastre. Apare totodată posibilitatea contracarării acestei activități, fie prin lichidare, fie prin preluarea controlului, realizându-se — ceea ce se numește în termeni de specialitate — un joc operativ. În afara de aceasta, se mai pot obține informații politice, economice, militare și docu-

mentație tehnico-științifică utilă statului nostru.

Practica a dovedit că principalul criteriu în alegerea candidatului pe care vrem să-l atragem la colaborare trebuie să fie utilitatea lui pentru rezolvarea sarcinilor organelor de securitate. De aceea, numai după fixarea scopului, se aleg mijloacele și metodele prin care se va realiza contactarea și atragerea la colaborare a cetățeanului străin respectiv. Toate măsurile care se vor întreprinde în procesul de studiu, contactare și atragere la colaborare, trebuie să fie, de asemenea, călăuzite de scopul propus.

Atragerea la colaborare a unui cetățean străin doar pe baza unor imprejurări favorabile realizării acestui lucru, duce la irosirea de timp și muncă și poate aduce mari prejudicii muncii noastre. Din păcate, mai sunt cazuri când se propune recrutarea unui cetățean străin doar pentru faptul că datorită anumitor condiții, poate fi ușor contactat sau pentru că există premisa recrutării sale, scăpându-se din vedere utilitatea sa pentru rezolvarea sarcinilor muncii de securitate.

Un exemplu semnificativ este cazul străinului „Licea“. Acesta a fost „atrăs la colaborare“ profitându-se de intenția sa de a se căsători cu o cetățeană română, fără a se avea în vedere faptul că cel recrutat, fiind muncitor, nu avea nici un fel de posibilități pe linia problemelor care interesau organele noastre. De altfel, după plecarea acestuia din țară împreună cu soția sa, el a povestit colegilor de muncă despre acțiunea organelor noastre și numai soția l-a impiedicat să nu facă o publicitate defavorabilă țării noastre.

Desigur, trebuie să avem în vedere și imprejurările favorabile ce apar, dar pe baza scopului propus, cu un

studiu minuțios, imbinind satisfacerea intereselor candidatului cu o mulțime de apropiere și legare a să de organele noastre.

Se obișnuieste să se afirme că anumite categorii de cetățeni străini ar fi mai ușor de atras la colaborare decât altele. De exemplu, că un comerciant este mai ușor de recrutat — având în vedere interesele sale în țara noastră — decât un diplomat. Aceeași lucru se afirmă despre un student sau specialist, prin comparație cu un ziarist etc.

Realitatea este că fiecare caz prezintă particularitățile sale, a caror ignorare duce, de cele mai multe ori, la ratarea acțiunii.

Există totuși unele trăsături comune, de care trebuie să se țină seama, cum ar fi: psihologia națiunii din care face parte candidatul; organizația intrării în contact — acoperit sau deschis — în modul cel mai natural, fără combinații complicate, multe artificii etc.; în toate cazurile, indiferent de naționalitate, profesie, interesele pe care le urmărește etc., trebuie să se țină cont de personalitatea candidatului.

Fără pretenția de a epuiza multiplele probleme ce se pun în realizarea acestei sarcini de mare răspundere și actualitate, vom relata cîteva exemple care subliniază încă o dată particularitățile fiecărui caz în parte.

Cetățeanul străin „Marin” este corespondent de presă, cu multiple posibilități pentru munca organelor noastre. După ce ofițerul nostru a definitivat verificarea și studiul asupra lui, stabilind că realizarea contactării ar putea crea premisele atragerii sale la colaborare, s-a trecut la organizarea primului contact acoperit. Astfel, cunoșindu-se că freeventează reuniunile de la Casa Ziaristilor din București, ofițerul și-a procurat o legitimație de

ziarist, prin intermediul conducerii Uniunii Ziaristilor și a început să participe la diverse manifestări la care erau invitați și corespondenții străini de presă. În scurt timp a reușit să se imprietenească cu „Marin”. Fiindu-i cultivate sentimente de simpatie pentru țara noastră și fiind ajutat în rezolvarea unor probleme personale „Marin” a început treptat să relateze „prietenului” său unele aspecte și discuții ce se poartă între corespondenții de presă străini, comentariile și discuțiile lor la diverse reunii diplomatic. Fiind prieten cu unii diplomați și atașați de presă de pe lîngă diferite legații, „Marin” a continuat să furnizeze informații tot mai interesante.

La început, ofițerul nu-i punea întrebări suplimentare și nici nu-i cerea în mod direct informații. Cu timpul însă s-a stabilit între străin și ofițer o înțelegere tacită, în sensul că „Marin” a început să-și dea seama că prin intermediul „amicului”, informațiile sale ajung la organele de stat. A acceptat însă această situație și a început, după o perioadă, să acționeze numai sub îndrumarea directă a ofițerului nostru.

Tinem să menționăm că „Marin” acceptă colaborarea cu organele noastre, dar dorește ca totul să se facă „în virtutea relațiilor de prietenie”, ca la început, deci să se păstreze aparențele că este exploataț în orb. De aceea, ofițerul nu și-a declinat niciodată calitatea reală.

Un alt exemplu elovent nu-l oferă contactarea și atragerea la colaborare a diplomatului „Petre”. Cunoscindu-se că acesta se va deplasa pentru tratament, timp de două săptămâni, într-o stațiune balneară, ofițerul a plecat în stațiunea respectivă cu trei zile înaintea sosirii diplomatului, aranjindu-și cazarea, sub acoperirea de cercetător

la o secție a Academiei, în același sanatoriu unde urma să stea și „Petre”.

Imediat după venirea în staționare, diplomatul, care în afară de limba ţării sale cunoștea doar foarte puțin limba franceză, a inceput să întâmpine greutăți, nereușind să se înțeleagă bine nici chiar cu medieul curant. Dar fiind faptul că același medie se ocupa și de „tratamentul” ofițerului nostru, i-a povestit, printre alte discuții, că are în același sanatoriu un pacient diplomat cu care nu se poate înțelege decât foarte greu. Ofițerul „afind” că naționalitatea are diplomatul, să-l oferit să-i fie interpret, deoarece cunoștea limba vorbită de „Petre”. În acest fel, în scurt timp, între diplomat și ofițer s-au stabilit relații amicale, care au fost continuat și în București. Din studiu rezultase că diplomatul vrea să profite de șederea sa în România pentru a-și crea o situație materială că mai bună și că este pretabil la diverse afaceri ilicite.

Cu ocazia unei discuții, „Petre” a relatat ofițerului despre unele aspecte de la o ședință întinută cu alți diplomiți acreditați în România. Ofițerul a facut remarcă că aceste aspecte ar fi foarte utile statului nostru și a cerut permisiunea diplomatului să transmită cele discutate unui „unchi” al său, care lucrează la Președinția Consiliului de Miniștri, precizând că va recomanda „rudei sale” o diserție absolută asupra sursei. După puțină sovâială, „Petre” să declarat de acord, insistând însă asupra diserției.

La cîteva zile, ofițerul a adus diplomatului un obiect de artă, cunoșcind că acesta colecționează tot felul de obiecte de valoare pentru a le putea comercializa în țara sa. Cu această ocazie i-a explicat că obiectul este un cadou din partea „unchiului”, drept mulțumire pentru aspectele ce i-au fost transmise și totodată i-a comu-

niciat dorința „unchiului” de a-l cunoaște personal. Diplomatul a acceptat cadoul, însă a refuzat să-l cunoască personal pe „unchi”, spunind că preferă să-l servească transmițindu-i aspectele care rezultă din activitatea sa diplomatică, prin intermediul ofițerului nostru, a cărui prietenie o consideră mai puțin riscantă și compromisătoare, în calitatea acestuia de „ceretător la Academie”. În acest mod să continua colaborarea cu „Petre”, ofițerul indeplinind rolul de „intermediar” atât pentru primirea informațiilor cît și pentru solicitarea altora.

Într-o altă luerare, prin exploatarea judecătorieasă a tuturor imprejurărilor ivite, să ajuns la recrutarea lui „Iordache”, reprezentantul unei firme importante, domiciliat în București. Comportarea sa în viață particulară (nerespectarea unor reguli impuse de conducerea firmei), desfășurarea unei activități de comerț ilicit, aviditatea de bani și posibilitățile sale informative, au determinat inițierea acțiunii de recrutare a sa.

Pentru completarea și adîncirea studiului, cît și pentru canalizarea acțiunilor în sensul dorit de organele noastre, să hotărît contactarea sa, în mod acoperit, printr-un informator. S-a organizat în acest sens o întîlnire „întîmplătoare” la o cofetărie, unde informatorul era la o masă cu „Iordache”. Ofițerul a schimbat cîteva cuvinte cu informatorul și a fost invitat la masă, unde a stat doar cîteva minute și a plecat fără a manifesta interes față de „Iordache”. După plecarea ofițerului, informatorul, la întrebarea străinului, a relatat, conform instrucțajului, că „individul” este necasatorit, are un apartament, este „băiat de viață” și lucrează în Ministerul Justiției. Deoarece „Iordache” era dornic de distrații, de legături extraconjugele și cauta un loc pentru ase-

menea întlnirii, s-a apreciat că, din descrierea făcută, ofițerul va prezenta interes pentru candidat. Într-adevăr, după scurt timp, prin informator, ofițerul a fost invitat de „Iordache” la un restaurant. Cu acest prilej străinul a relatat că ar vrea să aibă un prieten, care să cunoască și limba respectivă și cu care să poată merge la diferite distraçõesi. Informatorul nu-i putea satisface toate dorințele în acest sens, avind obligațiile familiale și fiind „înținut din seuri” de soție.

Ofițerul a fost introdus astfel și în familia lui „Iordache”, care domicilia în București, iar informatorul a fost scos treptat din acțiune, primind alte sarcini. Ofițerul a reușit să se apropie de străin, i-a făcut cunoștință cu o informatoare, i-a pus la dispoziție „locuință” pentru întlniri amoroase și chiar îl motiva soției acestuia absența de acasă.

Paralel s-a desfășurat și acțiunea de documentare a comportării, a activității de comerț ilicit a lui „Iordache”. Unul dintre informatorii folosiți a fost instruit să-i relateze lui „Iordache” că a fost „reținut” și „anchetat” pentru activitatea lor ilicită, manifestându-și teama pentru eventuale urmări penale. „S-a acționat” asupra unei asemenea legături — tot informator — pentru a face ca măsurile luate să nu fie cunoscute de un cerc mai larg de persoane și pentru a conduce în continuare combinația pe drumul dorit de noi.

„Iordache” s-a sfătuist cu „prietenul” său și l-a rugat, avind în vedere funcția sa, să încerce rezolvarea situației în sensul mușamalizării cazului, menționind însă că „orice s-ar întâmpla, nu se va lăsa șantajat să furnizeze informații” — explicând că a mai cunoscut despre asemenea cazuri. Ofițerul i-a relatat că are o cunoștință bună, un ofițer superior de la C.S.S., cu ca-

re a intrat în contact oficial și apoi s-au împrietenit, sugerind ideea că ar trebui discutat cu acesta. „Iordache”, disperat, a propus ca ofițerul să-l invite pe acesta acasă, unde să vină și el, fară ca în prealabil ofițerul superior respectiv să cunoască acest lucru. Întlnirea a avut loc și ofițerul superior a promis că va încerca să rezolve situația din prietenie pentru amicul său din Ministerul Justiției, fiind vorba „doar de mărunțisuri” din punct de vedere penal. A recomandat lui „Iordache” să nu discute cu nimenei acest lucru.

După rezolvarea „problemei” au avut loc mai multe întlniri în trei și treptat s-a realizat o apropiere între candidat și ofițerul de la C.S.S. Străinul a început cu timpul să relateze unele aspecte care prezintau interes, fiind determinat să furnizeze informații, inițial din domeniul economic, despre firme, comercianți etc. Sub pretextul că datorită acestor informații s-au realizat unele economii pentru statul nostru, „Iordache” a fost retrimit cu unele sume de bani „tentante”, fiind astfel exploatață și avitatea sa.

Datorită ingeniozității și pasiunii ofițerului, a cunoașterii și exploatarii la timp a fiecărui aspect din activitatea lui „Iordache”, acesta a fost determinat în cele din urmă să furnizeze informații și documentații în original de la locul său de muncă, date ce prezintau interes deosebit pentru organele noastre.

Un alt exemplu: Cetățeanul străin „Geo” era suspectat de spionaj pentru exploatarea în orb a unor elemente din țara noastră, prospectarea unor zone de frontieră și a unor unități militare. Organele noastre dețineau și cîteva probe.

Intrucât din analiza materialului probator a rezultat că acest caz tre-

buie încă luerat pentru o documentare mai temeinică să-a hotărât contactarea lui „Geo” de către un ofițer, care să apară ca o persoană importantă, pentru a-l determina pe străin să treacă la exploatarea ofițerului nostru. Pentru realizarea contactării s-a folosit următorul procedeu:

S-a urmarit momentul plecării obiectivului din orașul Suceava către București, plasind ofițerul în același compartiment. Calatoria de cîteva ore i-a permis ofițerului, cunosător al limbii respective, să se apropiie de obiectiv, să-și expună legenda stabilită și să se facă interesant pentru „Geo”. Acesta și-a exprimat dorința de a-l întîlni neapărat pe ofițer cu ocazia revenirii în țara noastră. Exploatând dorința lui „Geo” de a se căsători cu o cetățeană română, ofițerul i-a promis concursul său, arătîndu-i că „ar avea unele posibilități”. În cursul același prim contact, ofițerul a sesizat unele elemente care atestau faptul că „Geo” este suspect de spionaj. Discuțiile purtate au fost înregistrate de ofițer. În contactele ulterioare s-a folosit acest procedeu combinat cu alte metode de fixare a întîlnirilor în care „Geo” îl „exploata” pe ofițer.

Paralel, ofițerul a rezolvat problema căsătoriei lui „Geo” cu o cetățeană română și a făcut un studiu minuțios asupra străinului, cunoștință i caracterul, relațiile de familie, motivele cel determină să desfășoare activitate de spionaj. S-a ajuns în acest fel la concluzia că face spionaj pentru bani și că este incorect față de superiorii săi. Astfel, în cîteva rînduri, l-a rugat pe ofițer — sub legendă diferitelor încurături financiare cu fondul protocolar al firmei — să-i semneze chitanțe, precum că ar fi primit anumite sume pentru serviciile făcute.

Analizînd toate materialele și punctele vulnerabile ale lui „Geo”, s-a hotărît să se treacă la recrutarea sa pe baza materialelor compromițătoare.

La o întîlnire, la „domiciliul” ofițerului, acesta și-a declinat calitatea, aducîndu-i la cunoștință că toate întîlnirile dintre ei precum și „serviciile făcute reciproc” au fost fixate și numai o simpatie personală l-a făcut pe ofițer să aibă în prealabil această discuție înainte de arestare și de folosirea materialelor în justiție. „Geo” a fost deosebit de afectat, recunoscînd că este compromis atât față de statul nostru cît și față de superiorii săi, dar că a făcut totul pentru bani. Fară să se dea forma unei anchete, în discuții „Geo” a mărturisit că a fost recrutat de serviciul de informații din țara sa, a vorbit despre sarcinile pe care le-a primit, ce anume a întreprins etc. În încheiere l-a rugat pe ofițer să-i dea un ultim sprijin, în sensul că procesul lui să nu fie public și soția să nu participe. A mai adăugat că ar dori să i se dea posibilitatea să-și răscumpere greșeala făcută față de statul nostru. La întrebarea ofițerului cu privire la materializarea acestei dorințe, singur a răspuns că una din posibilități ar fi să colaboreze informativ cu organele de securitate, „mușamalizîndu-se în acest caz totul”. După unele discuții, i s-a spus că vom face o încercare, dar atitudinea noastră viitoare va depinde de modul în care va ști să se facă util. Pentru recapitularea discuțiilor s-a ascultat numai partea din înregistrare care se referea la informațiile furnizate organelor noastre, la încalcarea instrucțiunilor date de stăpîni săi și angajamentele de viitor. „Geo” a fost mulțumit de rezolvare, arătîndu-se satisfăcut că i se acordă totuși puțină încredere, afirmînd că, prin activitatea sa viitoare, o va justifica.

Nu în același mod a procedat un alt ofițer, în cazul cetățeanului străin „Radu” care, prin poziția la firma unde lucra, prin relațiile pe care le avea în rîndul unor personalități politice și militare din țara sa, prezenta mare interes pentru organele noastre.

Astfel, pînă la un moment dat, studiul a fost făcut în bune condiții, imbinindu-se cunoașterea candidatului cu căutarea unor probe justificabile despre activitatea ilicită pe care o desfășura în țara noastră.

Ofițerul a început însă să-l trateze pe „Radu” unilateral, fără să țină seama de caracterul său și de culpabilitatea faptelor — raportate la legile din țara acestuia. A nesocotit, de asemenea, faptul că pentru a-l face pe „Radu” dependent de organele noastre, trebuia să aibă probe care să-l compromîtă, în principal, față de șefii săi, de familie etc.

ACTIONÎNDU-SE asupra lui în timp ce discuta neoficial cu o legătură, de la care existau date că obține unele informații, și fiind pus în față unor fapte, „Radu” a acceptat să colaboreze cu organele noastre, furnizînd verbal unele informații la primele discuții.

După cîteva zile a venit la București patronul firmei care, felicitîndu-l pentru rezultatele pe linie profesională, a făcut remarcă: „Faci adesea sacriții pentru firmă, stai mult timp departe de familie, dar ai noroc că soția ta este înțeleptăoare, știe că nu ești inger. În curînd vei fi avansat director comercial”.

După această discuție, la întîlnirea avută cu ofițerul nostru, „Radu” a insistat să afle ce probe deținem, care l-ar compromite. Ofițerul, neavînd suportul material necesar, nu a fost convingător în susînarea faptelor,

lasînd străinului impresia că de fapt nu avem probe.

După plecarea din țară, „Radu” a adus la cunoștință patronului și în același timp organelor din țara sa, acțiunea noastră. El nu a fost tras la răspundere, ci din contră s-a apreciat favorabil atitudinea sa, care concordă cu legile acelui țarî (autodenunțîndu-se, este scutit de răspundere penală). Ca măsură preventivă au apreciat contraindicată venirea în viitor a lui „Radu” în România, iar firma a instruit pe ceilalți delegați ai săi cu privire la conduită lor în perioada cât vor sta în țara noastră.

Dintr-un caz cu mari posibilități de finalizare, „Radu” a devenit astfel, datorită nesocotirii unor reguli clare de muncă, o piedică pentru activitatea noastră de viitor în acel sector.

Din exemplele prezentate în acest material se desprinde concluzia că în activitatea de contactare și recrutare a cetățenilor străini trebuie să dovedim multă orientare, apreciind fiecare caz în parte după particularitățile sale și nu pe baza unor rețete.

Se mai desprinde încă un lucru foarte important pentru determinarea interlocutorului de a accepta dialogul cu partenerul său și, mai departe, pentru a conlucra pe linie informativă. Este vorba de pregătirea multilaterală a ofițerului, datorită căreia, în perioada studiului el va prezenta interes pentru candidat, iar după recrutare îl poate domina.

La toate acestea, este necesar să adăugăm o serie de calități: pasiune, perseverență, ingeniozitate etc. de care trebuie să dea dovadă ofițerul, începînd cu alegerea candidatului, apoi în toate etapele care se succed, inclusiv în procesul colaborării informative.

**Locotenent-colonel  
ARISTOTEL STAMATOIU**

# DIN MUNCA DE CONTRAINFORMAȚII ÎN TRANSPORTURILE FEROVIARE

Transporturile feroviare prezintă pentru economia națională o importanță vitală, binecunoscută. Pe lîngă cerințele crescînd de deplasare ale cetătenilor, ele au rolul de a satisface nevoia permanentă de materie primă a industriei, de a asigura ajungerea la timp a produselor finite la consumatorî (sau în exterior, pentru cele destinate exportului).

Impetuoasa dezvoltare economică a țării noastre a sporit sarcinile și volumul de transport pe calea ferată. Astfel, în comparație cu anul 1960, în 1968 volumul de transport a crescut de la 77,5 milioane tone la 147,5 milioane tone.

Datorită importanței deosebite pe care o prezintă acest sector de activitate, prin grija partidului și guvernului, au fost alocate an de an însemnate fonduri financiare și materiale, prin care s-a ajuns la dezvoltarea și la modernizarea căilor

ferate din țara noastră. Elocvent, în acest sens, este volumul mare al investițiilor care, în perioada anilor 1966—1970, se ridică la suma de 17 miliarde lei.

Spre deosebire de alte sectoare de activitate, transporturile feroviare prezintă unele particularități pe care ofițerii noștri de contrainformații au datoria de a le cunoaște, penîntu a lua măsurile necesare de prevenire a acțiunilor de sabotaj și diversiune sau a accidentelor de origine natură.

Principalele particularități ale acestui sector de activitate constau în :

— calea ferată, obiectiv deschis, cu o mare rază de activitate, impune o rețea informativă numeroasă, fiecare porțiune din calea ferată putînd fi considerată punct vulnerabil. Deosebit de vulnerabile sunt însă instalațiile de centralizare electrodinamică, tunelurile, podurile, viaductele.

nodurile de cale ferată, triajele, stațiile C.F.R., depourile de locomotive, macazurile, depozitele de carburanți etc.

Prin defectarea sau manipularea greșită a unor agregate se pot produce perturbații în transporturile feroviare sau chiar accidente de cale ferată, acestea reprezentind însemnate pagube materiale sau pierderi de vieți omenești.

Cu toate măsurile luate de conducerea Ministerului Căilor Ferate, cit și de ofițerii aparatului de securitate care desfășoară activitate contrainformativă în cadrul transporturilor feroviare totuși, au avut loc, în ultimii ani, numeroase accidente cu consecințe grave și deosebit de grave, soldate cu pierderi de vieți omenești, cu pagube considerabile pentru economia națională.

Astfel, în perioada anilor 1967-1968, s-au produs 49 accidente grave de cale ferată, în care și-au pierdut viața 39 oameni, iar alții 154 au fost răniți; au fost avariate numeroase locomotive, vagoane și instalații, pagubele materiale ridicindu-se la peste 28 milioane lei.

Aceste cifre constituie în mod indiscutabil un semn de întrebare și pentru ofițerii aparatului de securitate care desfășoară muncă contrainformativă în acest sector de activitate. Au făcut oare ei totul pentru a preveni accidentele și catastrofele de cale ferată ce au avut loc?

Informările făcute de Consiliul Securității Statului la conducerea Ministerului Căilor Ferate și de către inspectoratele de securitate județene la conducerea direcțiilor regionale C.F.R., despre anumite fenomene sau stări de lucruri necorespunzătoare, au contribuit desigur la reducerea numărului accidentelor

și catastrofelor de cale ferată. Cu toate acestea, numai în cursul anului 1968, au fost înregistrate un număr de peste 2 900 evenimente C.F.R.

In prezent, conducerea Consiliului Securității Statului, printr-o organizare mai judicioasă, a întărit aparatul de securitate — din centrală și teritoriu — care desfășoară muncă contrainformativă în rindul angajaților din transporturile feroviare. Pentru ca acest aparat să-și poată aduce din plin contribuția și să-și atingă scopul, este necesar ca ofițerii să cunoască temeinic instrucțiunile și ordinele elaborate de Ministerul Căilor Ferate, spre a fi în măsură să instruiască în mod competent rețeaua informativă care trebuie să furnizeze informații eficiente, utile, la timpul oportun.

Se impune ca ofițerii să se documenteze temeinic asupra tuturor punctelor vulnerabile. Cunoștințele trebuie să fie nu numai teoretice ci și practice, acestea ajutindu-l pe ofițer să sesizeze imediat ce primește o informație dacă este sau nu în pericol siguranța circulației, iar în cercetarea cazurilor suspecte de diversiune, să elaboreze cele mai realiste ipoteze, care să ducă la stabilirea autorilor.

Având în vedere terminologia specifică folosită de lucrătorii căilor ferate, este necesar ca aceasta să fie însușită și de către ofițeri, pentru a fi ușorată cercetarea accidentelor de cale ferată, a actelor suspecte de diversiune și pentru înțelegerea deplină a problemelor semnalate.

Deplasarea repetată în obiective și folosirea, pe lîngă rețeaua informativă, a persoanelor de încredere, culegerea de informații directe din toate stațiile C.F.R. se impune, de asemenea, pentru a fi luate la timp

măsuri de prevenire. Dacă s-ar fi procedat astfel se putea evita de pildă catastrofa de cale ferată din halta Bucerdea, ce a avut ca urmări 22 morți, 72 răniți și aproximativ 10 900 000 lei pagube materiale.

Organizarea activității C.F.R. pe regionale (în număr de opt) ridică greutăți în activitatea contrainformativă a ofițerilor de securitate care deservesc transporturile feroviare în cadrul inspectoratelor de securitate județene. Nu puține sunt cazurile cind salariații din cadrul unei regionale C.F.R., prin încălcarea unor instrucțiuni de serviciu, facilitează producerea de accidente, care au însă loc pe teritoriul altui județ decât acela unde aceștia își desfășoară activitatea. În asemenea cazuri, cercetarea de către ofițeri a accidentului produs, se face necorespunzător, aceștia fiind puși în situația de a nu cunoaște datele necesare care să-i ajute în clarificarea cit mai obiectivă a situației create, admitând de cele mai multe ori concluziile comisiei de cercetare, formată din angajați ai C.F.R.

Analizindu-se cauzele care au produs evenimentele C.F.R., rezultă că marea majoritate a acestora, în special cele care s-au soldat cu importante pagube și victime omenești, sunt urmările unor încălcări grave de instrucțiuni și atribuții de serviciu ale personalului C.F.R.

Au fost însă și cazuri de evenimente C.F.R. care au prezentat unele indicii ce ridicau suspiciuni de diversiune. Astfel, în cursul anului 1968, ofițerii aparatului de securitate au efectuat cercetarea locului faptei și ancheta penală în 383 accidente de acest fel. Intrucît din cercetările și expertizele tehnice efectuate, a rezultat că aceste accidente

s-au provocat din culpă și nu ca urmare a acțiunii unor elemente dușmănoase regimului socialist din România, cazurile au fost predate spre soluționare Ministerului Căilor Ferate sau organelor procuraturii. Aceste evenimente, deși nu au fost consecințe ale unor acțiuni dușmănoase, datorită efectului lor moral și al pagubelor materiale produse, sunt de natură să aducă importante prejudicii statului nostru.

Dovodind interes și competență profesională în cercetarea unor cazuri din categoria celor amintite mai sus, putem da ca exemple pozitive următoarele :

La data de 25 februarie 1968, organele noastre au fost informate despre un caz suspect de diversiune care constă în introducerea de nisip la cuzinetii locomotivei 230504 din Depoul C.F.R. Arad, în timp ce se afla remizată în Depoul C.F.R. Simeria.

Este cunoscut faptul că, în condiții normale de funcționare a locomotivelor, nu este posibilă prezența nisipului în acel loc și că, prin existența lui, se pot produce rizuri, topirea cuzinelor și încălzirea exagerată a fusului de osie, slăbindu-i-se rezistența pînă la punctul de rupere. Dacă ruperea osilor se face la o viteză de 80—100 km/h, aceasta poate avea drept consecință un accident sau o catastrofă de cale ferată, urmată de însemnate pagube materiale sau victime omenești.

Analizindu-se sub acest aspect sevizarea primită, au rezultat indicii unui caz suspect de diversiune.

Ofițerul nostru (locotenent-major Nicolae Udubașa) s-a deplasat urgent la fața locului, unde a luat legătura cu ofițerul de la Inspectoratul de securitate al județului Hunedoara (căpitan Marin Manda) și împreună

au întocmit un plan de cooperare pentru efectuarea cercetărilor. Practic au procedat la : luarea probei de nisip ce fusese introdusă la cuzineți pentru a o da la analiză și a-i stabili astfel proveniența ; dirijarea rețelei informative (pentru restrîngerea cercului de suspecți din rîndul persoanelor care au trecut pe lîngă locomotiva 230504 în timpul căt a fost remizată în depoul Simeria) ; folosirea mijloacelor speciale și a informatorilor de cameră în timpul audierii martorilor și a persoanelor suspecte ; revizia tehnică a instalației de nisip a locomotivei, pentru a se stabili dacă nisipul nu a ajuns la cuzineți datorită unei defecțiuni a acelei instalații.

Deși în cercul de suspecți intrau și un număr de trei persoane legionare, cunoscute de organele noastre cu manifestări dușmănoase, au apărut probe din care rezulta că antefochistul Andrei Toscuță se afla în dușmănie cu fochistul titular al locomotivei Constantin Cazacu, pe care l-a și amenințat „că-l va aranja”.

Ofițerii, orientându-se asupra celei mai verosimile ipoteze, au continuat cercetările pentru a stabili dacă nu este vorba de o răzbunare din partea lui Andrei Toscuță față de Constantin Cazacu.

Expertiza criminalistică a hainei numitului Andrei Toscuță, în care s-au găsit urme de nisip — și analiza probei luată de la cuzineți, a indicat că este vorba de același nisip. Această dovedă, coroborată cu amenințarea lui Constantin Cazacu de către Andrei Toscuță, a dus la anchetarea în stare de libertate a celui de-al doilea, care și-a recunoscut fapta. El a arătat că a comis-o cu scopul de a se răzbuna pe fochistul Constantin Cazacu, despre

care speră că va rămîne cu locomotiva defectă în timpul remorcării trenului și va fi pentru aceasta pedepsit. În anchetă, s-a avut în vedere faptul că numitul Andrei Toscuță, de profesie antefochist, putea să prevadă consecințele grave ce le-ar fi avut faptele sale pentru siguranța circulației trenurilor. El a fost deferit tribunalului civil, care l-a condamnat la un an închisoare.

Sunt și cazuri ce par a fi suspecte de diversiune dar în care, prin folosirea celor mai mici amănunte în legătură cu producerea accidentului, se stabilesc imediat cauzele reale, fără a se risipi forțe de muncă și a se duce, timp îndelungat, acțiuni informative.

Iată cîteva exemple. În cursul anului trecut, organele noastre au fost informate că în stația C.F.R. Herăstrău, la patru osii de la două vagoane din componența trenului 1725, au fost sustrase aparatele de ungere de către autori necunoscuți. Știut fiind rolul acestor aparate de ungere și consecințele ce ar fi putut avea loc datorită lipsei lor, s-a deplasat imediat la fața locului ofițerul nostru maior Dumitru Constantin împreună cu locotenent-maior Radu Roșu de la I.S.M. București. Ținind seamă de amânunte aparent minore (urmele dinamice ale unor pete de ulei), au reușit în scurt timp să stabilească autorul în persoana mecanicului de locomotivă Marin Nicolae. În urma anchetării în stare de libertate, autorul și-a recunoscut fapta, motivind că a sustras aceste aparate de ungere, de la cele două vagoane, pentru a le folosi la locomotivele Diesel de manevră, cu care făcea serviciul. Cazul a fost declinat organelor de miliție, pentru a fi deferit tribunalului civil.

La data de 1 septembrie 1968, organele noastre au deschis mapa de lucru „Burghiu”, asupra inginerului B.C., despre care se stabilise că, în funcția ce o deținea (șef șantier al lucrărilor de execuție de la tunelul C.F.R. Poarta) nu respecta proiectul de execuție, nu se preocupa de buna organizare a șantierului, din care cauză două inele ale tunelului se surpaseră, fiind necesară refacerea lor. Din cauza surpării, la data de 16 iulie 1968, au fost prinși în galeria tunelului un număr de 14 muncitori, iar la data de 9 octombrie 1968 au fost surprinși un număr de 35 muncitori. În ambele cazuri muncitorii puteau fi accidentați mortal sau asfixiați.

Printr-o cooperare între ofițerii maior Dumitru Constantin din cadrul Direcției a II-a, căpitan Liviu Boeru de la Inspectoratul de securitate Caraș-Severin și locotenent-major Grigore Lăpădătescu de la Inspectoratul de securitate Mehedinți, care au dirijat corespunzător rețeaua informativă, s-au obținut în final materiale probatorii, prin care să se poată documenta activitatea numitului B.C.

Astfel, informatorii „Vasile Petre”, „Anton Dumitru” și „Pătrașcu Liviu” au stabilit că numitul B.C. a executat betonarea a nouă inele în mod necorespunzător (în sensul că picioarele acestor inele în loc de 100 cm grosime aveau doar 60 cm, iar bolțile, în loc de 65 cm grosime, au fost executate de 50 cm) nerespecțind proiectul de execuție și neob-

ținind avizul proiectantului pentru modificare.

S-au mai stabilit o serie de date precise, dovedind dispoziții vizibil eronate, cheltuieli foarte mari pentru lucrări fictive, angajarea unor foști condamnați legionari etc. Despre numitul B.C. organele noastre mai stabiliseră că între anii 1938—1941 a deținut funcția de șef al „Frăților de Cruce” din orașul Sulina, desfășurind o intensă activitate de indoctrinare a membrilor legionari cu concepții anticomuniste.

Pentru activitatea sa prezentă, privind neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu și îndeplinirea voit defectuoasă a unor alte sarcini, B.C. este anchetat în stare de arest de către organele noastre, acțiunea „Burghiu” fiind în fază de documentare.

Intrucit în prezent se pune un accent deosebit pe munca de prevenire, iar meritele aparatului de securitate sint cu atât mai mari cu cit reușește să cunoască și să prevină accidentele, avariile, exploziile, actele de diversiune, de subminare a economiei naționale, este necesar a se folosi, în acest scop, atât rețeaua informativă cit și culegerea de informații directe, de către ofițeri, de la persoane aflate în afara rețelei. Pe baza datelor obținute în acest fel, au fost făcute mai multe informări la conducerea ministerelor, evitându-se accidente ce ar fi putut avea urmări grave sau chiar foarte grave.

Astfel, la data de 9 ianuarie a.c. organele noastre au informat conducerea Ministerului Căilor Ferate des-

pre situația podului metalic dintre stațiile C.F.R. Beclan-Sărătel, care fusese fundat pe o rocă stincoasă cu straturi de sare, expuse acțiunii freatiche a apei, fiind pusă în pericol stabilitatea sa.

Despre existența unor defectiuni (fisuri) apărute la un zid de sprijin al terasamentului de cale ferată pe linia C.F.R. Turnu Severin — Orșova, organele noastre au informat la 18 februarie a.c. conducerea ministerului C.F.R. pentru a lua măsurile corespunzătoare și a preveni producerea unui accident de cale ferată cu urmări grave.

Sint și cazuri însă cind unii ofițeri ai aparatului de securitate, atât din centrală cit și din teritoriu, nu au reușit să clarifice anumite cazuri suspecte de diversiune, dintre care putem exemplifica :

— În stația C.F.R. Rimnicu Vilcea, la data de 23 August 1967, autori rămași pînă azi neidentificați au pus pe calea ferată doi stilpi hectometrici de beton.

— Cazul din 13/14 aprilie 1968, cind între stațiile C.F.R. Govora și Uzina de sodă, autori necunoscuți au așezat pe calea ferată un cărucior pe osii metalice.

— Cazul de la pasajul de nivel C.F.R. Măgura, cind între stațiile Piatra Olt și Sibiu a fost așezată pe calea ferată o balustradă din beton, care a fost surprinsă la 25 iulie 1967 de locomotiva trenului 2792. Locomotiva a deraiat. Ar fi fost posibilă producerea unui grav accident de cale ferată. Nici în acest caz nu a putut fi stabilit autorul.

Asemenea exemple ar mai putea fi date. Considerăm de aceea important de reținut că ofițerii de securitate care desfășoară activitate contrainformativă în obiectivele economice, trebuie să utilizeze din plin în activitatea lor următoarele : cunoștințe multilaterale și o temeinică documentare asupra obiectivelor pe care le deservesc ; instruirea temeinică și de calitate a rețelei informative, pentru ca aceasta să semnaleze în mod obiectiv și operativ probleme ce prezintă interes pentru securitatea statului, în urma cărora să se poată lua măsuri de prevenire ; cercetare imediată, cit mai minuțioasă, a accidentelor și a actelor suspecte de diversiune, folosindu-se cu precădere ajutorul real ce se poate obține prin analize criminalistice, fără a neglija cele mai mici amănunte sau corpuri delictice descoperite în legătură cu cazul cercetat ; deplasarea frecventă a ofițerilor în obiective, pentru culegerea de informații directe de la persoane cinstite și de incredere. Aceasta s-a dovedit a da rezultate bune, în multe cazuri putindu-se lua măsurile necesare de prevenire.

În încheiere considerăm că, pe lingă pregătirea necesară ce trebuie să o posede ofițerii de contrainformații care lucrează în obiectivele economice, este necesar ca aceștia să dea dovadă de pasiune, discernămînt și de un înalt grad de conștiință în rezolvarea sarcinilor de mare răspundere ce le revin pe această linie de muncă.

**Maior CONSTANTIN MAGDALIN**

# **PREVENIREA RĂMÎNERII ÎN STRĂINĂTATE A UNOR CETĂȚENI ROMÂNI**

## **SARCINĂ IMPORTANTĂ A ORGANELOR DE SECURITATE**

Dezvoltarea multilaterală a Republicii Socialiste România și extinderea continuă a legăturilor științifice, economice, cultural-artistice și turistice cu alte state au determinat în ultimii ani o creștere substanțială a numărului de cetățeni români care călătoresc în străinătate, în interes de serviciu sau particular. Serviciile de spionaj străine acordă importanță acestei categorii de persoane, apreciind că unele dintre ele, prin poziția pe care o au, constituie o bună sursă de informații. Pentru acest motiv asupra lor se duc acțiuni de exploatare informativă, se caută atragerea la colaborare sau se încearcă a-i determina să rămână în străinătate:

În ultima perioadă, în contextul general al intensificării activității organelor de informații și de contra-informații străine împotriva țărilor noastre, un loc important îl ocupă încercările tot mai accentuate ale acestora de a-i determina pe unii cetățeni români care se deplasează în străinătate să nu mai revină în țară. Astfel, în ultimul an,

s-a remarcat o activitate tot mai intensă desfășurată de către serviciile de spionaj străine, de unele organizații contrarevoluționare din străinătate și chiar de „persoane particulare“, de a acționa direct asupra unor cetățeni români aflați temporar peste hotare, în scopul influențării lor în direcția rămînerii definitive în exterior.

Analiza cazurilor de cetățeni români care, o dată plecați în străinătate, oficial sau particular, au refuzat să se mai întoarcă, a scos în evidență, printre altele, faptul că această categorie de persoane constituie un potențial valoros, actual și chiar de perspectivă pentru serviciile de spionaj. Aceasta datorită faptului că, în mai multe situații, unele elemente rămase în străinătate, prin poziția și ocupația lor anterioară plecării din țara noastră, au venit în contact sau au acționat într-o serie de probleme economice, politice sau sociale, unii cunoscind chiar secrete sau având relații cu o serie de persoane din domenii dife-

rite, care prezintă interes pentru serviciile de spionaj.

Având în vedere faptul că o persoană care a rămas în străinătate este chestionată amănunțit de organe specializate, în scopul obținerii de informații, putem aprecia ușor valoarea potențialului ce-l reprezintă aceste persoane pentru serviciile de spionaj. Prin interrogatoriile efectuate asupra cetățenilor români care refuză să se înapoieze în patrie, se verifică dacă nu cumva există printre ei informatorii trimiși de organele de securitate, se încearcă obținerea unor date căt mai amănunțite din domeniul militar, politic, economic din țara noastră și se întocmesc studii asupra relațiilor lor din țară. (De altfel — pentru a completa această idee — este necesar ca unii cetățeni români rămași în străinătate să fie puși în lucru activ, spre a le stabili relațiile suspecte ce le au cu unele persoane din țară, respectiv cu acele persoane despre care au furnizat date de studiu organului care i-a interogat. Multă atenție trebuie acordată și persoanelor care au fost în relații apropiate cu cei rămași în exterior, deoarece despre aceștia există un minimum de date și o dată ajunsă în străinătate studiul asupra lor poate fi întregit, pot fi chiar contactați în vederea determinării să nu se mai întoarcă în țară).

Obținerea de informații, prin anchetarea celor rămași, este o problemă căreia i se acordă mare importanță, de către serviciile de spionaj, deoarece, în acest mod, ele intră în posesia unor date foarte utile și cu conținut actual fără a depune vreun efort deosebit prin recrutarea și trimiterea de agenți în țară — deci fără cheltuieli și riscuri.

Nu mai vorbim de gravul pericol pe care-l constituie răminerea în străinătate a unui informator sau colaborator al organelor de securitate. Nu numai că ne sunt descoperite metodele noastre de muncă, dar — mai ales în probleme de contraspionaj — dușmanul poate afla persoanele ce au fost urmărite de către organele noastre prin respectivii informatori. Cunoașterea cetățenilor români sau străini care au fost urmăriți prin informatorul care a rămas în străinătate prezintă importanță pentru un serviciu de informații (care, pe baza acestor date, își poate aprecia și regla acțiunile).

In aprecierea periculozității pe care o prezintă asemenea rămâneri peste hotare, trebuie să mai avem în vedere și daunele pe care le suportă statul nostru, deoarece printre cei ce nu s-au mai întors în țară, sint și persoane a căror pregătire profesională a necesitat investiții materiale, persoane cu profesii menite să contribuie la realizarea unor sarcini importante.

Pe de altă parte, asemenea acțiuni — rămâneri ale unor cetățeni români peste hotare — sint folosite de propaganda dușmană.

Iată deci numai căiva factori care determină pericolul reprezentat de răminerea în străinătate a unor cetățeni români, pericol ce implică necesitatea stringentă de imbunătățire a muncii noastre privind prevenirea unor astfel de acțiuni. De altfel, din analizele efectuate, a reiesit că, în mai multe cazuri, răminerea peste hotare a unor cetățeni români putea fi prevenită, dacă se acționa mai operativ și eficace.

Astfel, pentru fiecare ofițer de securitate una din sarcinile importante ce-i revin, este aceea de a ani-

hila intențiile de răminere în străinătate a unor cetățeni români.

De reținut este faptul că această muncă de prevenire are ca obiectiv principal de căstigarea intențiilor de evaziune, în primul rînd, a suspecților din rîndul cercetătorilor, inginerilor, profesorilor, medicilor, tehnicienilor etc. Nu mai puțină atenție trebuie acordată însă suspecților din rîndul funcționarilor care lucrează în locuri unde se concentreză secrete și care, deși nu sunt cercetători sau ingineri, cunosc foarte multe date importante.

Un exemplu semnificativ în acest sens este cel al numitei Iosefina Șerbănescu, care lucra în cadrul biroului secretariat al unei instituții centrale și care a fost pusă în urmărire informativă, fiind semnalată că manifestă interes pentru probleme ce nu erau de competența ei. Din urmărire a reieșit că sus-numita avea relații cu un cetățean străin, cu care se întîlnea în mod organizat, căruia îi vorbea în clar despre toate problemele ce intrau în preocuparea respectivei instituții, probleme ce prezintau interes pentru anumite organe de informații din străinătate. În schimbul acestor relatărî i se promisese sprijin material în străinătate, unde urma să ajungă pe calea unei călătorii turistice.

Inindeplinirea sarcinii de prevenire a evaziunilor trebuie să actionăm însă cu discernămînt, să avem în vedere permanent că numai cercerea de plecare temporară în străinătate în interes oficial sau particular (turism, vizită la rude, tratament medical, documentare particulară etc.) nu constituie un temei pentru a suspicia persoana respectivă. Dacă am privi în acest mod cererile de plecare, am face o mare greșeală.

De aceea intențiile unora de răminere în străinătate trebuie să le căutăm la persoanele ce formează baza de lucru, ce sunt urmărite în cadrul supravegherii informative generale în obiective sau probleme ori printre cei care fac obiectul urmăririi informative speciale.

In consecință ofițerul de securitate trebuie să instruască temeinic rețeaua sa informativă, în aşa fel incit, pe lîngă aspectele concrete pe care caută să le stabilească la persoana pe care o urmărește pentru diverse suspiciuni, aceasta să caute și să obțină acele indicii sau acte preparatorii pe care suspectul respectiv eventual le-ar face în vederea unei rămineri în străinătate.

Pe lîngă obligația de serviciu, prin ordinul ce-l avem de a preveni asemenea rămineri, ofițerul de securitate trebuie să aibă și mindria sa de a nu se lăsa „păcălit” de acela pe care-l urmărește. Trebuie să ajungem la situația că răminerea în străinătate a unei persoane din obiectivul, acțiunea sau problema ce o lucrează să fie un blam asupra calității muncii profesionale a ofițerului respectiv.

Acestea nu trebuie să ducă însă la avizări negative în serie, doar din teama de a nu avea un asemenea eșec. Procedindu-se astfel s-ar leza libertatea individului. Or problema libertății individului este o problemă din care partidul a făcut un principiu de bază în politica pe care o desfășoară. Teama de a aviza pozitiv rezultă, de regulă, din necunoașterea reală, temeinică a persoanei respective și oglindește superficialitatea muncii desfășurate.

De aceea noi, ofițerii de securitate care avem sarcina de a aviza unele cereri de călătorie peste hotare, suntem obligați să nu propunem avize negative pe bază de ma-

teriale neverificate sau insuficient aprofundate. Trebuie să avem în vedere că o persoană propusă să se deplaseze în străinătate în interes de serviciu pleacă pentru a îndeplini o sarcină prevăzută în planul de stat; și dacă noi, fără a verifica temeinic, avizăm negativ, fără indioială nu ne îndeplinim misiunea de a contribui la dezvoltarea economiei noastre. Efectul avizării negative fără motive temeinice nu este mai mic în situația persoanelor ce pleacă peste hotare în interes particular.

Dar este posibilă prevenirea intențiilor unor persoane ce pleacă temporar în străinătate de a nu se mai întoarcă în țară? Da. Spunem cu certitudine că avem toate posibilitățile de a preîmpingea asemenea acte.

Pentru aceasta însă, trebuie să îmbunătățim conținutul muncii noastre informativ-operative, să ne debarasăm de formalism, superficialitate și naivitate profesională.

Un „criteriu” în ceea ce privește avizarea, și care trebuie combătut, este acela potrivit căruia prin simplul fapt că cel aflat în atenția noastră a fost de mai multe ori în străinătate în interes de serviciu, în mod automat este avizat pozitiv, pentru a pleca în călătorie particulară peste hotare.

In cazurile de răminere în străinătate, în ultimul an, procentajul celor rămași peste hotare este mult mai mare la cei aflați în călătorii particulare decât al acelora care se aflau în străinătate în interes de serviciu. Explicația constă și în acea că neîntoarcerea din străinătate — în cazul în care persoana se află plecată în interes de serviciu — este sancționată de către articolul 253 din Codul penal. Pe de altă parte, selecționarea de către instituție a celor

plecați în străinătate în interes de serviciu este mai riguroasă.

Un caz de tratare superficială din partea noastră este și cel al lui Eugen Constantinescu, inginer-electronist, care lucra la un institut de proiectări din București și care, începând din anul 1957, a efectuat o serie de deplasări oficiale în străinătate, pentru prospectare și documentare, venind astfel în contact cu unii cetățeni străini pe care li îi intilnea apoi și în București.

Deși el afirma că unul dintre străinii cu care se cunoștea li solicitașe anumite date, ofițerul care-i avea în atenție n-a luat măsuri de verificare a activității lui Eugen Constantinescu în relațiile cu străinii. S-a mulțumit să înregistreze faptul cu mențiunea că străinului i-au fost refuzate datele pe care le solicitase. Urmarea a fost că, în luna octombrie 1968, Eugen Constantinescu a plecat într-o excursie turistică în străinătate, împreună cu soția și a refuzat să se mai întoarcă în țară. Dacă ofițerul respectiv ar fi luat măsuri de a verifica afirmațiile lui Constantinescu, ar fi stabilit realitatea în ceea ce privește relațiile acestuia cu străinii. Faptul că soția inginerului are rude într-o țară capitalistă ar fi putut să-i atragă atenția și ca atare să aprecieze posibilitatea unei evaziuni.

In munca de prevenire a răminerilor peste hotare a unor cetățeni români, nu trebuie să trecem nepăsători pe lingă fapte „neimportante” ale celor ce fac obiectul supravegherii informative generale sau urmăririi speciale cum ar fi de pildă: pregătirea de acte personale, diplome de studii, vinderea unor imobile sau obiecte casnice, scoaterea unor sume depuse la C.E.C. etc.

Cum putem aprecia faptul că un funcționar superior dintr-o instituție centrală din București, rămas în străinătate, își vinduse, înainte de a pleca din țară, imobilul și schimbarea la casieria instituției bancnotele vechi de 100 lei în bancnote noi? (în străinătate circulă un anumit zvon despre bancnotele vechi). Desigur numai prin aceea că sesizarea unor asemenea acte n-a stat în preocuparea noastră.

Revenim la necesitatea instruirii sistematice a rețelei informative asupra acestor probleme, deoarece, dacă nu o vom pregăti în acest sens, ea nu ne va semnala asemenea aspecte. Neinstruirea rețelei informative — împreună cu alți factori — a contribuit la nesemnalarea a o serie de aspecte care arătau clar intențiile ce le aveau unele persoane care urmăru să se deplaseze peste hotare.

Semnificativ, în acest sens, este cazul unui individ din Făgăraș care primise viza de deplasare turistică în Austria și care a spus unor colegi de serviciu că nu se mai întoarce în țară, organizând chiar „o masă de adio” la care a participat și o persoană cu funcție de conducere din uzina în care cel în cauză lucra. Tot un astfel de exemplu este și acela al unui medic și al soției sale, profesoară, domiciliați în Vatra Dornei care, înainte de a pleca în Franța ca turiști, au vîndut vecinilor și altor persoane, aproape toate lucrurile din casa lor. Este foarte greu de presupus că în cercul de persoane care au cunoscut aspectele mai sus arătate nu a fost măcar un colaborator sau o legătură oficială a organelor de securitate. Dar chiar dacă au existat, prin faptul că nu au fost instruiți în sensul semnalării imediate a unor asemene-

ne probleme, ei nu au sesizat cele petrecute. Chiar prin simple investigații ofițerul ar fi putut preveni plecarea acestor persoane.

Nemulțumirile profesionale sau familiare ale celor aflați în atenția organelor noastre sunt de asemenea mobiluri care influențează pe unii să-și părăsească țara. Ca atare și astfel de semnalări trebuie să stea în atenția noastră, să nu le trecem cu vederea, ci să le analizăm cu simț de răspundere.

Ilustrativ, în ceea ce privește „attenția” ce s-a acordat unor asemenea nemulțumiri, este cazul unui medic din județul Bihor care, să cum a reieșit din verificările efectuate ulterior, timp de aproape opt ani a încercat să fie mutat cu serviciul într-un alt oraș. În acest timp, în scopul mai sus arătat, a „acționat” în diferite moduri, inclusiv încercarea de a mitui unele persoane care să-i aprobe sau să influențeze mutarea sa, acțiuni pe care nu le-a ascuns față de anturajul său. Dacă el merită să ajungă în orașul dorit este o problemă care nu ne interesează, însă faptul că era profund nemulțumit de nereușita acțiunilor sale, că, o dată ajuns în exterior, aceasta îl putea determina să nu se mai întoarcă, era un element ce trebuia cunoscut de ofițerul care se ocupa de respectivul sector.

Mai există o categorie de persoane, dintre cei aflați în preocuparea organelor de securitate într-o formă sau alta de evidență, cărora trebuie să le acordăm atenție din acest punct de vedere. Este vorba de elementele aventuriere, nestatornice, elemente cu multe goluri în educația lor sau dormice de parvenire, de „a-si face o situație” fără prea multă muncă, tentați de „mirajele” din Occident.

Un asemenea element este și numitul Marcel Craioveanu născut în anul 1930, inginer geolog, fiu al unui fost comerciant, invățat să trăiască cît mai bine și să lucreze cît mai puțin, care „nu concepea” să muncneasca prea mult pentru salariul ce-l avea. El era influențat și de „povestirile” tatălui său despre modul în care acesta făcea comerț în trecut, de faptul că asemenea afaceri se pot face astăzi numai în Occident. Acestea l-au determinat pe Marcel Craioveanu să plece într-o călătorie turistică și să nu se mai inapioeze în țară. După aproape un an de peregrinări prin diferite state din Occident nu mai găsea un post unde „să lucreze puțin și să ciștige mult” ajungind el, ca inginer, să spele automobile în orașul New-York. S-a hotărât să se întoarcă în țară după această tristă experiență de care probabil ar fi fost scutit, dacă ar fi fost cunoscut mai bine de organele noastre, înainte de a pleca.

Unele elemente aflate în preocuparea organelor noastre — e drept tot mai puține la număr — care au încă unele concepții dușmanoase (a nu se confunda cu cei care pe drept nu sint mulțumiți de anumite situații sau stări negative) nu abordează în discuții problema eventualei stabiliri în străinătate. La astfel de elemente, logic este să ne punem problema intenției de evaziune, din moment ce individul respectiv este un dușman al orînduirii noastre și vrea să se deplaseze în exterior. În asemenea situații trebuie să verificăm temeinic, prin mijloacele de care dispunem — și să stabilim exact poziția reală în situația cînd se va afla în străinătate și numai după aceea să propunem avizul asupra cererii sale

Comunicarea avizului negativ asupra cererii unei persoane de a călători în străinătate nu înseamnă de loc clasarea cazului; munca trebuie continuată în raport de particularitățile fiecărui caz în parte. Într-un fel sau altul o persoană avizată negativ trebuie să fie în continuare în atenția organelor noastre. Aceasta și pentru faptul că au fost unele cazuri cînd, după ce au permis mai multe avize negative, anumite persoane și-au organizat plecarea peste hotare prin trecerea clandestină a frontierei. De altfel un asemenea element, despre care există indicii că este preocupat de găsirea unei căi ilegale, trebuie semnalat de îndată organului specializat.

Persoanele asupra cărora s-a avizat negativ este necesar să fie în continuare în atenția organelor noastre și pentru faptul că unele dintre acestea, sub influența societății, își schimbă concepții, abandonind uneori ideea plecării din țară.

Pot fi și cazuri — în situația în care interesele operative nu impun alte măsuri — cînd asemenea persoane trebuie semnalate instituției unde lucrează, știind că ele pot fi influențate pozitiv de către colectiv.

A avea în continuare în atenție pe cei avizați negativ mai este necesar și pentru cazul în care ei vin în contact cu un agent al spionajului dușman. Acesta ar putea exploata interesul respectivilor de a ajunge în străinătate.

Este concludentă în acest sens relatarea lui Rudolf Birmayer, recrutat de un serviciu de spionaj și trimis în țara noastră în calitate de „turist” pentru a culege informații cu caracter militar și economic. Aceasta fusese instruit să identifice în țară elemente care vor să ajungă în Occident și să le ceară informații

în schimbul unor promisiuni de sprijin material și moral atunci cind vor ajunge peste hotare.

O problemă care nu trebuie neîglijată în munca de prevenire a răminerii unor cetăteni români peste hotare este operativitatea măsurilor pe care le întreprindem. Trebuie să avem în vedere neapărat că avizarea unei cereri de plecare peste hotare trebuie executată într-un timp relativ scurt și că orice tergiversare a unei măsuri duce la întîrzierea răspunsului nostru deci, implicit, la nerespectarea legii, fapt ce nu ne este admis.

Operativitatea are un rol hotăritor în situațiile în care o persoană are depusă cererea de plecare din țară și mai ales atunci cind, având deja pașaportul în mână, ne este semnalată că intenționează să rămână în străinătate. În astfel de cazuri — întîrzieri de ordinul orelor, nu al zilelor — pot facilita realizarea intențiilor lor. De aceea este obligatoriu pentru un ofițer care a primit o asemenea sesizare ca imediat să comunice organelor competente. (Direcția pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei, respectiv la județe Serviciile (secțiile) pentru pașapoarte și evidența străinilor).

Unele sesizări pe care le primim de obicei nu sunt complete pentru a putea face comunicarea organelor M.A.I., din ele lipsind datele de identificare ale persoanei semnalate. Fără date de identificare, organelor M.A.I. le este destul de greu să stabilească persoana în cauză, ea neputind fi astfel oprită să plece din țară. De aceea este necesar ca la primirea unei sesizări din care reiese că o persoană care are pașaport intenționează să rămână în străinătate, trebuie să obținem

datele ei de identificare în cel mai scurt timp.

Un astfel de caz am avut recent. Despre o individă se arăta că are pașaport și intenționează să nu mai revină în țară menționându-se însă că date de identificare doar atât: „este fosta soție a lui Comănescu, plecat într-o excursie turistică în străinătate și nu s-a mai întors în țară“. A trebuit deci mai întâi identificat Comănescu și apoi stabilit cum se numește fosta lui soție.

Operativitate se mai cere atunci cind o persoană care se deplasează în cadrul unui grup de turiști spre frontieră este semnalată cu intenții de răminere în exterior.

Asemenea constatări pot fi efectuate de către informatorii din rîndul ghizilor O.N.T., din rîndul personalului însoțitor sau de deservire pe mijloacele de transport, desigur dacă au fost instruiți în acest sens.

Deci, în cadrul instruirii, informatorilor, trebuie să li se precizeze atât aspectele ce constituie indicii că o persoană are intenții de evaziune, cît și cui să se adreseze într-o atare situație (Şefului organului grănicericesc de control). Rezultatele bune în munca de prevenire a răminerii unor cetăteni români peste hotare sunt posibile doar dacă vom îndeplini cu conștiințiozitate toate ordinele și instrucțiunile conducerii Consiliului Securității Statului.

Datorită importanței și actualității acestei munci, este necesar să pornim hotărîți la organizarea măsurilor necesare și să fim conștienți de faptul că numai în acest fel vom executa întocmai sarcinile de serviciu, totodată îndeplinind sarcina trasată de partid, de a veghea la apărarea securității patriei noastre.

**Locotenent-colonel ION NARDIN**

# **Particularități în obținerea materialului scris de la rețeaua din mediul rural**

---

Încă de la înființarea sa, aparatul de securitate a dus o luptă permanentă împotriva tuturor elementelor care, în diferite forme, s-au opus noii orânduirii statonice în țara noastră.

Pentru prevenirea, descoperirea și curmarea activității elementelor dușmanoase, activitate organizată uneori în grupuri și bande, aparatul de securitate, pe lingă sprijinul oamenilor cinstiți, a folosit cu succes informatorii recruteați chiar din rândurile legionarilor, chiaburilor, foștilor membrii P.N.L., P.N.T. și din alte categorii.

În mediul rural, recrutarea unui număr mare de informatori, cu sau fără antecedente politice, a fost o necesitate obiectivă. Măsura aceasta, la timpul respectiv, a fost binevenită și nu ridică probleme deosebite. Cu timpul însă, exigența muncii cu rețeaua informativă crescind în toate

sectoarele, a crescut concomitent și în mediul rural, unde cei mai mulți dintre informatorii sunt țărani cu o pregătire culturală modestă.

De aceea, în utilizarea rețelei informative din mediul rural, mai ales în ultima perioadă, s-au făcut simțite greutăți în ceea ce privește obținerea de material scris de la informatorii, deoarece o parte dintre aceștia, pe lingă faptul că au o pregătire culturală redusă, sunt și inaintați în vîrstă. Din această cauză, pe parcursul anilor s-au scos din rețea un număr de persoane recrute, întrucât nu se admitea ca informatorul să nu furnizeze material scris. În felul acesta s-au pierdut informatorii cu experiență, dar lipsiți de posibilitatea redării cu fidelitate, în scris, a informațiilor obținute. Ei au fost înlocuiți cu alții, care în unele cazuri au fost aban-

donați ulterior pentru aceleasi motive.

Condițiile muncii informative sunt categorice: în rețea trebuie introduse elemente corespunzătoare din toate punctele de vedere!

În mediul rural trebuie să se țină însă cont de particularitățile specifice pe care le întâlnim la rețeaua existentă, particularități pe care nu le putem omite.

O problemă care se ridică în acest sens, de la început, se referă la dificultatea cu care se obține materialul scris de la informator. Redactarea notelor este în general sumară, telegrafică, nesatisfăcătoare, deși verbal informatorul prezintă starea de fapt foarte bine. Cind este însă obligat să scrie, reduce totul la cîteva cuvinte.

Practic, ofițerii recurg la fel de fel de metode pentru obținerea de material scris. Aceste metode sunt uneori obosităre, plăcute pentru informator, iar pe de altă parte necesită mult timp. Uneori, la întâlnire, informatorul relatează problemele pe care le are de semnalat, dar spune că nu a avut timp să le scrie. Se fixează astfel o a doua întâlnire pentru a aduce materialul scris. Alteori, în asemenea cazuri, ofițerul merge la postul de milie sau în alt loc, unde redactează el notele informative și face a doua întâlnire pentru a fi citite și semnate de informator. Deci, în loc de o singură întâlnire se fac două la interval scurt, pericolul desconspirării crescind astfel și el.

Dacă scrie informatorul nota, o redactează de obicei într-o formă care nu coincide întrul totul celor relatate verbal, deoarece caută o formă

cit mai concisă, în care amănuntele — uneori semnificative — sunt omise. În acest mod se compromite tocmai redarea exactă a realității.

Aș vrea să dau un exemplu concludent în acest sens.

În baza de lucru dintr-o comună este urmărit numitul „Florea Ioan”, fost legionar și condamnat politic. Urmărirea se face cu doi informatori. „Florea Ioan” a comentat dușmanos o problemă față de mai multe persoane, printre care se găseau și cei doi informatori. De la unul din ei s-a luat nota informativă scrisă de el, iar de la celălalt, pe baza celor relatate verbal, șeful de post a întocmit o notă raport. Nota scrisă de informator cuprinde cca. 60 de cuvinte din care numai 15 se referă la manifestările celui urmărit; nota raport întocmită de șeful de post cuprinde cca. 230 cuvinte, fiind incluse toate imprejurările în care a avut loc manifestarea respectivă. Și informatorul care a scris nota a relataj verbal mai mult, dar scriind, a redus totul la cîteva cuvinte.

In alte situații, redactarea durează o oră, două, pentru întocmirea cîtorva note sub îndrumarea ofițerului. Timpul, în loc să fie folosit pentru instruirea și educarea informatorului, se pierde astfel cu scrișul și, după o oră sau două, trebuie să lăși informatorul să plece acasă sau la lucru, obosit.

Trebuie ținut cont că informatorii noștri din mediul rural, în proporție de aproximativ 70%, sunt oameni care prestează muncă fizică și au renunțat la condei cu mulți ani în urmă, imediat după terminarea școlii elementare. În schimb, se poate spune că în rîndul cetățenilor din

mediul rural găsești foarte buni povestitori, oameni atenți la orice amănunt, foarte receptivi la tot ce se petrece pe raza satului. Dacă la oraș doi vecini de apartament de multe ori nici nu se cunosc sau nu știe unul ce se petrece în casa celuilalt, la sat situația se schimbă: un lucru petrecut în familia sau viața cuiva, în timpul cel mai scurt devine cunoscut de întreg satul. În general, la sate este mai ușor de cules informații, dar indiscutabil mai greu să le obții scrise.

Au fost perioade când în mediul rural se excludeau din rețea mai mulți informatori decât se recruteau. Motivele plecau de multe ori de la scris. Unii informatori nu veneau la întâlniri, evitau să se întâlnească cu elemente urmărite sau, dacă se întâlneau, nu urmăreau realizarea sarcinilor trasate de teamă să nu fie puși în situația de a scrie. Asemenea informatori erau socoțiți de multe ori răuvoitori sau fătarnici și în consecință excluși din rețea.

În cursul anului 1965 conduceam munca de securitate la un raion. La un moment dat mi-au fost prezentate pentru abandonare dosarele a 20 informatori din legătura ofițerilor și mai multe din legătura șefilor de posturi. Întrucât sesizasem greutatea cu care informatorii scriau notele și vedeam un formalism burocratic în obținerea neapărătată a materialului scris la fiecare întâlnire, am recurs la următoarea experiență:

Am selectat dintre acele dosare zece, în aşa fel ca să revină

cite doi-trei informatori la un șef de post, alegind pentru această experiență un șef de post socotit slab în muncă, unul mediocre, unul bun, precum și un ofițer. Î-am convocat și le-am numit la fiecare informatorii cu care nu eram de acord să fie scoși din rețea, spunându-le că probabil aceștia nu vin la întâlniri și nu caută să ia legătura cu elementele date în supraveghere numai de frica scrierii notelor informative. În continuare le-am spus să contacteze informatorii indicați și să le spună că nu trebuie să mai scrie materialul, urmând ca la întâlniri să relateze verbat cele constatațe. Termenul pentru stabilirea randamentului în noile condiții a fost fixat la o perioadă de trei luni.

După două săptămâni de la acea convocare au început să vină notele-raport de la ofițer și de la șefii de posturi. Primele rezultate, cit și cele care au urmat, confirmau constatăriile mele anterioare. Informatorii veneau punctuali la întâlniri, cu sarcinile rezolvate. Nici diferențieri în aprecierea șefilor de posturi nu se puteau face. În concluzie, ipoteza se dovedise justă, dar nu era timpul și momentul de generalizat. Până la urmă unii din acești informatori au fost totuși excluși din rețea, întrucât nu se admitea să nu scrie ei notele informative.

Am face o greșală mare nerecunoscind că sunt informatori în rețea din mediul rural care au un scris corespunzător și redacteză notele bine. Dar aceștia sunt puțini.

Lupta ofițerilor sau a șefilor de

posturi pentru a obține, la fiecare întâlnire, material scris de la informatorii cred că i-a îndepărtat pe unii de noi, i-a făcut să vadă aspectul formal al întâlnirilor, dorința de a se obține, cu orice preț, material scris.

Țin să menționez cazul unui informator abandonat pentru refuzul colaborării, care înainte de a fi recrutat propriu-zis și a-i se cere să scrie note, informa cu regularitate și cu multă plăcere pe ofițerul cu care ținea legătura.

Consider că este timpul să ne gîndim la aceste aspecte, să le analizăm și să facem într-adevăr o muncă pe baza realității obiective, a particularităților existente în fiecare sector de activitate în parte.

S-ar putea ca cineva să pună problema neincrederei în loialitatea ofițerilor sau a șefilor de posturi care redactează rapoartele informative în urma discuțiilor cu informatorii care nu pot sau nu au condiții să scrie notele în mod corespunzător. Dar dacă un ofițer ar da dovadă de ne-loialitate, aceasta s-ar răsfringe desul de repede asupra lui, întrucât el este direct răspunzător de finalizarea acțiunilor și de situația operativă din teren. În probleme importante, în diferite acțiuni, pentru a nu se denatura cu nimic de către ofițer relatările informatorilor care n-au posibilitate să-și scrie notele, cred că pot fi folosite și mijloace tehnice de înregistrare.

Consider că în cele relatate pînă aici am reușit să scot în evidență unele dificultăți în munca cu re-

țea din mediul rural. Aceste dificultăți se întîmpină cu informatorii care nu au posibilități de a reproduce cît mai fidel prin scris informațiile pe care le dețin. Pentru înlăturarea acestui neajuns cred că ar fi bine să se introducă, și cu aceștia, sistemul de lucru utilizat în cazul colaboratorilor, acela de a relata verbal, iar ofițerul sau șeful de post să intocmească rapoarte scrise — atunci cînd informațiile prezintă valoare operativă.

Ca o ultimă problemă aș vrea să mai arăt că, dacă în mediul urban întâlnirile repetitive și la intervale relativ scurte, ani la rînd, nu periclitează conspirativitatea legăturii, în mediul rural pericolul desconspirării este mult mai mare și în consecință ar fi bine ca, după caz, să se lase pînă la cel mult un an în conservare informatorii care nu lucrează în acțiuni. (elementele din baza de lucru putînd fi supravîgheate cu restul de informatori din localitate, cu care se pot asigura întîlniri în condiții de conspirativitate favorabile).

Pentru această perioadă ofițerul poate instrui informatorul să comunique prin sistemul legăturii impersonale atunci cînd se ivesc probleme deosebite, importante și care nu suferă amînare.

Metodele și mijloacele legăturii impersonale în asemenea condiții sunt în funcție de ingeniozitatea ofițerului și de posibilitățile informatorului.

Maior IOAN RIPEANU

# TRIERE-DISPECERAT STRĂINI

*UN SISTEM  
DE MUNCĂ NOU,  
DE LARGĂ PER-  
SPECTIVĂ, BAZAT  
PE CRITERII  
ȘTIINȚIFICE*

Interviu cu locotenent-colonel  
GHEORGHE ODOCIUC

**Red.** : Conduceți unul din colectivile de muncă a cărui activitate a fost reorganizată relativ recent și ale cărui atribuții au fost mult lărgite. V-am rugă, pentru început, să ne spuneți care au fost motivele ce au impus această reorganizare ?

**Gh. O.** : Supravegherea cetătenilor străini care vin pe teritoriul țării noastre a fost dintotdeauna o problemă cu multiple implicații, ea având nu numai un caracter profesional, ci și o pronunțată semnificație politică. Pornindu-se de la complexitatea și ampioarea problemei, s-au căutat de-a lungul anilor — și s-au adoptat — soluții diferite.

**Red.** : A existat un factor comun al acestor încercări de soluționare ?

**Gh. O.** : Cred că factorul comun a fost lipsa de rezultate concluzive. Trebuie spus în orice caz că este o problemă greu de rezolvat, datorită numărului mare al persoanelor din această categorie, faptului că, de regulă, nu se dețin informații despre ele, că stau în țară puțin și circulă foarte mult. Urmărirea tuturor este practic imposibilă, dar și irațională. S-au căutat deci, mereu, soluții de cunoaștere a activității și a legăturilor unui număr cât mai mare de străini aflați temporar pe teritoriul patriei noastre. Simplul fapt că sint străini — fără a mai

vorbi de suspiciunile ce se conțină asupra unora dintre ei — implică să fie abordati și tratați cu totul deosebit față de cetățenii țării. Străinilor trebuie să li se aplică alte criterii de apreciere a faptelor, trebuie să li se acorde o altfel de atenție. Ei aparțin, ca cetățeni, altor state, nu sunt legați prin sentimente și îndatoriri de această țară.

Se punea deci problema găsirii unei soluții de cunoaștere a preocupațiilor unui număr cât mai mare de străini și a stabilirii unui sistem de selectare a celor care prezintă interes pentru organele noastre, spre a fi supuși urmăririi informative propriu-zise.

**Red.:** Până la reorganizarea pe baze noi a Serviciului VIII, care erau criteriile de supraveghere și selectare?

**Gh. O.:** Criteriile?... Erau criterii foarte diferite. Practic nu exista un sistem științific de supraveghere și urmărire. Ce se întimpla în cele mai multe cazuri? În țară intra străinul X. Dacă se nimerea că în acel moment să existe o echipă de filaj liberă sau condiții pentru a fi urmărit prin alte mijloace auxiliare, era luat în lucru, și se stabileau deplasările, legăturile, comportarea, până la plecarea din țară. Se trecea la identificări, căutări în evidență, studieri de dosare vechi, investigații, încadrarea informativă a tot felul de legături etc.

Se angrenau masiv diferite compărțimente ale aparatului de securitate la o muncă amplă, fără a se pune în prealabil întrebarea: în ce scop? De ce începeam această urmărire? Care era temeiul ei? Era suspect acel străin?

**Red.:** Se începea deci o muncă în

care se pornea de la întimplare și se continua sistematic.

**Gh. O.:** Exact. și evident, în cele mai multe cazuri, rezultatul era nul. Se lucra aproape numai pe bază de fler sau de impresii, dar se ducea o muncă impresionantă ca volum, care producea o imensă cantitate de hirtii, un număr foarte mare de „lucrări“. și, tocmai din acest motiv, nu se putea adînci nimic. Fiecare ofițer care se ocupa de urmărire străinilor, putea argumenta că are lucrări. Nici una nu era însă definitivată. Se adunau mereu altele, se acumulau „noi cazuri“, fără a fi selectate cele cu adevărat interesante, pentru clarificarea căror să se stabilească responsabilități și termene precise.

**Red.:** și în concluzie?

**Gh. O.:** În concluzie, ani de zile pe această linie de muncă nu s-a putut finaliza aproape nici un caz mai deosebit, deși se lucra foarte mult.

Aceasta era însă doar prima latură deficitară a problemei. O alta constă în fragmentarea informațiilor despre același străin. Cu toate că, în foarte multe cazuri, două, trei, cinci inspectorate sau unități centrale dețineau materiale despre aceeași persoană, numai întimplător — ne lovim deci, din nou, de acest cuvânt — numai întimplător aflau reciproc că urmăreau același individ. În asemenea situații se dezlănțuia iureșul corespondenței. Cea mai gravă consecință era însă faptul că nu se putea trage o concluzie precisă, unitară, asupra activității unui străin, deși materiale existau.

Un „Iohan” oarecare era semnalat ca suspect la Prahova pentru un anumit lucru, aparent de mică importanță. Iată însă că și Brașovul și Hunedoara dețineau, de asemenea, materiale aparent de mică importanță despre același individ. Coroborarea acestor materiale ar fi învederat însă un procedeu, o preocupare a străinului pentru anumite probleme. Separat luate, ele rămâneau simple constatări, care se pierdeau în noianul altor fapte „minore”, se opreau la nivelul „indicii”.

**Red.:** Și nimeni nu se sesiza de această stare de fapt?

**Gh. O.:** Azi ni se pare foarte curios. Dar munca a continuat în acest fel mulți ani, mai exact pînă la apariția Proiectului de Directivă, care a pus problema unei munci sistematice, a centralizării, a specializării și operativității în acțiunile întreprinse asupra acestei categorii de necunoscuți.

Ca probleme de principiu Proiectul a stabilit necesitatea urmăririi diferențiate a cetătenilor străini, precizînd cele două etape: supravegherea informativă generală — care a devenit o atribuție a întregului aparat de securitate și urmărirea informativă specială, care se realizează de către compartimentele de linie specialize.

**Red.:** Cum a fost înțeleasă de ofițerii din aparatul central și teritorial această precizare?

**Gh. O.:** În general bine. Au fost însă și destul de multe lucruri înțelese unilateral, mai ales în ce privește supravegherea informativă generală.

Discutînd cu unii tovarăși din inspectorate, aceștia mi-au ridicat problema: „Cum să putem noi urmări toți turiștii care ne vin în județ?” „Cine spune să-i urmăriți pe toți?” — am întrebat. — „Păi, uitați, scrie clar: supraveghere informativă generală“. Au înțeles deci această noțiune sub aspect cantitativ și nu ca o etapă preliminară, menită să servească selectării unui număr de persoane. Deși, în Proiectul de Directivă, acest lucru apare clar.

**Red.:** Totuși, se pune problema că întregul aparat de securitate să concure la supravegherea informativă generală; ca fiecare informator, în raport de posibilitățile sale, să furnizeze date despre străinii cu care vine în contact, indiferent dacă ei sunt sau nu luați în lucru. Aceasta are sau nu un caracter sistematic? Nu tinde spre o urmărire nediferențiată a străinilor?

**Gh. O.:** Nu. În primul rînd nu e vorba de urmărirea acestor străini, ci de supraveghere. Nu se începe deci o muncă sistematică, pornindu-se de la întîmplare. Se caută doar obținerea unui volum cît mai mare de cunoștințe, de date, despre cît mai mulți străini, care se comportă la un moment dat ciudat, chiar dacă nu sunt prinși într-o formă de evidență. Ce se scontează prin aceasta? Valorificarea întregului potențial informativ al rețelei noastre. Practic, un număr mare de informatori și colaboratori de pe alte linii de muncă decît contraspionajul veneau în contact cu

străini, fără a semnala — și fără a se exploata deci — aceste legături. În consecință, concepția de lucru o dată stabilită, s-a pus problema realizării cadrului organizatoric adecvat.

**Red.:** Și aceasta a impus probabil cu atât mai mult, actuala structură a serviciului triere-dispecerat străini?

**Gh. O.:** Da. Informațiile trebuie exploataate operativ și coroborate. S-a realizat atunci un organ centralizator pe toată țara, care să sistematizeze și selecteze informațiile disparate pe care le culeg ofițerii de pe diverse linii de muncă. Ne-am lovit însă și aici de o greutate. De fapt de două. În primul rînd, unii tovarăși s-au ferit să ne trimită o serie de materiale, temindu-se probabil că vor valorifica alții munca lor. În prezent li s-a explicat că străinul semnalat este urmărit în cadrul problemei sau obiectivului unde el acționează și sperăm că au înțeles rostul acestei măsuri. S-a ivit însă un alt aspect negativ: din comoditate, aş putea spune chiar din formalism și lipsă de răspundere. Acest aspect privește notele informative pe care tovarășii de la inspectorate ni le trimit aici, la dispecerat.

Iată, de pildă, Inspectoratul de securitate al județului Mehedinți ne-a trimis două note de la informatorul „Pop Virgil”. Una din ele este de nouă, cealaltă de 11 pagini. Ei bine, nu cuprind nimic despre ce ar putea interesa. Este aproape de necrezut ca, pe un asemenea spațiu,

să nu se poată strecura măcar un indiciu util.

**Red.:** Și cine este ofițerul care a trimis nota?

**Gh. O.:** Căpitanul Geotanu Constantin pare a fi scris aici. Văd că a iscălit, în ambele note, foarte neclar. Cred că acei tovarăși care procedeaază în acest mod ar trebui să se gindească la faptul că avem un volum mare de muncă. Ofițerii din compartimentul acesta au avut și au încă de selectat și finisat mii de lucrări și dosare, primesc mereu un număr mare de note care trebuie exploataate cu operativitate. Nu știu cum să numesc deci fapta de a trimite douăzeci de file, scrise de mînă, care nu spun în realitate nimic.

**Red.:** Ați mai avut asemenea cazuri?

**Gh. O.:** Din păcate da. De la un inspectorat venise o notă care suna cam așa: „Ieri am fost la domiciliul fotografistului, unde era un străin, Hans. După ce s-au fotografiat și au vorbit împreună, eu am plecat”. Asemenea materiale poartă mențiunea din partea ofițerului: „Nota se referă la turistul Hans și se va trimite la dispecerat spre exploatare“. Aș vrea să-i văd pe tovarășii care trimit asemenea note luerind la dispecerat și exploatin- du-le dînsii.

**Red.:** Din cite cunoaștem, Serviciului triere-dispecerat ia și primele măsuri operative, în cazul intrării în țară a unor străini deja luați în lucru.

**Gh. O.:** Da. Si acesta este un aport la munca generală de urmărire. Să spunem că simbătă noaptea intră în țară un turist, despre care există indicii clare că se ocupă cu activitate potrivnică statului nostru. Pe baza fișei de consemn, dispecerul de serviciu ia măsuri, imediat ce i se comunică de la frontieră, ca străinul respectiv să fie luat în supraveghere. De asemenea, comunică imediat intrarea „turistului” ofițerului în atenția căruia acesta se află.

**Red.:** și sint multe asemenea fișe?

**Gh. O.:** Ei, aici e iarăși o chestiune pe care anumiți tovarăși nu au înțeles-o. Aceste cazuri, care posedă fișe de consemn, trebuie să fie cazuri excepționale, asupra căroră deținem date suficiente pentru a putea spune că merită lucrate cu operativitate și temeinic, încă de la intrarea în țară. A întocmi — fără discernămînt — un număr mare de asemenea fișe de consemn, înseamnă să punem filajul, de exemplu, în imposibilitate de a urmări pe adevărații suspecți, pe acele persoane a căror supraveghere ar trebui făcută neapărat. Or, de curind, tot Inspectoratul de securitate al județului Mehedinți, ne-a cerut să le trimitem nu mai puțin de 400 fișe cu dungă roșie și 50 fișe de consemn. Au depistat oare tovarășii 50 de persoane asupra căroră dețin date clare că acționează în slujba unui serviciu de spionaj sau a unor organizații reacționare? Poate. Dar eu rămn la părerea că au în-

țeles greșit rolul fișelor de consemn. Pentru că — să luăm alt caz: Inspectoratul Covasna solicită într-o fișă de consemn: „Străinul X să fie pus în filaj pe toată perioada răminerii în țară. Toate legăturile să fie identificate și lucrate în scopul recrutării de elemente care să fie dirigate pe lîngă suspect”. Mă întreb atunci ce mai face ofițerul de la Covasna, care figurează că îl lucrează pe străin.

**Red.:** El rămine cu fișa și așteaptă să fie finalizată lucrarea, probabil...

**Gh. O.:** S-a înțeles deci și aici greșit rolul dispeceratului, care e menit în realitate să asigure doar primele măsuri, în scopul operativității, preluării în lucru a străinilor încă din primul moment al intrării în țară. Restul urmăririi se realizează de către organele specializate. și responsabilitatea deplină revine ofițerului care are lucrarea.

**Red.:** Exceptând aceste cazuri nefericite, se poate afirma că Serviciul triere-dispecerat și-a dovedit deja utilitatea?

**Gh. O.:** În primul rînd, utilitatea serviciului acesta este mai ales o problemă de largă perspectivă. În al doilea rînd, punerea în valoare a întregului material obținut în anii precedenți, care ne-a fost trimis, nu este realizată integral; cu toate eforturile ofițerilor care lucrează în acest comportament. Putem spune însă că s-au conturat deja cazuri frumoase, în care sistemul nou și-a dovedit pe deplin utilitatea și promite noi sa-

nisfăcții. Iată, de pildă, despre o străină, s-o numim „Mara”, dețineau materiale Serviciul V din direcția noastră, I.S.M. București și Inspectoratul Ilfov. Fuseseră semnalate legături în rîndul medicilor din Capitală, respectiv comportări suspecte și alte activități nu tocmai legale la graniță, la Giurgiu.

Separat, semnalările acestea nu atrăgeau atenția. Fiind centralizate însă aici, la noi, concluzia s-a impus.

**Red.** : Și cine o va lucra pe această turistă ?

**Gh. O.** : Fiind vorba de o activitate de atragere în exterior a unor cadre din domeniul medical, întreg materialul a fost trimis Direcției I, care urmează să lucreze pe străină, ca organ specializat.

**Red.** : Ați avut situații negative și în această chestiune ?

**Gh. O.** : Da. Pentru că fiind o muncă bazată pe un sistem nou, sănătatea tovarăși care nu se grăbesc să-l pună în aplicare, fiind mai comod să lucreze în virtutea obiceiului.

**Red.** : Asemenea situații sunt totuși rare, credem.

**Gh. O.** : Sperăm ca pe viitor să fie și mai rare...

**Red.** : V-am rugă, înainte de încheierea discuției noastre, să ne spuneți ce greutăți de principiu întâmpinați ?

**Gh. O.** : Mai există, din nefericire, materiale disparate despre același străin, imprăștiate pe la diverse ser-

vicii sau inspectorate. Aceasta din cauza unui fel de „avarie” — nejustificată — a unor ofițeri, care țin încă în fișete o serie de lucrări, pe care ar trebui să le introducă în circuitul triere-dispecerat. În felul acesta ei reduc eficacitatea supravegherii pe țară a străinilor și își fac de altfel și lor greutăți. Fiind încărcați cu un număr mare de lucrări, nu se ocupă temeinic de cele mai importante.

Dacă este vorba deci de o concluzie generală la cele discutate, pot spune că organizarea acestei probleme dificile, de supraveghere și urmărire a cetătenilor străini a fost rezolvată din punctul de vedere al concepției de lucru și al formei organizatorice. Execuția lasă însă de dorit, răminind încă în urma organizării. Tocmai din acest motiv a fost elaborat și difuzat în țară planul de măsuri al Consiliului Securității Statului pe anul în curs. În acest plan se fac precizări clare, detaliante.

**Red.** : Putem rezerva aşadar pentru sfîrșitul acestui an, sau pentru începutul anului viitor, un spațiu nou acestei probleme, în care raportul dificultăți-rezultate să fie răsturnat ?

**Gh. O.** : Cred cu tărie aceasta. Pentru că este vorba de un sistem de muncă nou, pe baza unor criterii științifice, un sistem care va da randamentul scontat.

Interviu consemnat de  
Locotenent-major N. TUDOR

## DINCOLO DE PRIMUL PAS

*Umbrele de mătase ale dimineții dispăruseră de mult. Soarele zburdalnic de august al anului 1965, prinse a arunca snopi de raze peste copaci și copurile de clădire ale Școlii militare de ofițeri de securitate.*

*Pe aleea care lunea din coapsa soselei întinsă ca un sarpe interminabil de-a lungul lizierei de pădure, trecuseră ultimii pași ai acelora care așteptau începerea examenului de admitere. Erau toți la vîrsta când încolțesc cele mai îndrăznețe gînduri, iar elanurile se conjugă cu idealurile.*

*Printre cei înscrisi la examenul de admitere se număra și Mihai Stoican, proaspătul absolvent al Liceului „I. Creangă“ din București. Cu înfățișarea îscoditoare, cu*

*ochii luminosi, în care puteai să citi, gata de a surprinde fapte pentru unii insignificante, candidatul Mihai Stoican prinse a acoperi colile imaculate cu puțzerie de semne, mesagerii învăgăturii!*

*Anii de studiu temeinici, serios, din liceu, trebuiau să se concretizeze în posibilitatea trecerii unuia dintre dificilele examene ale vieții. Și Mihai Stoican a dovedit că anii acestia au fost nu simple treceri ale unor file de calendar în vîrtejul timpului.*

*Rezultatele obținute la examenul de admitere în Școala de ofițeri de securitate au adus în casa maistrului constructor Stoican noi clipe de satisfacție și bucurie. De fapt nu era decât începutul unui drum către o profesie nobilă, care cere efor-*

*turi deosebite, dăruire totală. Pentru timărul studios cunoasterea și apoi primejul îmbrăjisării unei profesii a însemnat primul pas. Cei trei ani de scadă militară au constituit pentru fostul elev tot atîtea trepte spre formarea unei gîndiri complexe și o pregătire exemplară. Orele de curs, seminariile teoretice și aplicative au cîpărat contururi de nesters. Strădaniile sale au fost incununate de succes urunci cînd, la absolvirea Școlii de ofițeri de securitate, s-a răzut înconjurat de admirația colegilor de promoție și de dragostea profesorilor săi. Repartizarea lui s-a făcut într-o unitate militară din București.*

*Foarte prietenos, cu vorba expozițivă și gesturi energice care trădează o fire de muntean, cu o comportare ireproșa-*

bilă, curajos, depunind multă pasiune în tot ce face — aşa îl văd noi colegi de birou și sefii nemijlociți pe locotenentul Mihai Stoican. Fără a aluneca spre expunerea profesională, aduce vorba de profesia sa ca de ceva care i-a cucerit ființa. Învață continuu de la ofițerii mai învârstici cum să aplique mai bine cunoștințele acumulate în școală, cum să rezolve anumite cauzuri mai dificile. Nu pierde din vedere și japtul că trebuie să-și pregătească examenele pe care urmează să le susțină la Facultatea de

drept, unde este student în anul IV. Tovarăsul locotenent-colonel Grigoras Mihai reliefiază că locotenentul Mihai Stoican a reușit să obțină pînă în prezent cîteva rezultate meritorii, cum ar fi identificarea unor elemente suspecte și obținerea prin mijloace informative a unor date despre un material foarte important pentru economia noastră națională. Conducerea profesională vede în locotenentul Mihai Stoican un ofițer bine pregătit teoretic, dar căruia îi lipsește încă practica profesională. Consecvent unei conduite devenită reflex mobilizatoare, ofițerul Mihai

Stoican îmbină armonios munca profesională cu activitatea de organizație, el fiind membru al biroului organizației de bază partid. În momentele de destindere ascultă muzică sau citește o carte beletristică. Pentru literatură are o adeziune culturală și nu o aptitudine.

Dacă aceste cîteva rînduri reliefiază doar crîmpie din viața locotenentului Mihai Stoican, viitoarea să activitate va constitui un reflector asupra perspectivei din care poți mai bine să-l recunoști.

**Locotenent-major  
V. MIHAILA**

## INIȚIATIVĂ ȘI OPERATIVITATE

În rîndurile de mai jos ne vom referi la un caz concret din activitatea locotenentului-major Ion Mocanu, inspector principal în cadrul Inspectoratului nostru.

În luna martie 1968, informatorul „Virgil Ioan” a semnalat ofițerului că numitul „Ristea Vasile” din Tulcea, fiu de jandarm și fost membru al organizației de tineret a P.N.T., se manifestă împotriva orînduirii sociale și de stat din țara noastră, în sensul că dorește răsturnarea regimului nostru și revenirea la putere a vechilor partide burgheze.

Imediat ce a primit materialul in-

formativ, ofițerul a raportat această situație, propunind și măsuri concrete pentru a se putea stabili dacă într-adevăr „Ristea Vasile” este un element dușmănos.

Propunerile locotenentului-major Ion Mocanu au fost apreciate ca fiind corespunzătoare și s-a trecut de îndată la aplicarea lor.

Au fost aprofundate informațiile primite inițial de la informatorul „Virgil Ioan”, ofițerul luînd totodată și măsurile necesare de infiltrare a informatorului „Vlase Gheorghe”, cu care urmăritul se cunoștea din detenție. Infiltrarea fiind pre-

gătită și dirijată în mod competent, a dat rezultate bune. Prin acest informator s-au putut verifica semnalările pe care le dețineam și s-a stabilit faptul că „Ristea Vasile” intenționează să comită unele acte de teroare cu ajutorul unui pistol, pe care l-ar avea ascuns acasă, împotriva unor conducători de partid și de stat, care urmău să viziteze orașul și județul Tulcea.

S-a luat măsura punerii acestuia în filaj. Obiectivul a observat însă că este filat, lucru pe care, de altfel, i-a mărturisit celor doi informatori și ulterior a încercat să-și camufeze activitatea dușmanoasă sub masca unor nemulțumiri privind situația sa personală. Informatorului „Virgil Ioan” i-a spus că nu intenționează să comită vreun act de teroare, deoarece nu vrea să fie socotit „trădător de neam”.

Attitudinea dușmanoasă a lui „Ristea Vasile” a ieșit mai mult în evidență în august, anul trecut, cind s-a manifestat deschis față de mai mulți colegi de serviciu (muncitori de la Fabrica de conserve „Dunărea”), spunând că „a sosit timpul să scăpăm de comuniști, deoarece S.U.A., Franța și R.F. a Germaniei vor interveni, iar noi vom pune mină pe arme și vom lupta pentru eliberarea țării de comuniști”.

În ce privește pistoletul despre care vorbise urmăritul, s-a stabilit, prin cei doi informatori, că acesta nu exista. „Ristea Vasile” vorbea de pistol pentru a-i impresiona pe cei din anturajul său.

Ajungindu-se la acest stadiu, s-a apreciat că se poate inceta urmărirea informativă specială asupra celui în cauză și că se poate trece la finalizarea acțiunii prin măsuri operative. Conducerea Consiliului Securității Statului a aprobat măsurile

propuse de noi și astfel „Ristea Vasile” a fost arestat.

Referitor la acest aspect, merită reliefată orientarea de care a dat dovedă ofițerul, prin aceea că dintre persoanele verificate în vederea asculțării ca martori s-a oprit în primul rînd asupra unui oarecare „Dinu Virgil”. Într-o împrejurare, acesta refuzase să intre cu „Ristea Vasile” în restaurantul „Pescăruș”, motivind că el nu vrea să aibă de-a face cu „cei care înjură regimul și doresc reinstituirea vechilor rînduiești”.

Ascultarea ca martor a lui „Dinu Virgil” a servit atât ca probă în justiție, cit și ca măsură de acoperire a informatorilor folosiți în lucrarea obiectivului. Cercetarea penală desfășurată ulterior a confirmat în totalitate materialul documentar informativ (mai puțin deținerea de armament), concretizându-se, fără putință de tăgadă, infracțiunea de propagandă pe cale orală împotriva ordinuirii socialiste, infracțiune prevăzută și pedepsită de art. 166 alin. 2 Cod penal.

De menționat că, în aceeași perioadă, locotenentul-major Ion Moicanu a mai finalizat o acțiune prin măsuri operative: arestarea și trimitera în justiție a numitului „Dinuescu Constantin”, care a fost condamnat la trei ani închisoare corecțională pentru o infracțiune asemănătoare.

Am relatat toate acestea pentru a sublinia atât rolul pe care-l joacă spiritul de inițiativă și operativitate în activitatea fiecărui ofițer, cit și perseverența manifestată în vederea realizării sarcinilor și măsurilor menite să clarifice situația elementelor care, prin natura activității lor, fac obiectul muncii de securitate.

**Maior IOAN COSTICA**

# **ASPECTE REZULTATE DIN DESFĂŞURAREA UNOR APLICAȚII ȘI EXERCIȚII TACTICE**

Aplicațiile tactice constituie forma cea mai importantă și mai complexă de pregătire a ofițerilor din unitățile de securitate, prin intermediul cărora participanții pun în practică cunoștințele acumulate anterior în cadrul celorlalte forme de pregătire, își formează și perfecționează capacitatea de a organiza, conduce și executa în mod creator activitățile practice întreprinse pentru prevenirea, descoperirea și lichidarea unor

acțiuni dușmanoase îndreptate împotriva securității statului.

Pentru atingerea scopurilor propuse prin desfășurarea aplicațiilor, este necesar ca ele să fie temeinic organizate și conduse și să cuprindă cele mai noi probleme care se pun în fața unităților în contextul situației generale existente pe plan intern și internațional.

Indiferent dacă aplicațiile au caracter de învățămînt, antrenament sau de verificare, ele trebuie să fie executate pe orice vreme, ziua și noaptea, pe cît posibil în timp operativ (corespunzător timpului real în care s-ar desfășura acțiunile informative sau de luptă) și în orice teren.

Aplicațiile tactice, prin multitudinea și complexitatea situațiilor create, trebuie să dezvolte comandanților, ofițerilor din grupele de stat major și celorlalți participanți, o gîndire tactică corespunzătoare, ale cărei principale caracteristici trebuie să fie

rapiditatea, independentă, prevederea, supletea și elasticitatea.

Rapiditatea este calitatea principală a gindirii tactice și ea constă în capacitatea de a desfășura într-un timp foarte scurt procesul logic de analiză și sinteză a datelor situației, de a sesiza repede căile și procedeele de rezolvare a problemelor care se ivesc.

Desfășurarea excepțional de rapidă a situațiilor impune cadrelor de conducere să analizeze în timpul cel mai scurt multitudinea de informații obținute pe diverse căi și pe baza lor să intreprindă măsuri operative, reflectate în hotăriri juste al căror conținut să fie transmis în mod oportun subordonăților sau celor interesați. Valoarea hotăririi comandanțului nu depinde numai de justiție, ci și de promptitudinea ei.

Rapiditatea în gindirea tactică se capătă numai printr-o exercitare repetată a celor mai variate situații, urmărindu-se dezvoltarea permanentă a deprinderilor intelectuale și practice ale fiecărui ofițer.

Creșterea necontenită a competenței în rezolvarea problemelor duce în final la independentă în gindirea tactică, care se manifestă prin increderea în capacitatea personală de a rezolva situațiile ivite și a lăsa hotăriri juste.

Ofițerii angajați în aplicații trebuie să rezolve problemele prințo muncă intelectuală proprie, manifestând inițiativă și spirit creator în indeplinirea misiunilor.

Capacitatea de a prevedea este un alt element important al gindirii tactice, care constă în înțelegerea ansamblului acțiunilor informative și de luptă executate în zona de responsabilitate și desfășurarea lor viitoare. Capacitatea de a prevedea se materializează în mod concret în

studiu mai multor variante de acțiune posibile în situația dată, în analiza științifică bazată pe posibilitățile de luptă proprii și ale inamicului, în organizarea acțiunilor de cooperare în mai multe ipoteze etc.

Supletea gindirii tactice constă în capacitatea de a sesiza cu ușurință elementele noi care influențează desfășurarea acțiunilor, ținând totdeauna seama de condițiile concrete și adaptind hotărîrile luate acestor condiții.

Urmărind încadrarea în coodinatele mai sus arătate, aplicațiile tactice executate pînă în prezent au avut în vedere antrenarea cadrelor unităților informative la rezolvarea cu succes a tuturor misiunilor care le revin atât pe linia desfășurării unor acțiuni independente, dar mai ales a celor care se organizează și se execută în comun cu trupele de securitate, M.A.I., M.F.A. și alte forțe din zona de responsabilitate.

Aplicațiile de cooperare executate de către inspectoratele de securitate județene cu subunitățile trupelor de securitate au demonstrat justețea concepției potrivit căreia, în îndeplinirea sarcinilor, trebuie asigurată o unitate perfectă a acțiunilor întreprinse atât de către unitățile informative, cit și de către trupele de securitate.

Ele au creat posibilitatea elucidării în bună măsură a misiunilor de cooperare și cu precădere a formelor și metodelor prin care trebuie realizată cooperarea.

De regulă, aplicațiile de cooperare încep cu alarmarea efectivelor unității, sarcină care revine ofițerului de serviciu și ajutoarelor sale, cadrele fiind, în general, la domiciliu. Așa cum a reieșit din aplicațiile desfășurate pînă în prezent, de mare

importanță este ca înștiințarea ofițerilor, telefonic sau prin agenți, să se facă cu cea mai mare repeziciune. În acest scop, este utilă folosirea mai multor tabele cu datele necesare (adresă, număr de telefon) dinainte întocmite, pe baza cărora să se realizeze anunțarea cadrelor concomitent la mai multe telefoane. S-a dovedit, de asemenea, deosebit de eficace procedeul anunțării în scară: ofițerul de serviciu și ajutoarele acestuia înștiințând la început un număr redus de ofițeri, care la rindul lor să anunțe restul efectivului. Acest procedeu s-a dovedit cu atit mai folositor cu cit operațiunea se efectua în cadrul fiecăruia compartiment (secție sau serviciu).

De asemenea, și-a dovedit utilitatea în realizarea în timp scurt a alarmării și situația de efective pe care secretariatul unității trebuie să o prezinte zilnic ofițerului de serviciu. Avind această situație, la darea alarmei, personalul de serviciu cunoaște răspândirile și în consecință nu consumă timp pentru anunțarea unor cadre plecate din garnizoană în diferite misiuni.

Totodată, desfășurarea corectă a alarmării a fost influențată și de modul cum cadrele și-au indeplinit obligația ca, atunci cînd părăsesc domiciliul, să anunțe pe ofițerul de serviciu în scopul, ca acesta să știe locul unde pot fi găsite.

Important s-a dovedit și faptul de a ține în permanentă actualitate planul de alarmare, deoarece schimbările survenite prin mutarea unor cadre sau schimbarea telefoanelor au ingreunat în mod deosebit desfășurarea alarmei. Așa de exemplu, la un exercițiu executat cu Inspectoratul de securitate al județului Covasna, din cauza unei asemenea defi-

ciențe, au fost cadre care s-au prezentat la unitate după trei-patru ore de la darea alarmei.

Realizarea corespunzătoare a operațiunii de alarmare la inspectoratele de securitate județene a fost determinată și de pregătirea ei anterioară. Astfel, inspectoratele de securitate județene Timiș, Arad, Hunedoara și altele au asigurat recunoașterea din timp, de către conducătorii auto și de către agenți, a traseelor de deplasare și a locurilor de imbarcare a personalului, a procedeului folosit pentru anunțare etc.

De asemenea, s-au îngrijit de menținerea în permanentă stare de funcționare a mijloacelor de transport și a mijloacelor de legătură printr-un control periodic.

Practica a demonstrat că acolo unde s-a înțeles corect de către întregul personal că unitățile de securitate trebuie să fie în permanentă pregătite, pentru a răspunde imediat și cu capacitatea maximă oricărora misiuni determinate de situații excepționale, s-au găsit cele mai corespunzătoare forme și metode de aplicare a prevederilor ordinelor și indicațiilor Consiliului Securității Statului și ca urmare rezultatele obținute în alarmarea unităților au fost bune.

Concomitent cu desfășurarea alarmării cadrelor, cu sosirea șefului de unitate și a șefilor de compartimente începe și procesul de elaborare a hotăririi care reprezintă actul concepțional al comandantului. El se bazează pe analiza multilaterală a situației și pe propunerile șefilor de compartimente cuprinzind: ce vrem să facem în situația dată, cu cine, pînă cînd și ce măsuri sunt necesare în acest scop.

În procesul complex de luare a hotăririi, șeful de unitate execută

în mod succesiv însușirea misiunii primite, darea unor dispoziții preliminare, care se impun pentru a se asigura realizarea mai operativă a măsurilor preconizate și analiza situației. În raport de datele fixate prin ordinele eșalonului superior, înaintea însușirii misiunii este indicat să se facă calculul și planificarea timpului pe care șeful îl are la dispoziție pînă la raportarea hotărîrii și pînă cînd trebuie să treacă cu unitatea la realizarea concretă a măsurilor preconizate sau ordonate.

Aplicațiile au scos în evidență că, datorită specificului misiunilor în care unitățile de securitate își desfășoară activitatea, se impune ca imediat ce șeful a luat cunoștință despre misiunea primită, să înștiințeze despre aceasta organul de partid, precum și unitățile cu care se prevede a coopera pe timpul îndeplinirii acțiunilor informative și de luptă.

La însușirea misiunii, care în aplicații se execută pe baza datelor rezultate din tema tactică, efortul principal a fost îndreptat de către fiecare comandant în a înțelege concepția eșalonului superior, locul și rolul unității în cadrul acțiunilor ce vor avea loc și modul în care va folosi mijloacele care îi stau la dispoziție. Așa de exemplu, dacă unitatea a primit ordin să participe împreună cu trupele de securitate cu care cooperează, la lichidarea unui desant de diversiune și cercetare, lansat pe teritoriul județului, din misiune rezultă necesitatea ca imediat să se ia legătura cu subunitatea respectivă, pentru a se organiza în comun acțiunile de luptă care vor avea loc în cadrul zonei de responsabilitate, asigurîndu-se astfel contribuția prin informații cît și prin destinarea unor efective la îndeplinirea misiunii.

Însușirea misiunii s-a realizat, în principiu, de către inspectorii șefi pînă la sosirea în unitate a locuitorilor lor și a șefilor de compartimente. Așa cum s-a dovedit în practică, atunci cînd aceștia sunt chemați la comandant, el trebuie să fie în măsură să-i informeze nu numai asupra conținutului misiunii primite, ci și a măsurilor care trebuie luate imediat și care constituie de fapt conținutul dispozițiunilor preliminare.

Aplicațiile de cooperare între unitățile informative și trupele de securitate au evidențiat faptul că cele mai frecvente măsuri care pot face obiectul dispozițiunilor preliminare se referă la: constituirea grupelor de stat major, pregătirea mijloacelor de transport, asigurarea condițiilor pentru primirea subunității de trupe în cazul cînd aceasta se deplasează la reședința inspectoratului, măsurile urgente care trebuie întreprinse pentru obținerea de informații despre activitatea inamicului, întărirea pazei la sediul unității și la obiectivele importante etc. În cazul cînd se prevede și dislocarea unității din garnizoana de reședință, dispozițiunile preliminare mai pot cuprinde: constituirea și misiunile grupei de recunoaștere, pregătirea documentelor arhivei și a materialelor în vederea transportului, distrugerii sau ascunderii, repartiția cadrelor pe eșaloane de transport și altele.

Dispozițiunile preliminare trebuie să fie scurte, dar cît mai complete și transmise operativ execuțanților. Așa de exemplu, la Inspectoratul de securitate județean Satu-Mare, cu ocazia unui exercițiu de dislocare, datorită faptului că au fost date dispoziții preliminare corespunzătoare, s-a reușit ca operațiunea să

se desfășoare în timpul ordonat și, în general, în bune condiții.

După darea dispozițiunilor preliminare și în lumina indicațiilor ordonate în conținutul acestora, unitățile au trecut la constituirea grupelor de stat major. Ultimele aplicații și exerciții tactice au evidențiat faptul că grupa de stat major a inspectoratului de securitate județean se compune dintr-un nucleu activ de ofițeri, care lucrează în mod nemijlocit sub conducerea unuia dintre adjuncții inspectorilor șefi. Acest nucleu are în principiu ca atribuționi: ținerea la curent a hărților și documentelor de luptă, concentrarea și analizarea informațiilor și propunerilor care se fac și prezentarea lor șefilor de unități, transmiterea ordinelor și dispozițiunilor comandantului și realizarea sarcinilor de cooperare cu unitățile de securitate, de milie, pază obiective și găzzi patriotice.

După darea dispozițiunilor preliminare, șeful de unitate, paralel cu grupa de stat major și, în unele împrejurări, în raport de nevoi, împreună cu unii din compoziții ei, execută analiza situației.

Procesul intelectual desfășurat pe timpul analizei situației trebuie să se refere la inamic, la starea de pregătire și gradul de asigurare materială a unității, la organele cu care se cooperează pentru indeplinirea misiunilor de luptă, la caracteristicile obiectivelor și terenului în care se desfășoară activitatea precum și la condițiile meteorologice care influențează indeplinirea misiunilor.

În analiza „inamicului” s-au orientat bine acei șefi de unități care au avut în vedere corelația strânsă care există între inamicul care ne

atacă din exterior și care anume dintre elementele aflate în baza de lucru sau în afara acesteia vor fi activizate pentru a întreprinde acțiuni dușmănoase.

De asemenea, în procesul analizei inamicului s-a acordat atenție următoarelor probleme: ponderea și felul elementelor dușmănoase din baza de lucru, valoarea inamicului, raioanele probabile de regrupare, concepția lui de acțiune, părțile cele mai tari sau zonele în care acesta poate fi mai puternic, metodele sale de acțiune, obiectivele vizate de inamic și altele. Din analiza inamicului au fost desprinse concluzii cu privire la: sectoarele în care trebuie întărită munca informativă, cantitatea de forțe și mijloace necesare pentru intervenție, ce măsuri imediate trebuie întreprinse pentru a împiedica realizarea planurilor inamicului, măsuri de întărire a securității la obiective etc.

Aplicațiile au reliefat faptul că numai o analiză temeinică și multilaterală a inamicului, o cunoaștere aprofundată a metodelor și procedeelor sale de acțiune și o evaluare științifică și realistă a posibilităților de care dispune, ne pot conduce la luarea unor măsuri eficiente de contracarare a acțiunilor desfășurate de către acesta.

Orice subapreciere a unor principii cunoscute sau neglijate, a unor probleme care ni se par a fi mărunte, poate duce la nereușita acțiunilor informative sau de luptă întreprinse de către subunitățile proprii. Așa de exemplu, la o aplicație desfășurată în zona Banat neanalizindu-se temeinic posibilitățile inamicului de a părăsi raionul de parașutare, nu s-au luat măsuri imediate de inchidere a căilor sale de sustra-

gere și ca urmare intervenția trupelor de securitate a fost tardivă.

Un alt element al analizei situației căruia i-a fost acordată importanță cuvenită în desfășurarea aplicațiilor a fost starea de pregătire și gradul de asigurare materială a unității pentru indeplinirea misiunilor.

În acest sens s-a avut în vedere experiența ofițerilor, maiștrilor militari și a subofițerilor în acțiunile informative și de luptă, capacitatea unității de a intensifica munca informativă în obiectivele economice de importanță deosebită, care pot fi vizate de inamic sau de elementele dușmănoase din interior pentru acțiuni de spionaj și diversiune, posibilitatea de a se recruta noi informatori din rândurile colaboratorilor sau a altor persoane, care în asemenea situații pot sprijini activitatea organelor noastre, cantitatea și starea tehnică a mijloacelor de transport, de legătură și a celorlalte mijloace folosite în muncă.

În raport de aceasta s-au tras concluzii privind atât organizarea muncii informative, în situația dată, cât și forțele și mijloacele care vor fi folosite în indeplinirea misiunilor.

În ceea ce privește analiza unităților și organelor cu care se cooperă și cu ce anume ne pot veni acestea în sprijin, aplicațiile au accentuat necesitatea unei strinse legături în primul rînd cu trupele de securitate de care unitățile informative sunt legate în mod organic. Acolo unde s-a realizat din timp o legătură reciprocă între comandanți, unde s-a făcut un schimb de opinii cu privire la situația operativă din zonă și au fost studiate diferite variante de acțiune, rezultatele au fost bune și foarte bune.

Reușita aplicațiilor și a exercițiilor tactice a fost influențată și de mo-

dul cum s-a conceput cooperarea cu organele de milicie, cu trupele de pață obiective, cu unitățile M.F.A., cu conducerile de întreprinderi, cu gărzile patriotice, cu paza contractuală, cu paza obștească și cu alte forțe din județ care puteau să-și aducă contribuția la buna organizare și desfășurare a activităților intreprinse.

S-a dovedit a fi foarte utilă metoda contactului personal cu conducerile acestor unități și organe fie direct, fie prin intermediul unor ofițeri de legătură. Explicarea detaliată a sarcinilor care urmau să fie desfășurate în comun și formularea unor cereri concrete au asigurat în totdeauna sprijinul operativ și eficient din partea tuturor acestor forțe din zona de responsabilitate.

În studiul terenului, ca alt element al analizei situației, s-au făcut referiri, în aplicațiile desfășurate, la caracteristicile și importanța obiectivelor economice de pe raza județului, disponerea lor în teren, locurile pretabile pentru lansarea, pătrunderea sau ascunderea inamicului de diversiune și cercetare sau a elementelor dușmănoase, posibilitățile de dispersare a inspectoratului de securitate județean în anumite localități sau ascunzători naturale, căile de acces către acestea și cum poate fi realizată deplasarea cu mijloacele de transport din dotare, acoperirile și influența lor asupra acțiunilor subunităților proprii sau ale inamicului, puncte obligatorii de trecere, posibilități de vîrnetare a unor itinerare etc.

Din analiza terenului au rezultat importante concluzii cu privire la intensificarea muncii informative în anumite raioane pentru descoperirea la timp a apariției inamicului, posibilitățile de intervenție cu forțe

proprietății sau în cooperare cu trupele de securitate și celelalte trupe și organe cu care se cooperează, adaptarea dispozitivelor de luptă. Așa de exemplu, în cadrul unei aplicații, făcindu-se o analiză temeinică a terenului din zona de responsabilitate, la Inspectoratul de securitate județean Hunedoara, prin măsurile luate, s-a reușit să se descopere la timp lansarea inamicului de diversiune și cercetare și să-l aștepte apoi la un punct obligatoriu de trecere peste rîul Mureș, acțiunea întreprinsă soldându-se cu rezultate pozitive.

Analiza condițiilor meteorologice a permis șefilor de unități și grupelor de stat major să tragă concluzii cu privire la operativitatea cu care se poate acționa în raport de anotimp și starea vremii (noroi, ceată, îngheț), condițiile de mascare (iarna, vară), dotarea materială a subunităților, echiparea personalului, timpul de lumină și de intuneric la dispozitie pentru desfășurarea unor activități.

În raport de condițiile concrete, în aplicațiile desfășurate, pe timpul analizei situației au mai fost studiați și alți factori care puteau influența desfășurarea acțiunilor informative și de luptă cum ar fi: sprijinul primit de la populație, starea moral-politică a efectivelor, căile de transmitere a informațiilor și de realizare a legăturilor etc.

S-a dovedit corespunzător procedeul folosit de către unii comandanți ca pe timpul analizei situației să cheme la ei, pentru documentare, pe unii șefi de compartimente fără a mai face o ședință specială de lucru cu aceștia pentru raportarea propunerilor, procedeu care a dus la scurtarea timpului afectat

pentru analiză și pentru luarea hotărârii.

Concluziile formulate pe timpul analizei situației au constituit în esență elementele de bază ale hotărârii șefului de unitate. Ele au fost resistematzate respectându-se, în general, următorul cadru: concluzii despre inamic, concepția acțiunilor (modalitățile de desfășurare a acțiunilor informative și de luptă, unde se concentrează efortul principal, dispozitive de luptă și combinații informative), misiunile subunităților (compartimentelor, grupelor de ofițeri), modul de cooperare cu trupele de securitate și celelalte forțe din zona de responsabilitate și organizarea conducerii (constituirea grupelor de stat major, locul punctului de comandă, organizarea legăturilor fir, radio și prin mijloace mobile).

O dată cu elaborarea hotărârii, șefii de unități au stabilit și alte măsuri cum ar fi: organizarea muncii politice (pe baza indicațiilor comitetelor județene de partid), asigurarea de luptă și contrainformativă, asigurarea materială și medicală precum și pregătirea în secret a acțiunilor informative și de luptă.

Hotărârea inspectorului șef a fost materializată fie separat pe harta județului (grafic și text), fie pe harta de lucru a grupei de stat major pe care ulterior au fost trecute și situațiile și rezolvările survenite pe timpul ducerii acțiunilor de luptă.

Intrucât, în general, timpul pentru trecerea la îndeplinirea misiunilor de luptă a fost scurt, pe măsură ce se precizau elementele hotărârii, acestea erau transmise succesiv subordonăților pentru executare prin scurte dispoziții de luptă verbale, care erau consemnate de către un component al grupei de stat major fie

pe hartă, fie pe un caiet de rapoarte și ordine.

Pe timpul desfășurării aplicațiilor, situațiile create au fost centralizate de către grupurile de stat major și materializate pe hartă, efectuindu-se propuneri imediate șefilor de unități pentru rezolvarea lor.

De cea mai mare importanță s-a dovedit pe timpul ducerii luptei activitatea desfășurată pentru obținerea la timp a informațiilor despre inamic, verificarea acestora și transmiterea lor imediată unităților cu care se cooperează pentru indeplinirea misiunii. În acest scop, încă din perioada de organizare a activităților, s-a stabilit între unități o legătură sigură, o cunoaștere temeinică a posibilităților de acțiune, folosirea unui sistem unic de semnale, indicative, tabele de converziri și hărți codificate.

Aplicațiile executate au reliefat faptul că în problemele de cooperare se conturează două direcții importante : schimbul reciproc de informații și participarea în comun la executarea unor misiuni de luptă. Acolo unde aceste probleme au fost temeinic rezolvate, rezultatul acțiunilor întreprinse a fost cel scontat și misiunile indeplinite în bune condiții.

Un alt element important care a contribuit la reușita acțiunilor a fost folosirea rațională a forțelor și mijloacelor în strictă concordanță cu nevoile luptei și concentrarea lor în locurile și pe direcțiile cele mai importante.

În același timp s-a evidențiat nevoie de a păstra întotdeauna o rezervă de forțe, care să poată fi folosite pentru rezolvarea unor situații neprevăzute, foarte frecvente în

condițiile ducerii acțiunilor informative și de luptă împotriva unui inamic versat și bine instruit.

Totodată s-a desprins necesitatea de a se asigura condiții de hrănire și de odihnă personalului și de a se organiza lucrul pe schimburi pentru menținerea efectivelor cu întreg potențialul de muncă pe toată durata indeplinirii misiunilor. Acest lucru, deosebit de important, a fost deseori neglijat în desfășurarea aplicațiilor, plecindu-se de la faptul — neconform cu realitățile luptei — că acestea nu au durată în general mai mult de două-trei zile.

În desfășurarea aplicațiilor, de mare importanță s-a dovedit și organizarea unei legături temeinice cu ofițerii sau grupelor de ofițeri care îndeplineau diferite misiuni de luptă sau cu unitățile și formațiunile cu care se realizează cooperarea. În acest sens au fost experimentate variate procedee de menținere a legăturilor nu numai prin mijloace radio și fir, ci și prin servicii de curieri motocicliști, agenți, legătură impersonală, semnale etc.

Organizarea și desfășurarea aplicațiilor a demonstrat necesitatea pregătirii temeinice, din timp, a cadrelor participante prin studierea documentelor care reglementează modul de acțiune în situații deosebite, prin exerciții practice de alarmare, prin exerciții tactice organizate la nivelul fiecărei unități, cit și prin eforturile individuale ale fiecărui ofițer, prin dorința continuă de auto-perfecționare pentru a fi în pas cu procesul firesc al dezvoltării, cu cerințele noi ale muncii.

Locotenent-colonel  
E. JELEDNIȚAN

# ACTIVITATEA GRUPEI DE RECUNOAȘTERE ÎN ACȚIUNEA DE DISLOCARE A UNEI UNITĂȚI INFORMATIVE

Locotenent-colonel GH. ZAGONEANU

Situatiile complexe in care se pot găsi unitățile Consiliului Securității Statului pe timp de campanie sau în perioada de necesitate, impun printre altele și măsura dislocării lor în raioane, de regulă, cunoscute dinainte, unde să-și poată continua îndeplinirea sarcinilor în condițiile nou apărute.

Dislocarea unei unități are un caracter organizat, activitățile ce descurg din această măsură fiind prevăzute din timp, în toate amănuntele.

Pentru pregătirea și antrenarea personalului, cit și pentru perfecționarea și actualizarea documentelor întocmite în vederea dislocării, unitățile execută periodic exerciții precedate de alarme, ocazii în care se verifică capacitatea de acțiune și de luptă, eficiența măsurilor prevăzute.

În cadrul măsurilor ce se iau în acest scop, o mare atenție se acordă organizării și pregătirii grupelor de recunoaștere care, deplasându-se înaintea eșalonului (eșaloanelor) de marș al unității, asigură deplasarea coloanei principale, cercetează itinerarul, raionul de dislocare, organizează incartiruirea, primele măsuri de pază și apărare, ia legătura cu organele locale de partid și de stat, cu organele de milиie și, după caz, cu cele de securitate, îndeplinind, de asemenea, alte misiuni conform ordinelor primite, în funcție de situațiile concrete în care se acționează.



În articolul de față ne propunem să prezintăm un exemplu practic privind modul cum a acționat grupa

de recunoaștere în cadrul unui exercițiu de dislocare a unei unități.

După 30 minute de la darea alarmei, imediat ce s-a prezentat la unitate, șeful grupei de recunoaștere (stabilit în planul de alarmă) a fost chemat la comandantul unității, ocazie cu care a fost informat despre situația creată de eșalonul superior și despre faptul că unitatea urma să se disloce în timp de patru ore în raionul „M“ (la 50 km de sediu). Apoi șeful grupei de recunoaștere a primit misiunea în care s-a precizat: compoziția grupei, itinerarul de deplasare, mijloacele de transport destinate grupei, ora începerii deplasării și cea de ajungere în raionul de dislocare, sarcinile ce revin grupei pentru asigurarea deplasării coloanei principale în raionul de dislocare (acesta fiind necunoscut), asigurarea încărtăririi în localitatea „M“ pentru odihnă, măsurile de pază și apărare în raion. Comandantul unității a indicat apoi locul său în coloană, numărul mașinii în care se va afla și i-a înmînat șefului grupei de recunoaștere delegația de imputernicire către Consiliul popular al localității „M“, în care se cerea sprijin pentru încărtărire.

După primirea ordinului, șeful grupei de recunoaștere a trecut la efectuarea pregătirilor în vederea deplasării. A adunat grupa compusă din șapte ofițeri, cîte unul din fiecare compartiment de muncă al unității (unul dintre ofițeri cunoștea localitatea „M“ și autoritățile locale),

a repartizat cele trei autoturisme G.A.Z.-69 destinate pentru transportul grupei în raion, apoi a precizat misiunea fiecărui ofițer, itinerarul de marș (pe hartă), ora începerii deplasării și cea de ajungere în raion, distanța pînă în raion, viteza de marș și modul de legătură.

Misiunile pe oameni au fost repartizate astfel: ofițerul care cunoștea localitatea „M“ a primit ordin să se depleteze în fața grupei de recunoaștere la 4—5 km, să asigure cercetarea itinerarului și deplasarea grupei, iar la ajungerea în localitatea „M“ să ia legătura cu organele locale pentru a le preveni despre venirea unității, deoarece telefonic nu puteau fi anunțate.

Doi ofițeri au avut sarcina să îndrumă circulația în raion, la sosirea coloanei principale, către locurile de încărtărire, iar restul de patru ofițeri urmău să răspundă de asigurarea recunoașterii raionului, încărtăuirea unității și de organizarea primelor măsuri de pază și apărare. În acest scop grupa luase asupra ei, în afara armamentului individual (pistolete), trei automate și o pușcă mitralieră cu muniția necesară.

Ofițerii grupei erau echipați de campanie și aveau asupra lor schimburile de îmbrăcăminte și alte obiecte de uz personal prevăzute pentru caz de alarmă, portofelul cu ustensile de lucru pe hartă, carnete inseriate, lanterna și hrana pentru o zi.

Deplasarea grupei de recunoaștere a început la ora stabilită prin

ordin, cu 80 minute înaintea coloanei principale, iar viteza medie de deplasare a fost de 60 km/oră față de 40 km/oră cu cît s-a deplasat restul unității.

Intr-un anumit punct de pe itinerar (la kilometrul 38), șeful grupei, stabilind că în continuare pe o porțiune de șase km autovehiculele cu o singură punte motoare nu puteau merge din cauza zăpezii mari, a lăsat un ofițer cu sarcina să raporteze aceasta comandanțului unității, cît și faptul că pînă în acel loc activitatea grupei s-a desfășurat normal.

Ajuns în raion, șeful grupei de recunoaștere identificind în teren locul ordonat pe hartă, a stabilit că dislocarea urmă să se facă în partea de sud a localității, la marginea pădurii „R“, sector care cuprindea și cîteva clădiri ale Cooperativei agricole de producție.

Că o primă măsură, prin oficiul telefonic din localitate, s-a luat legătura cu unitatea (ofițerul de serviciu) căruia i s-a transmis indicativul „Flamura“ (indicativul unității pentru raionul de dislocare) și ora ajungerii grupei în raion. Ofițerul de serviciu a răspuns cu parola stabilită și a transmis la rîndul său (cîfrat) ora plecării către raion a coloanei principale.

În baza imputernicirii scrise, cu sprijinul autorităților locale sosite între timp în raionul respectiv, s-a trecut la organizarea incartuirii. Pentru lucru s-au destinat două încăperi ale C.A.P. și două săli de

clasa ale școlii generale din localitate. Pentru odihnă s-au solicitat 25 imobile dispuse în apropierea C.A.P., iar pentru parcul de mașini s-a ales liziera pădurii „R“. Organizarea de detaliu a incartuirii unității s-a consemnat într-o schemă în caietul șefului grupei de recunoaștere.

Un ofițer a rămas să se ocupe de incartuire, altul a fost numit să dirijeze coloana către locul de dislocare, iar ceilalți patru (unul rămăsesc pe itinerar la kilometrul 38, conform ordinului) au desfășurat următoarele activități: recunoașterea în teren (după hartă) a localităților învecinate, denumirea imprejurimilor, starea terenului, căile de acces către raion și particularitățile lor, direcțiile probabile de atac ale inamicului, starea clădirilor și condițiile de apărare în raion, pericolul de incendiu, sursele de apă etc. S-au recunoscut și amenajat apoi încăperile pentru lucru și s-a instalat la intrarea în clădirea C.A.P. un ofițer cu misiunea de pază.

În continuare s-au întocmit planul de pază al principalelor clădiri, planul de apărare și intervenție în raionul de dislocare și tabelul cu codificarea principalelor funcții. Aceste documente s-au înregistrat într-un carnet destinat special.

Şeful grupei de recunoaștere a luat legătura cu șeful postului de milice, pe care l-a informat despre venirea unității, i-a comunicat indicativul, locul unde poate fi găsit, apoi i-a cerut sprijin pentru orga-

nizarea incartuirii, pentru conpirarea misiunii unității față de localnici și străini (s-a lansat legenda că unitatea urma să execute trageri în poligonul apropiat). Șeful grupei s-a informat apoi despre unele aspecte operative pe care le cunoștea șeful de post, indeosebi aspectele survenite în ultimele 48 ore (prezența unor persoane venite din alte localități, a străinilor, frecvența trecerii diplomaților străini, dacă în localitate sunt persoane urmărite pentru deținere ilegală de armament sau suspecte că intenționează să procure arme și muniții etc.).

La locul de dislocare au mai fost luate și alte măsuri. Astfel, s-au cercetat celelalte clădiri ale C.A.P. neocupate de unitate, s-a verificat dacă telefonul de la sediul C.A.P. funcționează și s-a comunicat la oficialul telefonic din localitate că la acest post răspunde indicativul „Flamura”; s-a solicitat ca C.A.P. să asigure buna funcționare a mijloacelor de stingere a incendiilor; s-a asigurat paza documentelor secrete.

La sosirea coloanei principale în raion, măsurile de recunoaștere, cercetare și de organizare a incartuirii erau executate.

S-a raportat comandantului unității despre măsurile luate în raionul de dislocare și s-au prezentat pentru aprobare planurile de pază și cel de apărare.

In continuare, grupa de recunoaștere a trecut la incartuirea personalului unității conform schemei întocmite, autovehiculele au fost di-

rijate la locul stabilit, s-a instalat paza în locurile de dispunere a personalului, șeful grupei a prelucrat cu șefii de compartimente planul de apărare și intervenție în raion, sarcinile ce revineau fiecărui compartiment, forțele cu care să acționeze și armamentul necesar.

Datorită modului corespunzător în care a acționat grupa de recunoaștere, unitatea și-a putut desfășura în bune condiții activitățile în raionul de dislocare.

După inapoierea la unitate, analizindu-se activitatea grupei de recunoaștere, au rezultat și unele neajunsuri. Astfel, grupa de recunoaștere nu a avut o legătură permanentă cu coloana principală, datorită lipsei mijloacelor radio. De aceea comandantul unității nu a cunoscut decât în raion modul de acțiune al grupei.

Pe timpul deplasării către raion, datorită nerespectării indicațiilor primite cu privire la distanța dintre autovehicule, mașina nr. 3 a rămas în urmă, trebuie să fie așteptată zece minute.

Unul dintre ofițerii grupei, numit să îndrume coloana către raionul de dislocare și-a părăsit postul înainte de vreme, astfel că o mașină rămasă în urmă, nefiind dirijată, a greșit itinerarul, întirziind.

Învățăminte rezultate din această acțiune au fost prelucrate într-un bilanț cu intregul personal al unității și ne-au fost de un real folos la actualizarea documentelor existente în planul nostru de alarmare.

# DOCUMENTAREA ȘI OBSERVAREA DE CATRE FILAJ CU AJUTORUL MIJLOACELOR TEHNICE DE FOTOGRAFIERE, FILMARE ȘI OBSE- VARE A ACTIVITĂȚII ELEMENTELOR URMARITE

1978

Un loc important în munca aparatului de securitate îl ocupă și documentarea activității elementelor urmărite, cu ajutorul mijloacelor tehnice de fotografiere, filmare și observare.

Rezultatele obținute cu ajutorul acestor mijloace tehnice ilustrează în mod convingător activitatea desfășurată de elementele puse în filaj. Astfel, se pot reda cu fidelitate unele aspecte importante, folosindu-se diferite metode care să conspire activitatea aparatului de filaj.

Fotografierea, filmarea și observarea constituie o activitate care aparține îndeosebi unităților și subunităților de filaj, ea executându-se în mod secret, prin folosirea unor mijloace, metode și procedee diverse.

Un factor important îl constituie discernământul ofițerilor filori în alegerea celor mai semnificative aspecte din activitatea și comportarea elementelor urmărite, cum ar fi contactele elementelor urmărite cu

diferite legături; efectuarea unor schimburile de materiale; vizitarea unor adrese; fotografierea de către elementele urmărite a obiectivelor interzise prin lege; depunerea de materiale în diferite ascunzători sau difuzarea de documente cu conținut ostil orinduirii sociale și de stat din țara noastră.

Rezultatele obținute în situațiile operative specificate mai sus pot fi folosite ca document în timpul urmăririi penale, dar și ca mijloc de probă în fața instanțelor judecătoarești, conform prevederilor Codului de procedură penală. (Această situație este însă realizabilă doar cu aprobarea președintelui Consiliului Securității Statului).

## MIJLOACE TEHNICE

Pentru ca rezultatele obținute să fie la nivelul actual al muncii, unitățile și subunitățile de filaj folosesc mijloace tehnice de fotografiere și

filmare, cu care se poate acționa în mod conspirat.

Condițiile pe care trebuie să le indeplinească aceste aparate tehnice în munca de filaj, sunt următoarele: sistemul de declanșare să fie automat sau semiautomat: să posedă o gamă cit mai variată de tempi de expunere, care să permită fixarea pe peliculă și a obiectivelor în mișcare sau în condiții de luminositate redusă; să permită montarea diferitelor tipuri de obiective fotografice pentru a crea posibilități de incadrare maximă a unor zone, în scopul cuprinderii unor detalii operative din jurul obiectivului. Această cerință este legată și de faptul că, de cele mai multe ori, aparatul este ascunsă în diverse obiecte, fiind utilizată în mod secret; claritatea în profunzime să fie cit mai mare, pentru a se putea înregistra pe peliculă, în cit mai bune condiții, toate planurile din acțiunea fotografiată. (Aceasta, îndeosebi cind elementele urmărite intenționează să fotografieze, să filmeze sau să observe diverse obiective sau acțiuni militare ori obiective economice cu caracter secret); să permită obținerea unui număr cit mai mare de fotografii sau cadre de filmare, fără a fi necesară reincărcarea frecventă cu film a aparatului respectiv; acoperirea acestor mijloace tehnice să se poată realiza cit mai ușor, iar montarea lor la diverse obiecte să se realizeze fără a necesita modificări esențiale.



Aparatura de fotografiere și filmare utilizată în munca de filaj, este următoarea:

a) Aparatură de fotografiere cu funcționare semiautomată sau automată.

- Aparatele de tip „ROBOT“ (Fig. nr. 1);
- Aparatele „AJAX“ (M.S.) (Fig. nr. 2);
- Aparatele fotografice „UNIVERSAL“ și „MINOX“ (Fig. nr. 3);



Fig. nr. 1 ↑



Fig. nr. 2 ↓

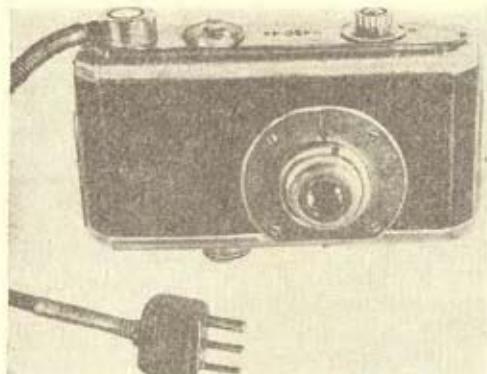


Fig. nr. 3 ↑

b) Aparatură fotografică fără funcționare automată sau semiautomată, care indeplinește însă unele caracteristici ce o fac utilă muncii de filaj.

— Aparatele „ZORKI“ de diverse tipuri, „LEICA“ de diverse tipuri și „CAHON“.

c) Aparatură de filmare : (Diferite tipuri de aparate de mărimi reduse, care folosesc peliculă cu dimensiunile de 8 și 16 mm).

Funcționarea aparaturii de filmat este asigurată fie cu ajutorul unui arc, fie cu ajutorul unui motorăș electric alimentat de la baterie. Declanșarea și oprirea aparatelor se realizează de către ofițeri în funcție de situațiile care impun o documentare detaliată a activității elementelor urmărite. În ceea ce privește încărcarea aparaturii cu film, trebuie specificat că aceasta nu necesită condiții și o tehnică deosebită.

#### PROCEDEE UTILIZATE

Având în vedere complexitatea situațiilor în care ofițerii filori au datoria de a documenta, prin fotografiere sau filmare, activitatea ele-

mentelor urmărite, rezultă că aparatula din dotare trebuie în așa fel acoperită, încât să permită asigurarea conspirativității acțiunilor atât față de obiectiv cât și față de persoanele din jur. Pentru aceasta este necesar ca obiectele în care sunt camuflate aparatul, să fie în strânsă concordanță cu locul unde trebuie executată fotografiera sau filmarea și cu legenda de acoperire folosită de ofițerul filor.

Filmarea și fotografiera unor aspecte deosebite din activitatea obiectivelor și a legăturilor acestora, poate fi executată din interiorul unor clădiri sau mijloace de transport, cât și din locuri exterioare, în funcție de mediul unde se desfășoară acțiunea respectivă și de posibilitățile ofițerului filor de a executa misiunea. Pentru fotografiera și filmarea din posturile interioare, trebuie să se țină seama în primul rînd de posibilitățile pe care le au unele persoane din afara aparatului de filaj de a pătrunde în incinta acestor încăperi. În situațiile în care asemenea persoane nu au posibilitatea de a intra în încăperea în care funcționează postul, nu se iau măsuri deosebite pentru camuflarea aparatului de fotografiat sau filmat, caz în care aparatele pot fi așezate pe trepiede obișnuite ; în schimb se iau măsuri de acoperire a acestora pentru a nu fi văzute de persoanele care circulă pe stradă sau care locuiesc vizavi de post.

Un procedeu de folosire a aparatului de documentare fotografică s-a aplicat în postul interior creat la domiciliul obiectivului „M“. Aici, datorită condițiilor neprielnice de a se instala un aparat fotografic în postul interior de unde se execută observarea, s-a recurs la instalarea unui aparat fotografic într-o altă

încăpere, la fereastră, camuflat într-o cutie metalică. Executarea fotografierii a reușit astfel să se realizeze de către ofițerul filor din postul interior, printr-un sistem electric și un dispozitiv atașat aparatului fotografic. Acest obiectiv a fost vizitat de mai multe persoane atât din țară cât și din străinătate. Cu ajutorul fotografiilor executate, s-a reușit să se documenteze vizitarea acestui obiectiv de către persoane care interesau organele de securitate.

În cazul unui alt obiectiv, „B”, pentru a se putea acoperi ambele ieșiri ale imobilului unde acesta locuia, la una dintre acestea s-a instalat, într-o încăpere separată, un aparat fotografic care era pus în funcțiune prin același sistem electric comandat de la distanță.

Atunci cind aparatele de fotografiat sau filmat ar putea fi sesizate, fie de persoanele care pot pătrunde în incinta postului interior, fie de persoane din exterior, se iau măsuri de camuflare, ținându-se seama de aspectul general al încăperii respective. Unele procedee de camuflare a aparaturii, care au dat rezultate pozitive, au constat în folosirea ca acoperire a unor obiecte de mobilier (aparate de radio, lampadare, dulapuri, vitrine, biblioteci, vase de flori, etajere, casete din lemn ornamentat etc.).

De exemplu, pentru executarea fotografierii din postul interior a obiectivului „L”, aparatul fotografic a fost camuflat într-un aparat de radio situat pe o etajeră, așezată în apropierea ferestrei, de unde se putea executa fotografierea activității obiectivului și a legăturilor care-l vizitau.

De menționat că, în funcție de posibilitățile existente în încăperea res-

pectivă, nu este întotdeauna obligatoriu ca obiectul în care este camuflat aparatul să fie în imediata apropiere a ferestrei, el putind fi așezat și la o distanță mai mare. Încă din perioada pregătirii și organizării filajului, ofițerii care răspund de această acțiune trebuie să aprecieze că mai exact distanța dintre postul interior și locul unde urmează să apară elementele urmărite, pentru a monta la aparat obiectivul fotografic corespunzător. În cazurile în care distanțele de fotografiere sunt foarte mari, s-a luat măsura ca la aparatelor de fotografiat și filmat să se folosească teleobiective cu distanțe focale diferite. În aceste situații trebuie menționată claritatea în profunzime relativ mică, fapt care obligă pe ofițerul din postul interior să declanșeze aparatul de fotografiat sau filmat numai atunci cind elementul urmărit se găsește în zona pentru care a fost reglat aparatul.

În cazurile în care geamurile de la ferestrele postului interior nu sunt de calitate satisfăcătoare, ceea ce ar influența negativ asupra rezultatelor fotografierii sau filmării, trebuie luate măsuri ca, în mod conspirat, acestea să fie înlocuite cu cristal. Asemenea situații au fost rezolvate la majoritatea obiectivelor filate, îndeosebi acolo unde au fost organizate posturi interioare permanente, folosindu-se diferite legende pentru înlocuirea geamurilor obișnuite cu cristal.

Frecvențe și situațiile în care unitățile și subunitățile de filaj execută fotografiera sau filmarea din posturi interioare create cu ajutorul mijloacelor de transport proprii, din dotarea aparatului de filaj, cum ar fi: autodube, autocamioane, autoturisme etc.

Astfel, la lucrarea „D“, unde se cunoștea din timp că obiectivul va fi vizitat de un cetățean străin, cu care urma să viziteze un muzeu și se solicita documentarea prin fotografiere și filmare a acestor acțiuni, s-au luat măsuri prin care, la domiciliul obiectivului, fotografiera și filmarea s-a realizat din postul interior, iar la muzeu s-a folosit un autoturism în care au fost instalate aparate corespunzătoare.

Din practica muncii unităților și subunităților de filaj, a rezultat că elementele urmărite întreprind acțiuni ostile statului nostru, în cele mai diverse imprejurări. Astfel, a reieșit că s-au organizat întâlniri în timpul deplasărilor pe jos sau cu mijloace de transport în comun, în localitatea de reședință ori în afara localităților, în diferite localuri și locuri publice, că se întreprind acțiuni de fotografiere și observare a unor obiective economice și militare interzise etc.

Pentru documentarea activității obiectivelor în aceste situații, ofițerii filori folosesc aparate fotografice și de filmat camuflate în diferite obiecte cum ar fi mape și poșete de diverse tipuri și culori, pachete de diferite mărimi, sacuri sport și de voiaj, termosuri, cărți, nasturi de palton și de haină, mănuși, aparate de radio portabile, coșuri din diferite materiale, damigene etc. (Fig. nr. 4, nr. 5 și nr. 6).

De exemplu, în filarea obiectivului „G“ s-a cunoscut din timp că acesta urma să se întâlnească într-o cofetărie cu o legătură a sa. La locul întâlnirii, s-au introdus din timp ofițeri filori cu aparate de fotografiat camuflate într-o poșetă, într-un pachet și o haină, care au reușit să documenteze majoritatea momentelor importante din activitatea

obiectivului „G“ și a legăturii sale, din mai multe unghiiuri. În exterior, s-a folosit un microbuz în care s-a instalat un aparat de filmat. Ofițerul filor care a deservit acest post a reușit să filmeze atât acțiunea obiectivului și a legăturii, care au venit separat la locul întâlnirii, cit și plecarea acestora împreună.

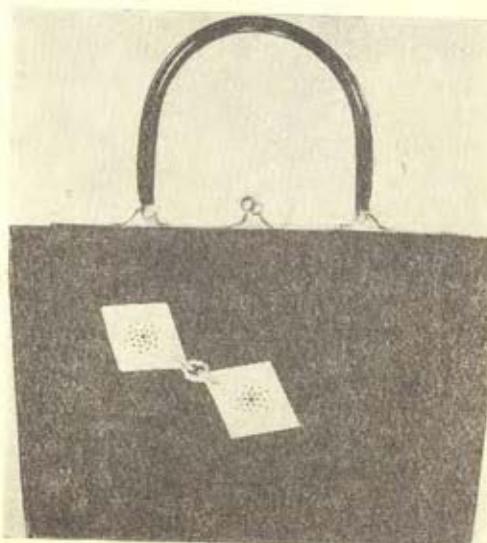


Fig. nr. 4 ↑

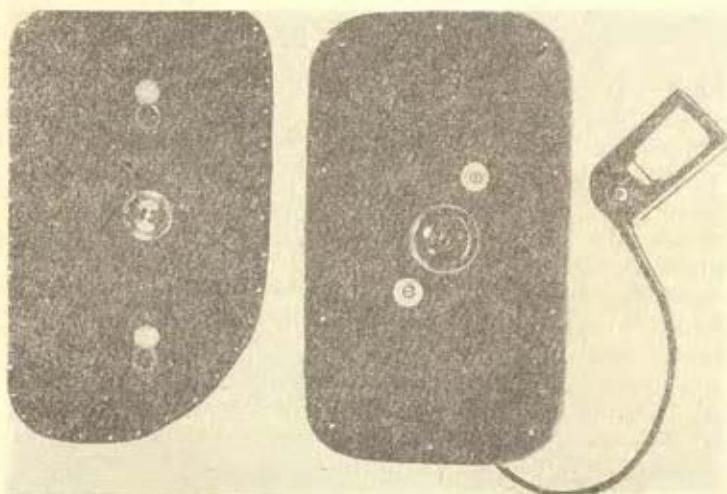
Pentru asigurarea fotografierii sau filmării secrete, este necesar să se utilizeze la maximum posibilitățile de camuflare a aparatelor din dotare la unele articole de îmbrăcăminte. Astfel, aparatele „Universal“ prezintă caracteristici care permit acoperirea lor la cravată, la nasturi de palton sau haină, fulare etc. În acest fel se poate documenta activitatea obiectivelor în magazinele cu autoservire, muzee, expoziții, biblioteci, în unele restaurante și băuri.



Astfel, obiectivul „Y“, în timpul filajului, a intrat la un bar. În curind, la masa lui a venit un individ cu care s-a salutat și a întreținut o discuție foarte apropiată. După o anumită perioadă de timp, obiectivul a plecat singur, iar individul a plecat ulterior, fiind luat în filaj pentru a fi plasat și identificat. Ofițerii filori care au stat în interior, fiind dotați cu un aparat de fotografiat „Minox“ camuflat la cravată, au reușit să fixeze întîlnirea dintre obiectiv și legătura sa, fotografia fiind de un real folos pentru aparatul informativ.

Ofițerii filori folosesc mijloacele de acoperire ale aparatelor fotografice și de filmat nu numai în funcție de locul unde se desfășoară acțiunea de filaj, ci și în raport cu modul în care sunt deghizați în momentul respectiv. Acest aspect are

← Fig. nr. 4



← Fig. nr. 5

o însemnatate deosebită, deoarece nepotrivirea dintre aspectul exterior al ofițerului și obiectele portabile sau de altă natură în care sunt camuflate aparatele fotografice și de filmat, pot atrage atenția obiectivului, a complicitelor acestuia și a persoanelor din jur.

Mijloacele de conspirare au fost utilizate cu rezultate foarte bune în documentarea activității obiectivului „C”, care, pentru a se întâlni cu complicitii săi, vizita un parc de la periferia orașului. Nefiind condiții pentru fotografierea acestor întâlniri de la distanțe mici (5—10 m), ofițerii filori au fost dotați cu un aparat fotografic, camuflat într-o mapă căruia i s-a adaptat un telescop. În urma luării acestei măsuri, s-a reușit să se fotografieze întărirea obiectivului cu legăturile sale, precum și unele momente mai importante din timpul întăririi (schimbul unui material, scrierea unor însemnări etc.) Aceste documente au contribuit în mod substanțial la finalizarea acțiunii și relevarea activității unor legături, care ulterior au făcut obiectul unor noi acțiuni de filaj.

In procesul desfășurării acțiunilor de filaj, apar situații în care nu este posibilă executarea documentării activității elementelor urmărite cu mijloacele de acoperire din dotarea echipei în momentul respectiv, întrucât folosirea acestora ar putea duce la desconspirare. Asemenea cazuri apar mai ales atunci cînd, datorită unei acțiuni neinterrupte pe timp îndelungat ofițerii au utilizat toate mijloacele din dotare. De asemenea, datorită fragmentării echipei, unele din aceste mijloace nu au mai rămas în dotarea ofițerilor care efectuau fila-

jl direct după obiectiv. În aceste situații, uneori s-a recurs la improvizarea unor mijloace de conspirare temporară.

De exemplu, obiectivul „X” a întreprins în timpul filării sale mai multe acțiuni, obligînd ofițerii să folosească dispozitivele de fotografiere din dotare de mai multe ori. Pentru evitarea desconspirării, s-a recurs la scoaterea aparatului fotografic din dispozitivul de acoperire și introducerea lui într-o cutie de bomboane, ceea ce a permis continuarea documentării activității obiectivului în mod conspirativ.

Documentarea în secret a activității unor obiective, s-a realizat și fără ascunderea aparatului, prin legendarea acțiunii reale, cu fotografierea reciprocă între ofițerii filori, fotografierea unor peisaje, monumente istorice, parade militare etc.

Astfel, în zilele festive ca 23 August, 1 Mai, la tribuna oficială, unde sunt invitați și cetăteni străini, s-a luat măsura de a fi introdusi și ofițeri filori, care să observe și să documenteze unele activități deosebite ale acestora. S-a reușit astfel să se documenteze, prin fotografiere, acțiuni cum ar fi: schimburile de diferite materiale, unele notări executate în mod discret, fotografierea și filmarea de către străini a unor aspecte deosebite din timpul paradei militare și mai ales a tehnicii de luptă.

La asemenea metode ofițerii filori au recurs și în alte situații, cînd nu au fost alte posibilități de documentare a diferitelor contacte. Frecvente sunt asemenea cazuri în stațiunile balneo-climaterice de la munte și de la mare, la stranduri, în grădini publice și la diferite expoziții.

În ceea ce privește fotografierea, ea

se poate realiza atât din staționare cât și din mers. În general, fotografarea din staționare este executată în cazurile în care există suficiente posibilități de acoperire a acțiunilor ofițerilor filori (aglomerație de pietoni pe diferite străzi, în stațiile mijloacelor de transport în comun, în unele locuri și localuri publice etc.).

In acțiunea de filaj a obiectivului „L”, ofițerul, simulind că întreține o con vorbire telefonică, a declanșat aparatul fotografic pe care îl avea conspirat într-o mapă, reușind să obțină un document ilustrativ cu privire la contactul urmăritului cu legătura sa.

Fotografarea din staționare permite reglarea la apărare a unor tempi lungi de expunere, îndeosebi în situațiile cînd se acționează în localurile publice, unde iluminarea este în general redusă. În cazurile în care ofițerii filori trebuie să execute fotografarea din staționare, este necesar să se stabilească din timp modul corect de acțiune, pentru evitarea agitației inutile în jurul elementului urmărit și limitarea totodată a posibilităților acestuia de a sesiza faptul că este filat.

Rezultate pozitive sunt obținute însă și prin fotografarea din mișcare. Aplicarea acestui procedeu este impusă mai ales de faptul că, în locurile neaglomerate, staționarea ofițerului filor în apropierea obiectivului nu poate fi întotdeauna legendată satisfăcător. Ca urmare, ofițerul dotat cu aparat fotografic își legendează acțiunile, deplasîndu-se pe lîngă elementul urmărit, la o distanță corespunzătoare pentru incadrare. În prealabil, la aparatul fotografic trebuie să fie reglat un timp de expunere mai scurt, pentru a se asigura

claritatea fotografiei. Totodată trebuie să fie asigurată o bună stabilitate a aparatului, pentru ca imaginea să nu fie neclară prin mișcarea acestuia, ca urmare a deplasării sau a declansării. Pentru legendarea corespunzătoare a acțiunii, ofițerii filori se orientează mai ales în alegerea traseelor pe care urmează să se deplaseze, în aşa fel încît să nu ieșă din comun. Sunt negative situațiile în care ofițerii se deplasează prin locurile care nu sunt folosite în mod frecvent de alte persoane.

În acest sens, este semnificativ modul în care s-a realizat documentarea activității obiectivului „S”, în timp ce se afla cu o legătură a sa într-o stație de autobuz situată lîngă un parculeț. Negăsind o poziție favorabilă pentru a fotografia de pe loc, ofițerul filor a încercat să fotografieze momentul întîlnirii din mers, alegindu-si direcția de deplasare spre parculeț. Datorită alegerii unui punct greșit pentru incadrarea momentului, a fost nevoie să intre în parculeț, într-un loc interzis și astfel să atragă atenția obiectivului și a legăturii. Ofițerul nu a mai putut fi folosit în filajul acestui obiectiv și s-a luat măsura de a nu se mai fotografia cu dispozitivul respectiv.

În raport cu rezultatele obținute prin fotografiere, documentarea prin filmare prezintă unele avantaje de necontestat, dintre care cel mai important aspect este acela că, redind integral o anumită acțiune a obiectivului, se pot selecta ulterior momentele cele mai semnificative. De asemenea, filmarea acțiunilor întreprinse de obiectiv în diverse situații, pe diferite trasee, în toată pe-

rioada că a fost filat, crează posibilități suplimentare de studiere mai temeinică a acestuia, a metodelor și procedeelor folosite de el și de a stabili dacă în anumite zone sau locuri nu apar repetat aceleași persoane în apropierea elementului urmărit.

Documentarea activității obiectivului prin filmare, prezintă și unele caracteristici aparte, impune respectarea anumitor reguli. Astfel, atunci cind se stabilește legenda sub acoperirea căreia trebuie să acționeze ofițerul filor, este necesar să se aibă în vedere necesitatea ca aparatul să poată fi orientat pentru un timp mai îndelungat în direcția elementelor urmărite și totodată să nu fie mișcat.

Din studierea activității obiectivelor filate, a rezultat că acestea întreprind numeroase acțiuni în locuri și zone intunecoase, care nu permit documentarea fotografică cu mijloacele tehnice de care s-a amintit mai înainte. Pentru aceasta s-a impus folosirea unor instalații și materiale fotografice care funcționează cu ajutorul razelor infraroșii. Aceste instalații se compun dintr-o sursă de radiații, care emite o cantitate de lumină suficientă impresionării filmului (blitz), filtre infraroșii pentru sursa de lumină și aparatul fotografic respectiv. O asemenea instalație complexă poate fi plasată în diferite obiecte ca: valize, serviete etc. Declanșarea propriu-zisă nu ridică probleme deosebite. Se ține seama totuși de faptul că bateria blitzului trebuie conectată mai înainte de a se efectua declanșarea.

Pe baza acestui principiu, au fost realizate și instalații de foto-

grafiere de la distanță, din posturi interioare, folosindu-se teleobiective la care s-au montat filtre infraroșii.

La executarea fotografierii cu asemenea instalații, trebuie ținut seama de faptul că, datorită surselor puternice de lumină ale blitzurilor, filtrele infraroșii nu realizează o absorbție perfectă a radiațiilor lumenioase. Din această cauză, dacă cineva privește fix în direcția locului unde se găsește instalația, poate percepe, pentru o fracțiune de secundă, un punct luminos de culoare roșu închis, care apare în momentul declanșării. De aceea este necesar să se evite declanșarea repetată a aparatului fotografic din același loc.

Asemenea instalații fotografice cu radiații infraroșii s-au folosit cu succes în mai multe acțiuni. Semnificativ este aceea care a fost organizată pentru documentarea activității obiectivul „C“, care s-a stabilit că folosea o ascunzătoare situată la un pod, pe o sosea în afara localității, lîngă iziera unei păduri. Această ascunzătoare constituia un mijloc prin care se efectua schimbul de material cu caracter de spionaj între obiectiv și complicii săi. Întrucît depunerea și ridicarea materialului de către obiectiv și complici se realiza numai pe timpul nopții, a fost necesară documentarea fotografică în aceste condiții. Astfel, s-a folosit un aparat de fotografiat cu teleobiectiv instalat într-o valiză mică și adaptat la o instalație cu sursă de radiații infraroșii. Toată instalația a fost camuflată, față de locul ascunzătorii, într-un boschet din apropiere, iar declanșarea s-a executat prin

comandă de la distanță. Datorită acestui procedeu, obiectivul a putut fi surprins în flagrant delict și reținut de către organele noastre.

Documentarea prin fotografiere și filmare impune o organizare deosebită, mai ales în cazurile în care sunt filate obiective din rîndul personalului reprezentanțelor diplomatice sau a altor cetăteni străini, suspecți că desfășoară activitate de spionaj. S-a constatat că atașații militari acreditați în țara noastră și-au intensificat deplasările în teritoriu, în vederea obținerii unor informații și a fotografierii diferitelor unități și instalații militare, a unor întreprinderi care realizează produse necesare apărării etc.

În aceste situații, unitățile și subunitățile de filaj au îndatorirea ca, pe lîngă stabilirea integrală a activității elementelor urmărite, să organizeze și documentarea acțiunilor ostile ale acestora cu ajutorul filmelor și al fotografiilor. În asemenea situații se iau măsuri de creare, în cooperare cu subunitățile de filaj ale inspectoratelor județene de securitate și cu ofițerii de contrainformații din unitățile militare, a unor posturi în zonele frecvent vizitate de obiective, pe baza unor planuri concrete de acțiune în cooperare. În aceste posturi sunt instalate și aparate fotografice sau de filmat, cu ajutorul căror să se documenteze întreaga activitate a elementelor urmărite în zonele respective.

O asemenea acțiune a fost întreprinsă în cazul obiectivului „P”. Ofițerii filori au constatat că acesta, după ce se autoverifica intens, patrundea și staționa în puncte prielnice, de unde putea să observe, să fotografieze și să filmeze aspecte și activități din incinta unor obiective militare. Pentru stabilirea și documentarea activității sale, ofițerii filori comunicau prin radio inspectoratelor județene de securitate, în raza cărora se aflau obiective militare, în vederea cooperării în cadrul acțiunii respective. Subunitatea de filaj din județul respectiv a creat la obiectivele militare din zonă posturi de filaj, dotate cu aparate de fotografiere și filmare, care au reușit să surprindă momentele cînd obiectivul „P” efectua fotografarea și filmarea aspectelor din incinta unui obiectiv militar.

Asemenea situații, în care organizarea acțiunilor de documentare se impune, prezintă o mare importanță, apar și în filarea altor categorii de obiective din rîndul cetățenilor români, mai ales atunci cînd elementele urmărite se deplasează din localitatea de reședință pe timp mai îndelungat, în interes de serviciu sau personal.

În munca aparatului de filaj sunt și cazuri cînd ofițerii filori nu au posibilitatea de a observa activitatea obiectivelor în mod conspirat, fără ajutorul unor mijloace tehnice specifice. Astfel de cazuri sunt acelea în care, datorită condițiilor topogra-

fice din teren, a lipsei de aglomerări etc., ofițerii filori nu se pot apropiua de obiectiv fără să trezească suspiciuni. În aceste cazuri se folosește observarea de la distanță, utilizându-se diverse mijloace tehnice, cum ar fi: binocluri și lunete, camerele de luat vederi ale instalațiilor de televiziune cu circuit închis, instalații cu radiații infraroșii etc.

De exemplu, la obiectivele „K“ și „H“ posturile interioare nu puteau fi instalate decit la distanțe de 300—400 m. Posturile au fost însă dotate cu binocluri și lunete prin care ofițerii filori au reușit să stabilească activitatea obiectivelor în acele locuri, transmițând observațiile prin radio echipelor care efectuau filajul direct.

Aceste mijloace tehnice de observare pot fi folosite cu multă eficacitate și în stațiunile balneo-climaterice de la munte, atât la locul de cazare (la unele vile izolate), cit și în timpul deplasării elementelor urmărite pe potecile de munte, pe șosele etc.

În ce privește camerele de luat vederi ale aparatelor de televiziune cu circuit închis, trebuie menționat că ele îndeplinește rolul de mijloace tehnice de legătură și constituie totodată și mijloace tehnice de observare. Camera de luat vederi instalată în fața unui obiectiv, care intră în atenția aparatului de securitate, permite observarea mai amănunțită a semnalamentelor vizitatorilor. Există perspectiva dotării filajului cu camere de luat vederi,

care să fie instalate în anumite locuri frecvent vizitate de unele obiective filate, ceea ce va înlătura, parțial, necesitatea pătrunderii immediate a ofițerilor filori în respectivele localuri.

Pentru filarea pe timp de noapte, ceată densă etc., sunt folosite instalațiile de observare cu radiații infraroșii. Acestea se compun, în mare, dintr-un emițător de radiații infraroșii, o lunetă sau un binoclu, un dispozitiv de transportare a imaginii formate cu ajutorul radiațiilor infraroșii și un receptor de tipul ecranelor de televiziune de dimensiuni mici.

Față de instalațiile de fotografiere cu ajutorul radiațiilor infraroșii, instalațiile de observare care funcționează pe baza acestor mijloace, nu mai prezintă inconvenientul de a putea fi sesizate de către persoanele care ar privi la ele. Asemenea dispozitive pot fi montate pe autoturismele filajului care acționează în situații deosebite, deoarece filtrul de radiații infraroșii este montat pe farurile autoturismelor, instalația de recepție fiind utilizată de conducătorii auto.

În încheierea acestui material vrem să mai arătăm că utilizarea acestor mijloace moderne devine treptat o necesitate. Minuirea acestui aparataj presupune însă cunoștințe suplimentare, pe care ofițerii filori trebuie să și le însușească din timp și în bune condiții.

**Colonel N. MULEȘIU**

# Prescriptia stinge acțiunea penală și constituie temei legal pentru încetarea urmăririi informative speciale

Legiuitorul a dat o reglementare mai completă, mai sistematică și o denumire mai corectă în noul Cod penal, atât cauzelor care înlătură caracterul penal al faptei — legitima apărare, starea de necesitate, constringerea fizică și morală, cazul fortuit, irresponsabilitatea, beția, minoritatea și eroarea de fapt, cit și cauzelor care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării — amnistia și grațierea, lipsa plinderii prealabile, impăcarea părților și prescriptia.

Primele cauze sunt intemeiate pe lipsa trăsăturii esențiale a vinovăției, fără de care nu poate exista infracțiunea, pe cind cele din urmă se intemeiază pe apariția unor acte de clemență emise de organele supreme ale puterii de stat, pe starea de inactivitate a părții vătămate, care nu se adresează în termen legal organelor competente, precum și pe scurgerea unui interval de timp de la data săvîrșirii faptei care, în cele din urmă, duce la stingerea acțiunii penale, iar dacă a intervenit după condamnare, la înlăturarea executării pedepsei principale.

Noul Cod de procedură penală prevede că actele necesare urmăririi penale și de judecată se îndeplinesc din oficiu, afară de cazul cînd prin lege se dispune altfel. Cu alte cuvinte, organele judiciare sint obligate să efectueze toate actele pro-

cesuale fără a fi necesară intervenția unei persoane, afară de unele cazuri (anumite infracțiuni de o gravitate mai redusă) cind este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate (art. 131 C. pen.); unele infracțiuni contra siguranței căilor ferate (art. 278 C. pen.); unele infracțiuni săvîrșite de militari (art. 355 C. pen.). În aceste situații, urmărirea penală nu poate începe fără sesizarea făcută de organele competente ale căilor ferate și respectiv a comandanților sau în lipsa plângerii prealabile a persoanei vătămate.

Potrivit principiului oficialității — principiu cunoscut în dreptul procesual penal — organele judiciare sunt obligate ca din oficiu să constată că a intervenit o cauză care duce la stingerea acțiunii penale și să dispună măsuri de încetare a orientării urmăririi.

Potrivit art. 121 și 125 din Codul penal, prescripția înălțură răspunderea penală, iar dacă intervine după condamnare, înălțură executarea pedepsei principale.

Acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar cind a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă a intervenit prescripția, imprejurare care este reglementată de art. 10 lit. g comb. cu art. 242 C. pr. pen.

În acest material ne propunem să tratăm unele probleme pe care le ridică prescripția în activitatea de urmărire informativă specială a organelor noastre, modul în care este ea înțeleasă și aplicată în unele cazuri existente în lucru, cu autori de scrisori anonime neidentificate.

În practică, s-a pus problema dacă vom continua urmărirea informativă specială, în cazul cind se constată că operează prescripția, sau

vom aplica dispozițiile dreptului comun și vom înceta orice urmărire.

Sustinerea continuării urmăririi informative pînă la descoperirea autorului și clarificarea deplină a sarcinilor acțiunii, este argumentată de necesitatea descoperirii autorului pentru a fi luat în evidență, de cunoașterea comportării, a atitudinii elementului urmărit și a legăturilor sale, în cazul cind acesta a fost identificat, și de stringerea unor mijloace de probă cu ajutorul căroră să se dovedească fapta săvîrșită.

Sintem de părere că o asemenea concepție este contrară legii și dăunătoare muncii de securitate. Dacă am accepta această soluție ar însemna să acceptăm că urmărirea informativă specială este un scop în sine și prin eludarea legii să dispunem măsuri de urmărire care în cele din urmă să rămină fără nici un efect juridic, prescripția fiind una din cauzele care duce la stingerea acțiunii penale.

A continua urmărirea, înseamnă și nu respectă prevederile care interzic în cazul prescripției orice urmărire. Cu alte cuvinte, înseamnă abatere de la lege, de la Directiva muncii de securitate, de la cerința supremă a muncii organelor noastre și anume a respectării legalității socialiste în toată activitatea. Totodată înseamnă irosirea din timpul care trebuie să fie folosit de către ofițerii de securitate în realizarea atribuțiilor lor profesionale de prevenire, de descoperire și de lichidare a infracțiunilor contra securității statului, contribuind, în felul acesta, la asigurarea cuceririlor revoluționare și a muncii pașnice de construcție socialistă a poporului român.

În situația cînd datorită unor cauze obiective sau subiective după incetarea urmăririi informative ar fi identificat autorul, sătem de părere că acesta trebuie, fără îndoială, să fie luat în evidență organelor noastre. În nici un caz pentru simplul motiv al luării în evidență organelor noastre nu se poate continua urmărea informativă specială.

Din păcate mai sunt ofițeri pe care nu-i frâmintă asemenea probleme și continuă să urmărească informativ unele fapte în care acțiunea penală este prescrisă, în loc să se ocupe de realizarea sarcinilor curente, care ar duce la descoperirea și lichidarea unor acțiuni dușmanoase îndreptate împotriva securității statului.

Faptul că se scurge un timp destul de îndelungat și nu se reușește să fie identificat autorul unei infracțiuni care lezează securitatea statului, demonstrează că în activitatea de urmărire au existat anumite lacune și, în același timp, ne permite să tragem concluzia că este foarte puțin probabilă identificarea acestuia în viitor.

Iată un caz în care, deși acțiunea penală era prescrisă, s-a hotărât și continuat urmărea informativă specială.

În luna septembrie 1958 a fost expediat prin poștă, dintr-un oraș de pe raza județului Sibiu, un plic pe adresa conducerii superioare de partid, în interiorul căruia s-a găsit o scrisoare anonimă intitulată : „Răspunzători ai crimelor“, scrisoare care se încheie cu mențiunea : „Documentul 43“.

Plicul și scrisoarea au fost trimise organelor noastre, s-a întreprins un complex de măsuri informativ-operative, dintre care amintim :

fotocopierea anonimei și trimiterea ei la toate organele „F“ din țară, efectuarea de verificări la toate unitățile socialiste din orașul respectiv în scopul identificării unor scrisori asemănătoare, obținerea de probe de scris de la cîteva elemente suspecte, care au fost supuse expertizei grafice, dirijarea unor informatori cărora li s-a prezentat anonima, identificarea persoanelor care au fost condamnate mai înainte de data expediției anonimei, în scopul restrangerii cercului de suspecți etc. Au fost luate și alte măsuri informative, însă cu toate acestea autorul a rămas anonim.

Ofițerul care s-a ocupat de acest caz a întocmit, în 1967, un raport prin care a propus : „Schimbarea dosarului de caz în dosar informativ“, dosar care a fost aprobat nu după mult timp. Tot în aceeași perioadă s-a completat planul de măsuri cu o serie de sarcini dintre care o parte erau cuprinse și în unele planuri vechi și chiar realizate. Abia după alte 5 luni s-a constatat că acțiunea informativă nu și mai are temei juridic, pe motiv că acțiunea penală fusese prescrisă, și în consecință s-au luat măsuri de închidere a ei și incetare a urmăririi informative speciale.

Din cîte cunoaștem, acesta nu este unicul exemplu. Sunt ofițeri chiar din cadrul inspectoratului nostru care au în lucru asemenea acțiuni privind o serie de autori nedescoperiți ai unor anonime care au fost scrise în perioada anilor 1954—1960. Or, potrivit prevederilor art. 122 lit. b, c și d din C. pen., termenul scurs duce prin prescripție la înlăturarea răspunderii penale și deci se impune luarea măsurii de incetare a urmăririi informative speciale.

Din conținutul anonimei la care m-am referit mai înainte, se desprinde ideea că autorul — la data conceperii și redactării ei — nutrea sentimente dușmănoase față de orinduirea socială și de stat, prezentând schimbarea acesteia. În cazul în care autorul ar fi fost identificat mai înainte de luna septembrie 1966, trebuie să fie tras la răspundere penală pentru săvîrșirea infracțiunii de uneltire contra ordinii sociale, prevăzută și pedepsită de art. 209 pct. 2 lit. a din C. pen. în vigoare la acea dată. Infracțiunea se pedepsește cu inchisoare corecțională de la 3 la 10 ani, dar potrivit art. 164 pct. 2 din același Cod fapta s-a prescris într-un termen de 8 ani.

Aceeași faptă, în noul Cod penal se încadrează în dispozițiile de la art. 166 alin. 2 și se pedepsește cu inchisoare de la 5 la 15 ani și întrerzicerea unor drepturi. Si după acest Cod penal acțiunea penală este prescrisă deoarece a trecut mai mult de 10 ani din momentul săvîrșirii faptei, art. 122 lit. b.

Aliniatul ultim al art. 122 C. pen. prevede că termenul de prescripție începe să curgă din momentul în care s-a săvîrșit infracțiunea. În cazul nostru poate fi socotit din ziua expedierii scrisorii, 19 sept. 1958, care este ulterioră redactării și conceperii ei.

Legiuitorul nostru a considerat că dacă din momentul comiterii infracțiunii și în raport cu gravitatea acesteia a trecut un anumit timp, anumite termene, nu mai este necesară tragerea la răspundere penală și în consecință orice urmărire peste aceste termene rămîne fără valoare și efecte juridice.

Rațiunea acestei prevederi este aceea că nici condamnarea și nici

executarea pedepsei nu constituie un scop in sine. Condamnarea răspunde unui criteriu de utilitate, de necesitate practică pentru protecția socială și pentru corectarea persoanei infractorului. Prin trecerea timpului prevăzut de lege — fără ca infractorul să fi fost identificat și tras la răspundere penală — orice măsură de urmărire nu-și mai are sens, și pierde efectul preventiv și educativ.

Problema prescripției nu a constituit obiect de discuții în activitatea practică a ofițerilor de securitate și nici în activitatea teoretică a școlii de securitate, întrucât nici în lecția intitulată „Terminarea acțiunii informative” nu se prevede că prescripția ar constitui un temei de incetare a oricărei munci informative.

Nu ne-am propus și nu avem pretenția de a fi tratat în prezentul material problema prescripției, a superiorității reglementării acesteia în noul Cod penal. Am încercat doar să scoatem în evidență necesitatea incetării urmăririi informative speciale, în cazul cînd sunt întrunite cerințele legii cu privire la prescripție.

Apreciem că aplicarea noului Cod penal, a Codului de procedură penală și a celorlalte acte normative în vîgoare și în special a prevederilor Directivei, va înălătura posibilitatea producerii în viitor a unor stări de lucruri negative, ca cel citat în prezentul material, deoarece în cele mai dese cazuri urmărirea informativă specială se va desfășura concomitent cu urmărirea penală, ceea ce va constitui o garanție în plus că infractorii vor fi identificați în timp util și vor fi trași la răspundere penală.

Maior IROFIM BLEAHU

# Folosirea capcanelor criminalistice în activitatea ofițerilor de securitate

Maior ION ANGHELESCU

Alături de celelalte mijloace și metode ale muncii de securitate, capcanele criminalistice pot aduce o contribuție deosebită în activitatea de prevenire și dovedire a fenomenelor infracționale, de identificare a făptuitorului.

După modul de construire, capcanele criminalistice pot fi împărțite în două grupe și anume: capcane realizate cu ajutorul substanelor chimice și capcane realizate cu ajutorul unor sisteme mecanice, fotografice, electrice, electronice, radioactive etc.

Pentru realizarea capcanelor, se pot folosi fie substanțe chimice, care se găsesc în trusele criminalistice din dotare, fie cele procurate de la laboratoarele cu profil chimic.

Aceste substanțe pot fi grupate în :

Substanțe colorante (dinitrofenolul, care într-un mediu bazic își modifică culoarea în galben, nitratul de argint, pirocatehina, fenolftaleina, care sub acțiunea substanelor cu care sunt tratate adoptă o culoare violentă, ce apare după un timp mai scurt sau mai indelungat) și substanțe luminiscente (oxina, antracenul, prafurile „Faurut”),

care se găsesc sub formă de pulbere cit și sub formă de pastă și a căror prezență se evidențiază cu multă ușurință sub acțiunea razelor ultraviolete.

Etapa premergătoare alegerii capcanei potrivite implică studierea cu multă atenție a tuturor imprejurărilor specifice fiecărui caz în parte, succesul acțiunii depinzind în mare măsură de ingeniozitatea și inventivitatea ofițerului de securitate.

In procesul utilizării capcanelor criminalistice se disting trei faze : a) selecționarea capcanei corespunzătoare ; b) pregătirea din punct de vedere tehnic și procedural a instalației ei ; c) acțiunea propriu-zisă a capcanei.

La alegerea capcanei corespunzătoare, ofițerii de securitate trebuie să aibă în vedere următoarele : capcana folosită să fie inofensivă ; substanța folosită pentru realizarea capcanei să-și păstreze proprietățile sub efectul variațiilor de temperatură, lumină, umiditate etc., să aibă culoarea obiectului tratat, să fie aderență, să nu impună operațiuni complicate pentru relevare etc. ; să asigure o funcționare perfectă și montarea capcanei să se poată face în condiții de strictă conspirativitate.

Din punct de vedere tehnic pregătirea unei capcane criminalistice se face în funcție de obiectul sau de încăperea a cărei securitate trebuie asigurată (un document care conține date secrete, un dulap, incuietoarea unui fișet, maneta sau intrerupătorul unui agregat etc.).

Operațiunea de pregătire a capcanei trebuie consemnată într-un proces-verbal care să cuprindă : data și locul unde s-a instalat, numele, prenumele și calitatea celui care a încheiat procesul-verbal, descrierea amănunțită a modului în care a fost

instalată capcana și caracteristicile acesteia. Procesul-verbal va fi semnat de ofițerii care l-au încheiat.

Realizarea acțiunii capcanelor criminalistice se poate materializa fie prin surprinderea autorului în momentul comiterii infracțiunii sau imediat după săvârșirea ei, fie prin verificări făcute ulterior. În cazul prinderii în flagrant delict, se va intocmi un proces-verbal în conformitate cu prevederile art. 467 — Cod procedură penală. În cazul descoaceririi ulterioare a persoanei care a venit în contact cu capcana, după urmele pe care le poartă pe mîini, pe corp, îmbrăcăminte, încălțăminte etc., în prezența a doi martori, se va intocmi un proces-verbal în cuprinsul căruia se va face o descriere amănunțită a urmelor descoperite. Comitetent se pot executa și fotografii. Datele și materialele obținute trebuie supuse unor expertize, care pot fi, după caz, chimice, fotografice, de identificare a vocii etc.

În conformitate cu art. 64 și 90 din Codul de procedură penală al Republicii Socialiste România, procesele verbale încheiate cu prilejul instalației capcanei, a prinderii în flagrant delict sau în urma verificărilor ulterioare, cit și expertizele efectuate au calitatea de mijloc de probă.

De menționat că pentru dovedirea vinovăției infractorului, datele obținute cu ajutorul capcanelor criminalistice trebuie corroborate în procesul urmăririi penale cu celelalte imprejurări care rezultă din probele administrative.

Dacă în pregătirea și realizarea capcanelor nu se respectă formele procedurale, datele obținute cu ajutorul acestui mijloc își pierd valoarea probatorie, răminind la nivelul unor date ajutătoare.

Pentru buna desfășurare a acestor acțiuni, ofițerii de securitate trebuie să acorde o deosebită importanță colaborării cu acei informatori a căror activitate a fost bine verificată și care dău dovedă de calități personale deosebite. În faza pregătirii capcanei, ajutorul informato-

rilor este foarte prețios pentru studierea locului unde urmează ca aceasta să fie instalată. Atunci cind informatorii sunt folosiți și pentru supravegherea capcanelor, ofițerii de securitate trebuie să găsească metode dintre cele mai conspirate în vederea tinerii legăturii cu ei.

## Aportul capcanelor criminalistice în prevenirea infracțiunilor

În Decretul nr. 295, din aprilie 1968, se menționează că în activitatea lor, ofițerii de securitate au în primul rând misiunea de a preveni uneltele și acțiunile dușmanoase îndreptate împotriva orinduirii sociale și de stat din țara noastră.

Alături de celelalte mijloace ale muncii de securitate, capcanele criminalistice pot contribui la prevenirea și curmarea infracțiunilor îndreptate contra securității statului.

În activitatea de prevenire a comiterii unor astfel de infracțiuni, trebuie plecat de la lucrurile cele mai simple, cum ar fi organizarea pazei perimetrelui unei întreprinderi, delimitarea și păzirea sectoarelor de importanță deosebită și a punctelor vulnerabile, a documentelor secrete etc. și pînă la instituirea celor mai complexe capcane criminalistice. Sunt considerate sectoare de importanță deosebită laboratoarele în care se cercetează unele produse speciale, stațiile pilot, secțiile cu producție pentru armată, poligoanele pentru armată etc. În grupa punctelor vulnerabile pot intra depozitele de materii prime inflamabile, radioactive, explozive, stații de alimentare cu energie electrică, cu vaporii de apă, oxigen, țevile de

alimentare cu aburi, cablurile de alimentare cu curent electric etc.

După delimitarea exactă a acestor sectoare și puncte vulnerabile, în funcție de imprejurările specifice fiecărui caz în parte, ofițerii de securitate urmează să studieze care capcane pot fi eficace pentru deplină asigurare a securității.

Trebuie subliniat că pot fi folosite cu succes pentru prevenirea infracțiunilor de diversiune, de sabotaj și capcanele realizate cu ajutorul substanțelor chimice, respectiv acele prafuri și paste invizibile, cu reacție la razele ultraviolete. Substanțele sunt dispuse pe obiectele ce urmează să fie atinse de autor în procesul comiterii infracțiunii (manetele diferitelor aparate, tablouri de comandă, intrerupătoare, cabluri de alimentare cu curent electric, conducte de alimentare cu abur etc.).

Pentru prevenirea unor acte de diversiune care se pot produce prin incendii, ofițerii de securitate pot propune conducerilor unor întreprinderi mai importante instalarea unor dispozitive care să funcționeze pe principiul detectării fumului ori a temperaturii ce depășește 57°C, la care se pot cupla dispozitive de alarmare optică și acustică pentru

avertizarea corpului de pază și a grupului de pompieri.

În vederea evitării oricărui risc, este bine ca sistemul de alarmare respectiv să fie conectat în mod direct și cu un dispozitiv automat de stingere a incendiului, format din conducte-stropitori care, în momentul declansării alarmei, intră automat în funcțiune, degajând cantități mari de apă și spumă sub presiune.

De asemenea, în sectoarele în care se pot provoca explozii, cum ar fi, de exemplu, cele din industria chimică, ofițerii de securitate trebuie să ia măsuri corespunzătoare pentru asigurarea lor cu unele instalații speciale care să supravegheze concentrația de gaze și de vapori combustibili și care să emite semnale de alarmă atunci cind pericolul de explozie devine iminent.

Marile noastre combinate au deja în dotare asemenea aparate de sesizare a pericolului de incendiu sau explozie, dar în unele cazuri nefiind întreținute în mod corespunzător, nu se găsesc în perfectă stare de funcționare.

Capcanele criminalistice sunt utile și în prevenirea sustragerii de date și de documente care constituie secrete de stat sau care nu sunt destinate publicității. Ofițerii de securitate nu trebuie să omită a încadra în această categorie și acele acte care se referă la depunerile la bancă ale întreprinderilor, date asupra partenerilor externi, date cu privire la ofertele primite pentru anumite tranzacții comerciale etc., care prezintă un deosebit interes pentru reprezentanții spionajului industrial din țările capitaliste.

Și în această situație se pot utiliza, în funcție de caz, capcane de la cele mai simple pînă la cele mai complicate, respectiv de la folosirea unor substanțe chimice pînă la montarea în încăperile respective a unor sisteme moderne de alarmare, care funcționează pe bază de ultrasunete, de diferență de presiune sau pe principiul radarului. În cazul în care o persoană neavizată pătrunde într-o asemenea încăpere, ușile și ferestrele se blochează în mod automat, punîndu-se în funcțiune și sistemul de alarmare a grupului de pază.

### **Folosirea capcanelor criminalistice pentru dovedirea comiterii infracțiunii și pentru identificarea autorului**

Capcanele criminalistice își aduc o contribuție însemnată și în activitatea de cercetare penală, în vederea administrației probelor cu privire la existența unei infracțiuni îndreptate împotriva securității statului, identificării făptuitorului și stabilirii răspunderii penale a acestuia.

În aceste cazuri, fie în urma unei sesizări prin care ofițerii de secu-

ritate sint anunțați că la un anumit sector dintr-o întreprindere se produc în mod repetat unele defecțiuni ce pot pune în pericol procesul de producție, fie prin sesizarea din oficiu a unui asemenea fenomen, cu ajutorul capcanelor se poate stabili cum se produce defecțiunea și cine este autorul.

Înainte de a alege capcana care urmează să fie folosită, ofițerii de

securitate trebuie să facă un studiu prin informatorii de care dispun în obiectivul respectiv, pentru a determina exact asupra cărei părți din agregat se poate acționa în vederea producerii unei asemenea defectiuni și ce posibilități sunt pentru instalarea unei capcane.

In funcție de specificul fiecarui caz in parte, se va stabili ce capcană poate fi folosită pentru a da maximum de randament. Dacă punctele care urmează să fie atinse de autor permit să fie tratate cu substanțe chimice din categoria coloranților de piele, cu deplina garanție că folosirea acestor substanțe nu va atrage atenția făptașului, se poate folosi nitratul de argint.

La nitratul de argint, intensitatea

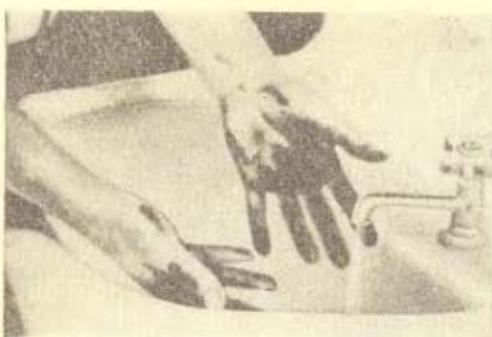


Fig. nr. 1

producerii culorii pe mîna persoanei, care a venit în contact cu obiectul tratat, este determinată și de cantitatea substanței dispuse (Fig. nr. 1).

Pentru realizarea unei identificări precise a autorului se poate folosi, în același timp, și o substanță fluorescentă din cele menționate la început care să fie presărată cu o pensulă, pulverizată cu ajutorul unui aparat, în cantități reduse, pe porți-

unea de podea situată în imediata apropiere a manetei sau intrerupătorului tratat cu nitrat de argint.

Concomitent, se va lua măsura ca locurile unde se pun capcane să fie supravegheate permanent prin intermediul informatorilor, care au sarcina să comunice de îndată ce vor constata că au fost atinse. După primirea informației, ofițerul de securitate trebuie să ia următoarele măsuri: să studieze la raze ultraviolete urmele lăsate de pasii persoanei în cauză care pot indica drumul parcurs de aceasta; să tamponize mîinile tuturor persoanelor suspecte, cu o soluție de revelator fotografic pentru evidențierea imediată a nitratului de argint; să studieze la raze ultraviolete încălțăminte persoanei pe mîinile căreia s-au descoperit urme de nitrat de argint.

Dacă în cursul verificărilor se constată pe mîinile sau pe imbrăcămintea unei persoane pete suspecte de nitrat de argint, ofițerii de securitate trebuie să recolteze o probă pe care să o conserve într-un vas corespunzător, sigilat și etichetat, în vederea efectuării unei expertize chimice.

În eventualitatea în care urmele de nitrat de argint se găsesc pe haine sau în buzunarul persoanei respective, acestea pot fi recuperate de ofițerii de securitate cu ajutorul unei pensule.

Dacă din datele obținute rezultă că degradarea unei instalații sau a unui mijloc de transport feroviar, maritim sau aerian se produce prin scoaterea sau sustragerea unor piese principale, în vederea depistării autorului pot fi folosite cu succes prafurile sau pasta fluorescentă, care vor fi dispuse pe piesele în litigiu. În timpul operațiunii de scoatere sau de sustragere a lor, o parte din pra-

furi sau din pasta fluorescentă se va depune pe miinile sau hainele făptașului și va putea fi descoperită cu ușurință sub acțiunea razelor ultraviolete. De reținut că, în asemenea cazuri, se va identifica, după particulele substanței fluorescente, drumul parcurs de piesa respectivă, iar în unele situații chiar locul unde a fost ascunsă.

În același mod se poate proceda și atunci cind ofițerii de securitate dețin date din care rezultă că în mod repetat sunt defectate unele aparate de control din fabrici și uzine ori că sunt tăiate cablurile electrice sau telefonice.

Atunci cind ofițerii de securitate sunt sesizați că anumite documente secrete sunt cunoscute de persoane care nu vin în contact cu acestea sau sunt sustrase, trebuie să treacă de îndată la identificarea cu ajutorul celorlalte mijloace ale muncii de securitate, a locului unde acestea sunt păstrate. Ca măsură imediat următoare, ofițerii de securitate trebuie să studieze locurile și modurile în care urmează să fie instalate capcanele criminalistice. În asemenea situații, capcanele criminalistice pot fi instalate: la intrarea încăperii în care sunt păstrate documentele secrete; pe partea exterioră a ușii fișetului sau dulapului în care se găsesc aceste documente; în interiorul inchizătorii fișetului sau dulapului respectiv; pe suprafața documentelor ce conțin date secrete.

Având în vedere pregătirea persoanelor care se ocupă cu procurarea de date secrete sau cu sustragerea de documente secrete, ofițerii de securitate trebuie să manifeste o atenție deosebită în ceea ce privește conspirativitatea instalării capcanei.

La intrarea în încăperea unde se păstrează documentele secrete, se poate pulveriza un strat subțire de praf fluorescent, care să aibă culoarea preșului, parchetului, bitumului etc., pentru a nu atrage atenția. (Fig. nr. 2).

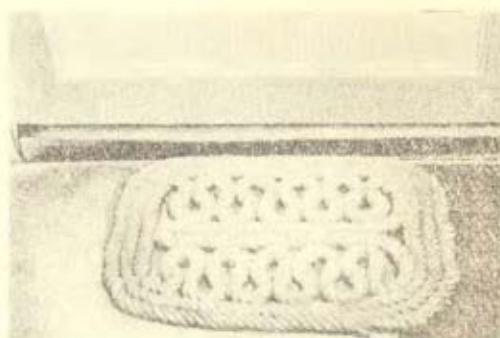


Fig. nr. 2

Praful fluorescent, o dată luat pe incălțăminte autorului, va putea fi



Fig. nr. 3

depistat cu ușurință, sub acțiunea razelor ultraviolete, indicind în ace-

lași timp drumul parcurs de acesta (Fig. nr. 3).

Substanța fluorescentă mai poate fi pulverizată și pe partea exterioară a ușii fișetului sau a dulapului, în care se păstrează documentele secrete (Fig. nr. 4). Prin studiu la

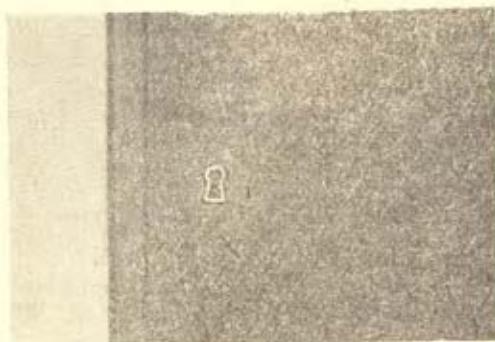


Fig. nr. 4

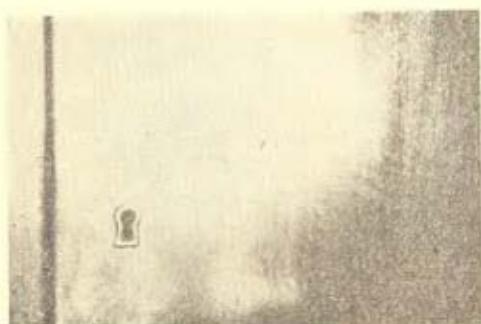


Fig. nr. 5

ultraviolete se poate stabili dacă ușa a fost atinsă (Fig. nr. 5). După urmele de praf fluorescent descoperite sub acțiunea razelor ultraviolete pe miini sau pe imbrăcăminte, se poate identifica persoana care a atins-o (Fig. nr. 6). În cazul în care se descoperă urme cu reacție la ultraviolete și în interiorul fișetului cu documente secrete a cărui ușă

a fost tratată în exterior, se confirmă și faptul că autorul a umblat în interior.

Un rezultat deosebit poate da în identificarea autorului că și în descoberirea corpului delict, respectiv a cheii mincinoase folosite la deschiderea fișetului cu acte secrete, tratarea cu pastă fluorescentă a interiorului incuietorii respective.

Cheia mincinoasă folosită în modul arătat nu prezintă la lumina normală urme care să creeze suspiciuni făptașului (Fig. nr. 7). Tratarea ei la ultraviolete dă o fluorescentă puternică (Fig. 8). Important este și faptul că buzunarul în care a fost ținută cheia după folosire și locul unde a fost ascunsă vor prezenta urme vizibile sub acțiunea razelor ultraviolete.

Pentru completa demascare a spionilor și trădătorilor care sustrag date și documente secrete în vederea transmiterii lor, este bine ca ofițerii de securitate să trateze cu prafuri fluorescente și suprafața documentelor respective, având în vedere că momentul în care sunt atinse pot reține uneori și impresiunile digitale ale autorului. În momentul atingerii, pe acest document poate rămaîne o amprentă digitală (Fig. nr. 9), iar pe mîna autorului pot rămaîne urme cu reacție la ultravio-

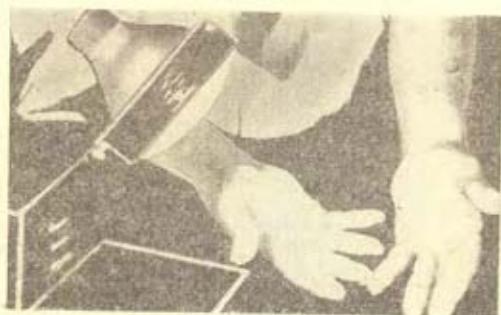


Fig. nr. 6



Fig. nr. 7



Fig. nr. 8



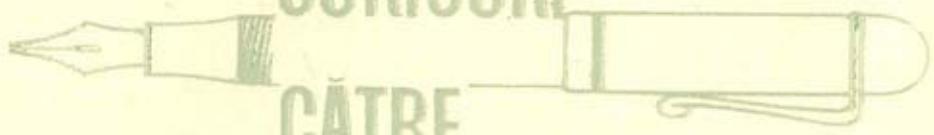
Fig. nr. 9



Fig. nr. 10

lete (Fig. nr. 10), care vor duce la depistarea sa.

Folosirea cu ingeniozitate a capcanelor criminalistice, alături de celelalte mijloace și metode ale muncii de securitate, poate aduce un plus de eficiență în lupta desfășurată de ofițerii de securitate pentru preventirea, descoperirea și lichidarea acțiunilor dușmanoase îndreptate împotriva securității de stat a Republicii Socialiste România.



# SCRISORI CĂTRE REDACTIE

## O COOPERARE EFICIENTĂ

La inceputul lunii februarie, s-a semnalat faptul că pe unele străzi principale ale municipiului Tulcea afişele electorale sunt rupte sau distruse. Pentru a-i depista pe autori, conducerea inspectoratului de securitate a iniţiat măsuri în cooperare cu organele de miliţie, dintre care amintim: determinarea zonelor de acţiune în care s-a observat distrugerea repetată a afişelor electorale; formarea unor echipe operative din cadrele celor două inspectorate, care să efectueze misiuni de patrulare şi supraveghere în aceste zone; organi-

zarea şi întinerea unei legături permanente între echipele respective şi conducerile ambelor inspectorate, în vederea coordonării şi îndrumării acestei activităţi.

Ca urmare a măsurilor luate, cit şi a spiritului de orientare manifestat de cadrele cuprinse în echipele amintite, au fost surprinşi în flagrant delict trei indivizi, în timp ce rupeau afişele electorale de pe strada Babadag.

Conduşi la organele de miliţie, aceştia au fost identificaţi în persoanele numiţilor: „Arbore Costel”,

„Bivolaru Andrei“ și „Aristide Virgil“, toți trei muncitori necalificați la o întreprindere din localitate. Fiind cercetați în stare de libertate, respectivii au recunoscut că au mai rupt sau distrus asemenea afișe de pe unele străzi din oraș, dar că acest lucru nu l-au făcut cu intenții dușmănoase și nici nu au fost instigați de cineva pentru a comite astfel de fapte. S-a luat măsura disuđării acestora de către colectivul de muncitori în care lucrau.

Astfel, s-a organizat o adunare de influențare obștească la locul de muncă al celor în cauză. Au participat peste 120 de salariați, iar cele opt persoane care au luat cuvîntul au condamnat cu asprime faptele tinerilor în cauză.

Această măsură s-a dovedit foarte utilă, intrucât în zilele care au urmat nu s-au mai semnalat cazuri de rupe sau distrugere a afișelor electorale.

(După o corespondență)

## PREOCUPARE PENTRU ÎNVĂȚAREA UNOR LIMBI STRĂINE

Pe linia măsurilor întreprinse de către conducerea Consiliului Securității Statului privind învățarea limbilor străine, la Inspectoratul de securitate al județului Satu Mare funcționează, cu bune rezultate, patru grupe de învățămînt, în raport cu cerințele strîngente ale inspectoratului. S-a pus astfel accentul pe însușirea limbii maghiare, deoarece particularitățile zonei în care își desfășoară activitatea ofițerii Inspectoratului

de securitate județean Satu Mare impune acest lucru.

Prin cursul intensiv de limbă maghiară, s-au pus bazele perfecționării autodidactice și se intenționează ca în afara ofițerilor ale căror funcții necesită cunoașterea temeinică a acestei limbi, să se perfectioneze singuri și ceilalți. Paralel cu cele patru grupe de maghiară, în Inspectoratul de securitate județean Satu Mare funcționează

și două grupe de limba germană și franceză.

Cu prilejul unui coloviu susținut de curind s-a constatat că există preocupare pentru însușirea limbilor respective și că mulți ofițeri reușesc să aplice în practică cunoștințele acumulate; citesc și desprind esența unor materiale care interesează organele noastre.

(După o corespondență primită de la Căpitân IULIAN MURESAN)

# ORGANELE DE SPIONAJ ȘI CONTRASPIONAJ ALE TURCIEI

Activitatea de spionaj și contraspionaj are vechi tradiții în Turcia, tainele ei fiind cunoscute încă din timpul Imperiului Otoman, care s-a folosit pe larg de avantajele acestia în promovarea politiciei interne și externe de reprimare a oricăror tendințe de libertate socială și națională.

De-a lungul anilor, spionajul turc s-a dovedit a fi unul din cele mai active și mai agresive dintre serviciile similare ale țărilor din Orientul Apropiat și Mijlociu.

În Turcia activitatea informativ-represivă a primit un caracter mai organizat în timpul sultanului Abdul Hamid, care a înființat primul organ de „poliție politică” îndreptat contra celor ce uneleau împotriva sultanului și a regimului său.

Bucurîndu-se de drepturi foarte

lărgi în Imperiul Otoman, organul amintit și-a creat, treptat, o celebritate de tristă amintire, în întreaga lume, prin metodele inumane folosite împotriva naționalităților conlocuitoare din Imperiu, care începuseră să se organizeze în vederea luptei pentru independență.

După proclamarea Republiei Turcie, fostul președinte Kemal Atatürk s-a preocupat personal de organizarea serviciului secret, folosind în acest scop experiența personală, întrucât se ocupase de activitatea de spionaj în timpul căt a funcționat ca atașat militar turc la Sofia.

În 1932, acesta a înființat „Securitatea națională”, subordonată direct președintelui Consiliului de Miniștri.

Acest organ se ocupa exclusiv cu activitatea de spionaj și contraspionaj, având ca formă de organizare un serviciu de informații și unul de contrainformații, precum și servicii

similară în cadrul Ministerului de Război.

Ca organe de represiune, în Turcia mai funcționau Ministerul Afacerilor Interne, care includea direcțiile generale ale Siguranței și Jandarmeriei.

După lovitura de stat din 27 mai 1960, conducerea statului turc a consolidat organele de spionaj și contraspionaj, constituind un nucleu central de conducere care să asigure o coordonare mai eficientă a acestor sectoare de activitate.

În urma măsurilor repetate de organizare și perfecționare a muncii de spionaj, Turcia dispune în prezent de următoarele organe de spionaj și contraspionaj :

— Serviciul național de informații și contrainformații externe (Milli İstihbarat Teskilati — M.I.T.) ;

— Serviciul de informații și contrainformații al armatei ;

— Ministerul Afacerilor Interne, care cuprinde direcțiile generale ale siguranței, poliției și jandarmeriei.

Coordonarea și dirijarea activității acestora se face prin „Consiliul Național de Securitate”, organ politico-militar creat în 1961, care analizează, hotărăște și supune aprobații Parlamentului unele măsuri excepționale privind politica internă și externă a țării. Din el fac parte : primul ministru turc — ca președinte — miniștrii de interne, de externe, al apărării, șeful statului major general al armatei și șeful serviciului național de informații și contrainformații externe.

Fiind un organ consultativ și de directivă, acesta rezolvă diferențele probleme în sesiuni ordinare, convocate o dată la două luni, și în sesiuni extraordinare, atunci cînd necesitățile cer acest lucru. Între sesiuni, problemele curente sunt re-

zolvate de un secretariat format din experți civili și militari.

În atribuțiunile Consiliului Național de Securitate o pondere însemnată o are coordonarea și dirijarea activității organelor de informații și contrainformații. El stabilește formele de organizare, bugetul, liniile directoare și analizează activitatea acestor organe. Activitatea practică, operativă a organelor de informații și contrainformații externe turcești este efectuată de un alt organ, denumit „Consiliul național de coordonare a informațiilor” (M.I.K.K.), care răspunde direct în fața primului ministru.

M.I.K.K. este condus de șeful M.I.T. avind ca membri pe secretarul Consiliului Național de Securitate, șeful Departamentului Serviciului Național de Securitate (M.A.H.) șeful Departamentului pentru exploatarea informațiilor (I.B.), șeful serviciului de informații și contrainformații al armatei, șefii serviciilor insărcinate cu munca de informații și contrainformații ale armatei, șefii serviciilor insărcinate cu munca de informații ale ministerelor și ale altor organizații similare.

M.I.T. este organul principal de informații și contrainformații externe al Turciei și a fost constituit în baza legii 644 din 6 iulie 1965.

Şeful M.I.T. este Ali Fuad Dogu, avind funcția de subsecretar de stat. În componența M.I.T. intră următoarele organe :

A) Departamentul Serviciului Național de Securitate (M.A.H.), care are două servicii :

— Serviciul de informații, care organizează activitatea de spionaj pe grupe de țări, culegind date din toate domeniile. Activitatea principală este îndreptată împotriva țărilor socialiste, în special U.R.S.S., Bulgaria și

România, precum și împotriva Greciei și a unor țări arabe ca R.A.U., Siria și Irak.

În acest scop sînt trimiși agenți și cadre în exterior sub diverse acoperiri (diplomați, comercianți, turiști, ziariști, marinari, reprezentanți ai unor organizații științifice, culturale și sportive) :

— Serviciul de contrainformații externe, urmărește în străinătate depistarea acțiunilor de spionaj împotriva Turciei. Un aspect ieșit din comun îl constituie faptul că acest serviciu primește în lucru de la organele de contrainformații cazurile suspecte de spionaj din rîndul diplomaților acreditați în Turcia, precum și a altor cetățeni străini :

B) Departamentul exploatarii informațiilor (I.B.), concentrează și prelucrează datele și informațiile obținute de organele de informații și de alte servicii de stat și organizații oficiale și pe baza lor informează pe primul ministru, Consiliul Național de Securitate și alte oficialități competente :

C) Departamentul pentru apărarea psihologică (P.S.B.), culege știri răspîndite în Turcia, din interior și exterior care, prin efectul lor psihologic, ar afecta securitatea națională, le analizează și le contracarează.

În cadrul M.I.T. mai funcționează : Departamentul treburilor administrative (L.I.B.), Departamentul inspecții și Consilieratul juridic.

Pentru o mai mare eficiență informativ-operativă, M.I.T. s-a organizat teritorial, formînd patru zone, astfel :

— Zona centrală, care cuprinde Ankara ;

— Zona Istanbulului, cu strîmtorile Bosfor și Dardanele, pînă la frontierele cu Grecia și Bulgaria ;

— Zona Mării Egee și Mediterane, cu centrul la Izmir ;

— Zona orientală, cu sediul la Erzurum, pînă la granița Turciei cu U.R.S.S. și Irak.

Serviciul de informații și contrainformații al armatei are în componentă o direcție de informații — organizată pe genuri de arme, cu sarcina de a culege informații cu caracter militar — și o direcție de contrainformații, urmărind depistarea acțiunilor de spionaj în domeniul militar și a activității antigouvernementale a forțelor progresiste.

De menționat că principalul organ de contrainformații și polițienesc al Turciei se află în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, organizat sub denumirea de „Direcția Generală a Siguranței”, cu organe centrale și teritoriale. Ea are în preocupare numai acțiunile de pe teritoriul Turciei.

Direcția Generală a Siguranței este organizată pe direcții, cele mai importante fiind :

a) Direcția I, care are ca sarcină depistarea activității de spionaj desfășurată pe teritoriul Turciei. În acest scop este urmărită activitatea străinilor aflați în Turcia, activitatea partidelor politice, a sectelor religioase și a diferitelor ministeră și instituții centrale și teritoriale. În cazul stabilirii cu certitudine a activității de spionaj desfășurate de un străin, cazul său este dat în lucru Serviciului de informații ;

b) Direcția a IV-a (Controlul străinilor), are oficial sarcina eliberării vizelor și evidența străinilor, însă cunoaștem că și personalul acesteia desfășoară activitate contrainformativă în rîndul străinilor, prin agentură și alte mijloace proprii muncii informative ;

c) Direcția a V-a, urmărește informativ activitatea marinărilor, a personalului din agențiile de naviga-

ție, a turiștilor, desfășurîndu-și activitatea mai ales în porturi.

La Istanbul, dată fiind importanța politico-economică și operativă a acestui oraș, siguranța a fost organizată la nivel de direcție generală.

În activitatea lor, serviciile de informații și contrainformații turcești acordă o atenție deosebită culegerii de informații privitoare la :

— poziția României față de Tratatul de la Varșovia și C.A.E.R. ;

— date despre membrii din conducerea de partid și de stat ;

— influența directă sau indirectă a unor măsuri social-economice (măririle chirilor, impozitelor etc.) exercitată asupra populației și starea de spirit creată ;

— identificarea unor funcționari superiori și specialiști cu funcții importante, nemulțumiți de cîștigul realizat sau care manifestă interes pentru obținerea de avantajele materiale și dorința acestora de a călători în străinătate ;

— dotarea armatei române cu tehnică de luptă, amplasarea ei, capacitatea de apărare a României, mobilitatea armatei, puncte strategice, obiective militare etc. ;

— identificarea cadrelor de securitate, inclusiv a celor care lăzescă acoperit ;

— cunoașterea informatorilor organelor noastre din rîndul emigratiei, a românilor plecați temporar sau definitiv în străinătate și sarcinile primite din partea noastră.

Pentru a obține informații despre țara noastră, organele turcești folosesc, nu numai cadrele introduse sub acoperirea oficiului diplomatic și consular din România, ci și fugarii români ajunși în Turcia, turiști și vizitatorii rudelor.

Pentru exploatarea informativă a

cetățenilor din țările socialiste, care cer „azil politic“, întreaga activitate (chestionare, verificare, propunerii de acordare a „azilului politic“ și de răminere în Turcia, pînă la primirea aprobării pentru plecarea lor în alte țări), este condusă de „Secția fugari“ din cadrul Direcției Generale a Siguranței din Istanbul.

Interrogarea acestor elemente se face pe baza unui chestionar cuprinsind, în esență, aspectele amintite anterior.

La terminarea chestionării, fugarii li se cere o declarație scrisă din care să rezulte că au venit în Turcia de bunăvoie, ca emigranți politici, angajîndu-se totodată că vor aduce la cunoștință poliției turce orice contact cu reprezentanți ai statelor socialiste.

După chestionare, emigranții sunt fotografiați, li se eliberează legitimații de sedere în Turcia și li se fixează domiciliul.

Prin „oficiul pentru apărarea emigranților din țările comuniste“, C.I.A. patronează în Istanbul trei „cămine“ pentru fugarii din statele socialiste.

Elementele mai interesante din punct de vedere informativ sunt anchetate de un ofițer american, ajutat de patru-cinci funcționari turci.

Pentru a-și crea posibilități de a aciona mai eficace din punct de vedere informativ, organele turcești supun turiștilor români, care prezintă interes pentru ele, la unele acțiuni provocatoare, cum ar fi „disparația“ pașapoartelor „furture“ din magazine etc. Cei „găsiți“ fără pasaport, sunt chestionați în mod detaliat cu privire la poziția lor socială, pregătirea profesională etc.

În alte cazuri, organele turcești urmăresc cu multă atenție „micile

afaceri" pe care unii turiști le fac pe piață turcă cu mărfuri ce le-ar aduce un plus de valută (ceai, cafea etc.) sau prin schimbarea de valută la „bursa neagră" și studiază în aceste ocazii caracterul elementelor pretabile pentru recrutare.

În procesul cunoașterii, verificării și atragerii la colaborare a unor cetățeni români plecați în vizită în Turcia, organele M.I.T. folosesc și rudele acestora. Astfel au procedat în cazul lui „Kemal", aflat în atenția organelor noastre, trimis în Turcia cu sarcini contrainformative. În timpul cătăraniei sale din Istanbul, „Kemal" a fost contactat de agenți ai organelor turcești și, după un studiu amănunțit, a fost recrutat. Cu această ocazie, „Kemal" a fost instruit temeinic și i s-au dat sarcini complexe de spionaj, stabilindu-se, totodată, și un sistem adecvat de legătură.

Organele turcești urmăresc îndeaproape activitatea coloniei române — diplomați, funcționari etc. — folosind în acest scop supravegherea operativă, dirijarea de agenți și agenți provocatori pe lingă cetățenii români.

După intrarea în vigoare a acordului româno-turc privind desființarea vizelor, organele de contrainformații turcești au recurs la noi mijloace de verificare și supraveghere a cetățenilor români aflați temporar în Turcia sau a cetățenilor turci care vizitează, în diverse scopuri, România.

În prezent, organele amintite contactează cetățenii care vor să ne viziteze țara, cer detalii despre scopul vizitei, despre persoanele cu care vor lăsa legătura în România și le atrag atenția ca orice acțiune, apreciată că ar fi întreprinsă de organele române, să fie sesizată la întoarcere.

De asemenea, organele turcești au trecut la contactarea periodică a funcționarilor de la instituțiile de stat și de la firmele particulare care vin în contact cu diplomații sau cu delegațiile străine, cerindu-le să urmărească activitatea străinilor și să sesizeze organelor turcești orice aspect suspect.

Acționând pe această linie, organele M.I.T. au dirijat pe lingă un diplomat român un agent, ziarist, care se arăta „foarte bine informat" și cu „lărgi posibilități" informative, atât în probleme politice cât și militare. În scopul compromiterii diplomaticului român, „ziaristul" turc i-a prezentat și „un ofițer de la Marele Stat Major al armatei turce", în fapt un ofițer al M.I.T., care se arăta, cu dibacie, dispus să furnizeze unele „date interesante pentru România".

În cursul anului 1968, organele de contraspionaj turcești care primiseră semnalărî că cetățeanul turc „Kiman", de naționalitate armeană, desfășoară activitate informativă în favoarea unei țări străine, furnizind date din domeniul militar, au întreprins măsuri intense de urmărire care, în cele din urmă, au dus la cunoașterea și lichidarea acestei acțiuni.

Organele turcești au observat că materialul informativ era ținut într-un conținere care, la rîndul său, era introdus în pămînt sub o piatră vopsită, într-o pădure din apropierea Istanbulului. Ca semne convenționale, „Kiman" și „legătura" să așezau cutii goale de țigări, de un anumit fel, în locuri dinainte stabilite.

După o urmărire indelungată, minuțios și atent pregătită și dirijată, organele turcești au reușit să prindă în flagrant delict de spionaj atât pe „Kiman", cât și „legătura" sa.

CONTIGENTUL LUI

# PAZVANTE

*Dom'le, da' ne-nțîlnirăm !*

Eram obișnuit că la redacția noastră să sească tot felul de plicuri, cuprindând materiale diverse: unele, articole pentru publicare; altele, scrisori de apreciere sau mulțumire ori... critice (mai sunt și de astea).

Iată însă că zilele trecute, ne-a sosit un plic ciudat. Numele expeditorului lipsea, iar conținutul... O cutie plată, cam de mărimea unei tablăchere. Am deschis-o. În interiorul cutiei — o bandă de magnetofon...

— O bandă de magnetofon?! Să știi — ne-am zis — că e o critică „mai severă“ din partea unui autor căruia nu i-au

## FOILETON

convenit intervențiile noastre la materialul trimis și publicat în Bulletin.

Am adus magnetofonul și am pus bană. Înregistrarea părea făcută într-un local. Se auzeau clinchete vesele de pahare, chemări gălăgioase de ospătari.

— Va să zică și dumneata tot pentru asta ai venit? — spunea cu ac-

cent moale, moldovenesc, o voce care părea mai aproape de microfon — Si tot retrogradat. Dom'le, da' ne-nțîlnirăm! Toți patru. Măi să fie! E bună. Dar d-ța pentru ce?

— Ei, nu. Începe d-ța că ești mai în vîrstă. Știi, eu am fost criticat pentru că n-am maniere; și... acum sunt pe cale de îndreptare. Așa că...

— Pardon! Atunci dinsul e mai în vîrstă! Ce promoție?

— A, nu, nu! Mă opun — interveni o a treia voce. Eu am fost criticat pentru că dau exemplu prost tineretului. Nu sunt de acord. Propun să înceapă unul

din cei tineri. Să înceapă ei și...

— De acord, de acord — răsună și o a patra voce. — Tinerii să înceapă, Tinerii. Ce grad ai d-ta?

— Sublocotenent, fost locotenent.

— Pardon! N-am auzit numele.

— Trebuie neapărat și...

— Ce dracu?! Sintem între noi. Poți să spui și de unde.

— Hm!... Băbușcă, Băbușcă Petre de la Inspectoratul Prahova.

— A, ploieștean! Bun! Ia să te auzim tovarășe ex-locotenent!

— Hunedorean. Ploieștean prin adopție...

— Imi place precizarea. Ei, spune!...

— Ce să spun? A început totul la „Pisica albă”.

— La ce?

— La „Pisica albă”... E un local, un fel de local. Cind veniți pe lânoi, să-l vedeați. E puș, al dracului, între sediu și centru. Era... sămbătă după masă. Am mers și eu cu un coleg, am luat un coniac...

— Unul?

— Ei, vorba vine! Am luat și noi... niște coniac, am mai zis de una, de alto. Si am plecat. Mă despart de coleg în centrul și intru în supermagazinul din hale. Cu noastri Ploieștiul? Dar

asta nu are nici o importanță. Supermagazin, centru, lume multă. Cu autoservire. Da', nu mai bine?... Noroc! Să trăiști!

— Să trăiești!

— Și... pun mapa așa, în cosul de cumpărături!... Pun și un nescafe din raft. Vinzătoarea, cuna a dracului, Vlad Maria; trea să mă dea acum în judecată! Vine la mine și zice că să iau mapa din cos că e deschisă și... Și ce? — zic eu. În fine... Ce să mai lungesc vorba? Ne-am mîrfit puțin. Ea că să iau. Eu că de ce? Cu omul cînd a luat un păharel în plus. Mi se pare că am injurat-o.

— Huliganism! Foarte urit. Vezi unde duce băutura?!

— Am văzut! Că nu fost asta totul. Imi ia mapa din cos și mi-o pună în mână. Eu mă înfuriî, că sănt repede la... Arunc cosul căt colo. Lumea se agită. Apare încă o vinzătoare. Iar ne certăm. Apare încă una și mă iau pe sus. Să mă ducă la responsabil. Vă dați seama că m-am împotrivit. Dar erau voinice ale naibii! Abia am putut să le dau cîte un picior că...

— Le-ai lovit?! Femei, mă? Lovești femei?!

— Ei și după asta m-au dus la responsabil. Hop și milizia! Să dai

cu pușca pe centru la noi și nu găsești un militional. Atunci apăruseră doi! Eu... scot legitimația.

— Mai bine o mincă! Și lumea a aflat?

— Eram în biroul responsabilului. Dar prea însă că vinzătoarele le-au spus. Că stăteam la usă să afle cine sunt. M-au dus la secție... să mă răcoresc. Mai bine un rînd?

— Ia mai dă-l în colo de rînd! Păi să fi fost dumneata civil, să asisti la o asemenea scenă și a doua zi să vină unul să te recruteze sau să te chemă la înțîlnire.

— ...?

— Ei, păi acum nu mi-e rușine să zic și eu una. Că și eu „am făcut-o”, dar...

— Numele și inspectoratul.

— Ionel Pintrijel de la Suceava.

— Pitri... Na, că a început să mi se templetă ceasă limba! Ia zi, Ionel! Cum a fost?

— Dom'le, nu-aveam unde să fac întîlnire cu-n popă. Ce mi-am zis? Serie „la carte” că poți să faci întîlniri și în altelocuri decât în case de întîlniri? Serie. Să fie conspirativ. Să fie! Ne-vastă-mea era acasă. Mă duc și-i spun: „Du-te tu pînă la vecini, că eu am nici de rezolvat niște probleme conspirative”. Da

*te poți înțelege cu femeile în chestii de-așea? Ce știu ele de conspirativitate?*

— Bine, mă, dar tu știi? Întîlnire cu popula tine acasă?!

— Eh! Ce să fac? Acum îmi dau și eu seama. Atunci... eram după un coniac.

— Si te duceai la întîlnire — cu popa — cu coniacul în nas — interveni vocea lui Băbusecă. Eu cel puțin...

— Hai, las-o!... Si vine popa, fac întîlnirea... La ieșire... nevestă-mea și femeile din vecini, ca la urs. Să-l vadă pe părintele.

— L-am terminat! Alănumai informator nu mai e. Dacă vroiai să faci acțiune de compromitere și nu-ți ieșea mai bine.

— Hai, dom'le, că prea te arăți combativ. Dar dumneata?

— Eu?... Hm! Căpitän Teodor Bigilică. De la Brăila.

— Ia zi, Bigilică și matale!

— Eram în concediu... Într-o zi mă duc la „Exportlemen”...

— În concediu? La voi, la Brăila, se lucează și în concediu?

— Hm! Stai să rezi cum e cazul. Mă prezint frumos. Ofiter de securitate. Vreau să vorbesc cu torarășa... Cu o torarășă de-acolo. Strict secret, confidential și ur-

gent. Oameni de înțeles. Se uită la legitimitate, se uită la mine. Îmi dau o cameră. Vine torarășica. S-o beți într-un pahar de apă. O „punctasem” eu mai de mult. Si una alta, c-o fi, c-o păfi. Se uită la mine cu niște ochi, aşa cu pleoape grele, pe sub gene. Zic în gînd: merge! Si... atac problema.

— Ce problemă?

— Ei, na! Dior nu era să fac recrutare de informatoare aşa, cu stirea altora de la întreprindere. Voiam să recrutez..., temporar. Fără fisă la „C”.

— Nenorocitule!

— De! Cine-și închi paia că cu ochii ăia...? Când a început să strige la mine că sunt huligan, că o să se plingă la... Măi, ce-a ieșit! Chestii, după aia, cu moralitatea. L-am dat en autocrițica, ce să fac? Of, femeile!

— Sunt o nenorocire! — interveni cea de-a patra voce.

— Ce? Si dumneata tot cu...?

— Si eu. Tot de la o femeie a pornit buclul. Mă iertafă, locotenent-major Dumitru Tudor de la Botoșani. Fost căpitän.

— Ia zi, dom'le. Cum a fost cu femeia?

— Cu femeia era o chestie mai veche, discretă. Dar așa eu că un

păcătos îmi face reclamă prouastă pe chestia asta. Tot cu moralitatea. Păi, puteam să-l iert? Să-l las aşa, să defâimeze securitatea?... Il identific eu și-l invit frumos la milie. Mă uit la el, prăpăditul!, și-l întreb direct: „De ce mă vorbești prin lume, uene?” Se uită la mine holbat și face cu voce pitigăiată: „Pofitim?” Mi-am ieșit din răbdări. Si... i-am administrat cîteva.

— Cum mă, lui bătu?

— Dom'le, dacă zicea că e surd! Si că nu-țelege ce-i spuneam! Dar de mine și de femeia nia... a auzit?

— Pentru aşa ceva te poate da în judecată. Si iese urît.

— Las' că ieșit deja. Nu mă rezi?! Locotenent-major!

— Măi băieți, vorba o ce facem cu hotărîrea noastră.

— Cu angajamentul? Păi dacă mergem acum, aşa cum suntem, la redacție, să ne facem autocritică, ne fac ăia un foileton imediat. Că tot nu-știm genul astă publicistică în paginile Buletinului pînă acum.

— Si ne-ar strica?! Poate mai învăță și alții de la noi... Măcar oțit. Că — ce zici — suntem singurii?

— Ei, aş! N-or fi chiar aşa, dar... mai știu

*eu niste cazuri. Ne faci și nouă plata, maestre?*

— *Plata? Da, imediat. Dacă îmi permiteți să schimb numai scrumiera asta...*

★  
★ ★

*Dragi cititori, foiletonul nostru s-ar putea opri aici.*

*Am putea pretinde, cu „seriozitatea” pe care îl-a îngăduit genul satiric, că cei patru ofițeri se așezaseră la o masă pregătită pentru altcineva. La o masă pe care*

*se găsea o scrumieră ce ascundea un microfon filipit. Descoperind acest lucru ei ar procura banda și ne-ar trimite-o.*

*Ar fi o soluție literară, dar nereală.*

*De aceea ne-am hotărât să vă spunem cinstiț: Pe adresa redacției noastre nu a sosit nici o bună... Discuția celor patru nu a avut loc. Ei, poate, nici nu se cunosc. Toată povestea cu banda a fost e simplă ficțiune.*

*Dar faptele lor.. Ei bine, faptele lor sunt —*

*din păcate — o realitate.*

*Nu le mai comentăm. Ar fi de prisos. Apreciați-le dumneavoastră și dacă mai cunoașteți și alte cazuri, scrieți-ne, desigur am dori, din suflăt am dori, ca rubrica pe care o inaugurăm în prezentul număr să fie salimentară. (Dar numai din lipsă de fapte pasibile de asemenea tratare).*

Locotenent-major  
Tudor NEGOITĂ

● Organele miliției au consemnat comiterea unui grav accident pe teritoriul județului Covasna. Autorul a fost identificat în persoana căpitanului de securitate Stelian Voșloban, de la inspectoratul de securitate al județului mai sus-amintit. Cauza accidentului a fost starea de ebrietate în care se găsea ofițerul care, în dorința de a-și verifica cunoștințele în conducerea auto, a pornit una din mașinile unității folosind drept cheie de contact un... briceag. Cursa s-a încheiat cu tamponarea mașinii într-un gard masiv, iar ofițerul a trebuit să răspundă la întrebările agentului de circulație de pe patul spitalului, unde fusese urgent internat.

● O stire care ne-a parvenit de curind, se referă la Gheorghe Pupăza și Teodor Guțu, ambii, pînă nu de mult ofițeri în cadrul Inspectoratului de securitate al județului Caraș-Severin.

Primul a încercat, și pe alocuri a reușit, să-i incînte pe nării că ar putea în schimbul unor sume de bani să le „perfecteze” scufirea de concentrare. Al doilea, a întocmit referate fictive cu propunerî de stimulare în bani a unor informatori. Sumele au ajuns însă în... propriul său buzunar.

*Atenție! „Banii străini frig mai rău decît jeratecul!” Este versiunea lansată chiar de cei care au pătit-o.*

● Recent ni s-a semnalat că locotenentul Matei Cornel Eugen, din Direcția XII-a, n-a achitat pensia de întreținere pentru copilul său, decit la intervenția hotărâtă a conducerii unității.

● Cele petrecute acum cătiva timp pe sălile tribunalului din Ploiești sunt de necrezut. Căpitanul Ștefan Chelba din U.M. 0716 a pus capăt unei discuții trimisind variate și puternice loviturî de pumni interlocutorului, chiar acolo în sediul instituției dreptății.

„Admonestatul“ a fost internat în spital, unde a trebuit să fie supus la două intervenții chirurgicale pentru restabilirea integrității corporale.

● Pierdut agenda de buzunar, care conține diverse nume (reale și conspirative) ale unor persoane din rețea, precum și anumite notițe de serviciu. Pînă a o declara-

fără importanță operativă, rog găsitorul să mi-o restituie pe adresa : Locotenent-major Ștefan Munteanu, Inspectoratul de securitate al județului Arad.

P.S. Găsitorul să aibă în vedere că voi lipsi timp de aproape o săptămână de la adresa menționată, deoarece sunt reținut la ... arestul garnizoanei.

● Clerul catolic din București aduce la cunoștința pre-recentului lor enoriaș Constantin Ciarec că se poate prezenta, fără teamă și netravestit, la slujbele religioase, deoarece a fost informat că instituția unde a lucrat, pînă nu de mult, a renunțat definitiv și irevocabil la serviciile lui de căpitan de securitate.

● *Pierdut — în stare gravă de ebrietate — un pistol cu toc, vergeo, încărcător și cartuse. Găsitorul îl rog să mi-l restituie — contra recompensă, pe adresa : Căpitan de securitate Nicolae Bădescu, U. M. 0818 București. Pentru mai multă exactitate să se mai adauge : fost maior.*

● Față de repetatele prezente în societate, și chiar la serviciu, în stare de ebrietate a ofițerului Bura Ion, conducerea unității a aplicat un metodic și indelungat tratament. Acesta s-a dovedit însă ineficace. Întrucît nici retrogradarea din grad nu a stăvilit setea respectivului, el a fost trecut în rezervă.

# INDEX



## LEGISLATIV

Continuăm să expunem pe scurt principalele acte normative (legi, decrete, hotăriri), care interesează cadrele Consiliului Securității Statului.

In Buletinul Oficial nr. 148, din 14 noiembrie 1968, s-a publicat Legea nr. 32 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, lege care cuprinde regulile generale în baza cărora anumite abateri de la normele de drept pot fi considerate contravenții, stabilind totodată natura și limitele conștingerii de stat, care poate fi folosită pentru sancționarea lor.

In temeiul art. 45 din legea citată, M.F.A., M.A.I., și C.S.S. vor stabili organele care constată și sancționează contravențiile săvîrșite de către ofițeri, subofițeri, maiștri militari sau angajați civili în cadrul unităților, formațiunilor, esaloanelor și comenziilor respective, în legătură cu serviciul, precum și organele care soluționează plingerile contra proceselor verbale de constatare a acestor contravenții.

In sensul dispozițiunilor art. 45 s-a emis Ordinul președintelui Consiliului Securității Statului, nr. 109 din 26 februarie 1969, care stabilește organele imputernicate să constate contravențiile în domeniile de activitate ale Consiliului Securității Statului.

Un alt act normativ este Legea nr. 33, publicată în Buletinul Oficial nr. 149 din 15 noiembrie 1968, privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei.

In intreaga sa activitate de organizare și conducere a pregătirii tineretului pentru apărarea patriei, Uniunea Tineretului Comunist va fi sprijinită, aşa după cum rezultă din lege, pe lîngă alte ministere și de Consiliul Securității Statului.

Legea nr. 39 pentru aplicarea Decretului nr. 765/68 privind constituirea, organizarea și funcționarea gărzilor patriotice, publicată în Buletinul Oficial nr. 150 din 16 noiembrie 1968.

Prin aceste acte normative se dă expresie voinței nestrămutate a întregului popor de a spori capacitatea de apărare a patriei.

Din continutul Decretului nr. 765/1968 se desprind și obligații pentru Consiliul Securității Statului, în care sens cităm conținutul integral al art. 4: „Gărzile patriotice își desfășoară activitatea sub conducerea nemijlocită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a organelor locale de partid.

Unitățile militare ale M.F.A., M.A.I. și ale C.S.S. vor sprijini întreaga activitate a gărzilor patriotice“.

Intrucit unele cadre din aparatul Consiliului Securității Statului manifestă un interes major pentru completarea studiilor superioare, informăm pe cei interesați că examenul de diplomă în instituțiile de invățămînt superior a primit o nouă reglementare prin H.C.M. nr. 2740, publicată în Buletinul Oficial nr. 159 din 4 decembrie 1968.

Potrivit prevederilor acestei hotărîri, la examenul de diplomă, candidații se pot prezenta de cel mult două ori, în decurs de trei ani de la absolvire.

Cei care nu reușesc la examenul de diplomă în condițiile arătate mai sus, se mai pot prezenta pentru susținerea acestui examen o singură dată, în următorii trei ani.

Absolvenții instituțiilor de invățămînt superior din seriile 1965—1966 și anterioare, care nu s-au prezentat la examenul de diplomă, sau care s-au prezentat de cel mult două ori și au fost declarați respinși, se mai pot prezenta pentru susținerea acestui examen o singură dată, la una din sesiunile anilor 1969—1971.

Legea nr. 56 privind modificarea unor articole din Constituția Republicii Socialiste România publicată în Buletinul Oficial nr. 168 din 26 decembrie 1968.

In vederea realizării dispoziției constituționale prevăzute de art. 101, care stabilește principiul alegării judecătorilor și a asesorilor populari, era necesar a se determina organul puterii căruia îi revin atribuțiile de alegere a judecătorilor și a asesorilor populari de la tribunalele județene, Tribunalul municipiului București și judecătorii.

Legea nr. 56 prevede că această atribuție revine consiliului popular al județului sau al municipiului București ca organ al puterii de stat.

In acest sens la art. 80 din Constituția Republicii Socialiste România s-a adăugat punctul 6, cu următorul conținut: „6. — Alege și revocă, potrivit

legii, judecătorii, asesorii populari și procurorul șef al județului sau al municipiului București“.

In scopul perfectionării activității comitetelor executive ale consiliilor populare, dispozițiile art. 88 din Constituție, care reglementează principalele atribuții ale comitetului executiv al consiliului popular, au fost completate prin adăugarea alineatului 2, cu următorul conținut :

„In intervalul dintre sesiunile consiliului popular, comitetul executiv indeplinește și atribuțiile acestuia, cu excepția celor prevăzute la art. 80 pct. 1, 2, 4, 5 și 6, supunind deciziile adoptate ratificării consiliului popular la prima sa sesiune“.

In scopul întăririi legalității socialiste și asigurării unei eficiente sporite a activității procuraturii, art. 105 din Constituție are următorul conținut :

Art. 105. — „Procuratura Republicii Socialiste România exercită supravegherea activității organelor de urmărire penală și a organelor de executare a pedepselor și veghează, în condițiile legii, la respectarea legalității, apărarea orinduirii socialiste, a drepturilor și intereselor legitime ale organizațiilor socialiste, ale celorlalte persoane juridice, precum și ale cetățenilor“.

Pentru continua perfecționare a activității organelor statului s-au adoptat : Legea nr. 57, privind organizarea și funcționarea consiliilor populare, publicată în Buletinul oficial nr. 168 din 26 decembrie 1968 ; Legea nr. 58, pentru organizarea judecătorească, publicată în Buletinul oficial nr. 169 din 27 decembrie 1968.

Dispozițiile principale ale Legii nr. 58, privesc atribuțiile, organizarea instanțelor și competența lor, constituirea completelor de judecată, modul de exercitare a controlului general de către Tribunalul Suprem, garantarea drepturilor părților în desfășurarea activității de judecată, modul de alegere a judecătorilor și asigurarea solemnității ședințelor de judecată.

Spre deosebire de vechea reglementare, care nu cuprindea dispozițiile privind controlul general exercitat de Tribunalul Suprem asupra activității de judecată a instanțelor, legea determină modul de exercitare a acestui control.

In vederea întăririi legalității și a asigurării aplicării corecte și unitare a legii, s-a reglementat dreptul ministrului Justiției de a exercita recursul extraordinar la Tribunalul Suprem sau în cazurile prevăzute de lege și la tribunalele județene, în aceleași condiții ca și procurorul general, creindu-se astfel un instrument în plus pentru înlăturarea erorilor judiciare.

Legea nr. 59 privind comisiile de judecată publicată în Buletinul oficial nr. 169 din 27 decembrie 1968.

Prin această lege se prevede crearea unui organ obștesc, care să concentreze întreaga activitate de influențare și jurisdicție exercitată de fostele comisii de împăciuire de pe lingă comitetele executive ale consiliilor populare, consiliile de judecată din organizațiile socialiste, comisiile pentru soluționarea litigiilor de muncă din întreprinderi și instituții, comi-

siile de judecată din cooperativele agricole de producție și comisiile de contestații din cooperativele meșteșugărești.

Potrivit legii, comisiile de judecată funcționează în toate organizațiile socialiste, cooperatiste și obștești dacă au cel puțin 100 angajați sau membri.

Spre deosebire de reglementarea anterioară, conform căreia, în majoritatea cazurilor, persoanele care compuneau organele de influențare și jurisdicție erau delegate, membrii comisiilor de judecată sint intotdeauna aleși, fie de angajați, membrii cooperatorilor și membrii celorlalte organizații obștești, în adunări generale, fie de consiliile populare în sesiuni.

In lege s-au inseris dispoziții speciale care derogă, în parte, de la regulile generale, pentru militarii și angajații civili din cadrul M.F.A., M.A.I. și C.S.S., precum și pentru judecători, procurori, notari de stat, elevi și studenți.

In ceea ce privește organele C.S.S., aceste dispoziții speciale sunt cuprinse în art. 49, care are următorul continut:

„Art. 49. Prevederile prezentei legi se aplică, în mod corespunzător, angajaților civili din cadrul Ministerului Forțelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne și Consiliului Securității Statului, cu excepția prevederilor care se referă la litigii în legătură cu răspunderea materială, care este reglementată prin lege specială:

Unitățile sau formațiunile pe lîngă care vor funcționa comisiile de judecată se vor stabili de către conducerea organelor arătate în alin. 1<sup>a</sup>.

●

Legea nr. 60 pentru organizarea și funcționarea Procuraturii Republicii Socialiste România, publicată în Buletinul Oficial nr. 169 din 27 decembrie 1968.

Această lege stabilește atribuțiile procuraturii și mijloacele prin care se exercită aceste atribuții pentru ca munca să se desfășoare în condiții cât mai bune.

In legătură cu supravegherea urmăririi penale, este prevăzut dreptul procurorului de a da dispoziții obligatorii și de a lua măsuri cu privire la efectuarea oricărui act de urmărire penală, precum și de a încuviința, autoriza, confirma sau infirma actele și măsurile procesuale ale organelor de urmărire penală.

In ceea ce privește prevenirea și combaterea incalcărilor de lege din administrația de stat, s-a prevăzut, mai precis decit în vechea reglementare, că procurorul este competent să constate incalcările de lege și să ia măsuri pentru restabilirea legalității pe baza reclamațiilor și a sesizărilor, dacă rezolvarea acestora nu intră în competența unor organe jurisdicționale. El are posibilitatea să acționeze din oficiu numai atunci cind incalcările de lege rezultă din activitatea desfășurată în cauzele penale și civile și din alte lucrări care intră în competența organelor procuraturii.

●

Decretul nr. 1172 pentru modificarea Decretului nr. 321/1956 privind dreptul de autor, decret prin care se sanctionează infracțiunea de plagiat.

In același sens, s-a emis și Decretul nr. 1173 pentru modificarea Decretului nr. 884/67 privind inventiile, inovațiile și rationalizările în cuprinsul căruia se menționează că insușirea fără drept a calității de autor al unei inventii, inovații sau rationalizări de către alte persoane, aduce atingerea relațiilor sociale în acest sector de activitate, considerindu-se necesar ca aceste fapte să fie incriminate ca infracțiuni.

Decretul nr. 46 pentru modificarea Decretului nr. 210/1960, privind regimul mijloacelor de plată străine a metalelor prețioase și a pietrelor prețioase, publicat în Buletinul oficial nr. 15 din 30 ianuarie 1969.

Având în vedere pericolul social pe care îl prezintă incălcarea unor prevederi ale Decretului nr. 210/1960, privind regimul mijloacelor de plată străine a metalelor prețioase și a pietrelor prețioase, s-a impus incriminarea lor în continuare și stabilirea sanctiunilor penale corespunzătoare pentru aceste fapte, prin completarea Decretului nr. 210/1960.

Decretul nr. 47 privind modificarea articolelor 54 și 55 din Legea nr. 6/1961, privind reglementarea regimului vamal al Republicii Socialiste România, publicat în Buletinul oficial nr. 15 din 30 ianuarie 1968.

Acest decret aduce imbunătățiri articolelor 54 și 55 din sus-menționata lege, stabilind faptele care constituie infracțiunea de contrabandă și sanctiunile penale corespunzătoare, în corelație cu sistemul limitelor de pe deapsă al noului Cod penal, precum și cu alte prevederi legale analoage, cum sunt aceleia ale Decretului nr. 210/1960.

Decretul nr. 48, privind modificarea Legii nr. 5/65 cu privire la protecția muncii, publicat în Buletinul oficial nr. 15 din 30 ianuarie 1969.

Prin acest decret, Legea nr. 5/1965 se completează cu un nou capitol, care incriminează faptele care constituie infracțiuni la protecția muncii și stabilește sanctiunile corespunzătoare, în raport cu principiile care stau la baza noului Cod penal.

Legea nr. 5 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Apărării Republicii Socialiste România publicată în Buletinul oficial nr. 32 din 14 martie 1969.

Prin această lege, Consiliul Apărării are ca sarcină fundamentală examinarea, coordonarea și soluționarea principalelor probleme în domeniul apărării țării și asigurării securității statului atât în timp de pace, cît și în timp de război.

Stabilește concepția fundamentală a sistemului de apărare a țării, aproba măsurile privind organizarea generală și pregătirea forțelor armate și a gărzilor patriotice, planurile de mobilizare și de întrebuințare a acestora în război, dislocarea și redislocarea trupelor pe teritoriul țării, pregătirea operativă a teritoriului țării și organizarea apărării locale antiaeriene.

Consiliul Apărării are obligația de a examina și prezenta organelor supreme ale puterii de stat propunerile privind proclamarea stării de necesitate, declararea mobilizării partiale sau generale și a stării de război.

Maior ILIE MUTIU



De curind, de la Inspectoratul de securitate al județului Dolj, am primit o scrisoare semnată de maior Ion Bodunescu, adjunct al inspectorului șef, de maior Nicolae Predoiaș, inspector pentru învățămînt și de locotenent-major Olimpien Ungherea, inspector, din care publicăm cîteva fragmente:

„Apariția Buletinului intern, se înscrie în contextul preocupărilor generale pe care conducea Consiliului Securității Statului le manifestă plenar în scopul unei continue perfecționări, pe un plan

superior, calitativ, a activității de securitate.

Tematica abordată în articolele buletinului, varietatea stilului, polemica vie, nouitatea plăcut-frapantă a unor principii noi, viabile au constituit tot atîtea reper de stimulare pentru ofițerii din cadrul unității noastre, fiecare număr fiind așteptat cu nerăbdare, lecturalizat cu pasiune, făcind obiectul unor discuții organizate, fructuoase.

In cîteva rînduri am dori să relevăm aportul prețios, concret, pe care l-am primit, pe această cale, din partea redacției. Unele materiale au constituit chiar adevărate îndreptare în activitatea noastră.

Astfel, materialele publicate — referitoare la sistemul legăturii impersonale — au ajutat la o înțelegere mai profundă a acestei metode de muncă, a eficacității sale prin ineditul cîtorva exemple reușite declansînd în rîndul ofițerilor noștri, acolo unde cerințele muncii impun, dorința de aplicare a noului procedeu...

Despre necesitatea stringentă, despre acuitatea, rolul și importanța Buletinului intern, ar mai fi încă multe de spus...”

Nota redacției. Mulțumim semnatarilor acestei scrisori precum și tuturor cititorilor care sub diferite forme (în scris sau verbal) ne-au adresat părerile lor în legătură cu publicația noastră. Într-adevăr, în toate cele cinci numere, editate pînă acum, redacția s-a străduit să publice materiale de strictă necesitate, care să contribuie la imbogățirea conoștințelor profesionale a cadrelor. Ineditul unor articole, nota de surpriză a altora, aparent „cunoscute de toți”, socotim că a fost pentru redacție încercarea găsirii cheii de a comunica și de a trezi interesul lectorului. De altfel, evenimentului apariției primelor numere ale Buletinului intern i-au urmat și pași ai cititorilor către publicație.

Unele propunerî și sugestii referitoare la problemele spre care redacția trebuie să-și îndrepte atenția, tematica pe care s-o

abordează în numerele viitoare, au constituit pentru noi tot atîtea puncte de reper.

Drumul străbătut de publicație pînă în prezent a însemnat o mobilizare continuă pentru noi și un îndemn spre ridicarea acesteia pe o treaptă superioară.

Am dori să ne trimitem în continuare părerile și observațiile dv. în legătură cu materialele publicate. Ofițerii, cadrele de conducere din unități și subunități, cadrele didactice de la catedrele de specialitate și elevii din școlile Consiliului Securității Statului cărora le este destinată publicația, să alcătuiască din inițiativă proprii materiale care să oglindească experiența dobîndită în diferite domenii de activitate, pe care să ni le trimînă pentru a fi publicate. Pot fi trimise, de asemenea, traduceri din diferite publicații străine, care ar putea prezenta un interes deosebit.

ADRESA REDACȚIEI: Cancelaria C. S. S. — Telefon 13.18.10 interior 3392

